

KYYJÄRVEN KUNTA

**TILINPÄÄTÖS
2024**

1. Kunnanjohtajan katsaus	3
2. Johdanto	6
3. Kyyjärven yleiskatsaus	7
4. Kunnan hallinto	12
4.1 Kunnanvaltuusto	12
4.2 Kunnanhallitus	13
4.3 Lautakunnat	13
4.4 Tilintarkastus	14
4.5 Henkilöstöorganisaatio	14
4.6 Arvio riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä tulevasta kehityksestä	14
4.6.1 Kyyjärven kunnan arviointimenettely	16
4.7 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	21
5. Kunnan talous	23
5.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	23
5.2 Toimintakate	23
5.3 Verotulot	24
5.4 Valtionosuudet	24
5.5 Vuosikate, poistot ja tilikauden tulos	25
5.6 Toiminnan rahoitus	25
5.6.1 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	26
5.6.2 Investointien tulorahoitus	26
5.6.3 Lainojen hoito	27
5.6.4 Maksuvalmius	27
5.6.5 Rahoituksen rakenne	27
5.7 Tase ja sen tunnusluvut	28
5.7.1 Omavaraisuusaste	28
5.7.2 Suhteellinen velkaantuneisuus	29
5.7.3 Lainakanta	29
5.8 Kokonaistulot ja –menot 2024	29
5.9 Yhteenveto 2024	29
6. Kuntakonsernin toiminta ja talous	31
6.1 Kyyjärven kuntakonsernirakenne	31
6.2 Kunnan omistukset yhteisöissä	31
6.3 Kyyjärven Vuokra-Asunnot Oy	32
6.3.1 Yhtiön talous	32
6.3.2 Toimintakertomus	32
6.4 Kiinteistö Oy Kyyjärven Liikekeskus	33
6.4.1 Yhtiön talous	33
6.4.2 Toimintakertomus	33
6.5. Kyyjärven Paletti Oy	34
6.5.1 Yhtiön talous	34
6.6 Kyyjärven Lämpö Oy	34
6.6.1 Yhtiön talous	35
6.6.2 Toimintakertomus	35
6.7 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	36
6.8 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	37
6.9 Konsernitase ja sen tunnusluvut	38
7 Tilikauden tuloksen käsittely	39
8 Talousarvion toteutuminen	39

8.2 Tuloslaskelman toteutuminen	41
8.3 Investointien toteutuminen.....	42
8.4 Rahoituksen toteutuminen.....	43
8.5. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen hallintokunnittain	44
8.5.1 Hallinto-osasto	44
8.5.2 Sivistysosasto	50
8.5.3 Tekninen osasto.....	62
8.3.3 Tilapalvelut	68
9 Henkilöstötilinpäätös	72
10 Tietotilinpäätös	73
11 Hyvinvointikertomus.....	74
12 Tuloslaskelma	86
13 Rahoituslaskelma	88
14 Tase	89
15 Konsernituloslaskelma	90
16 Konsernirahoituslaskelma	91
17 Konsernitase	92
18 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	93
19 Tuloslaskelman liitetiedot	94
20 Taseen liitetiedot.....	96
21 Vesilaitostaseyksikkö	100
22 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	103
23 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot.....	104
25 Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet.....	106
26 Konsernitaseen liitetiedot	107
.....	107
27 Konsernin vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	108
28 Liitteet	109
28.1 Luettelo tilikirjoista.....	109
28.2 Tunnuslukujen laskentakaavat	110
28.2.1 Tuloslaskelman tunnusluvut	110
28.2.2 Rahoituslaskelman tunnusluvut	110
28.2.3 Taseen tunnusluvut	111
28.3 Yhdistelmä konsernitilinpäätöksen yhteisöistä	112
28.4 Taloushallinnon eri sovellusten yhteydet.....	113
29 Tilinpäätöksen allekirjoitus	114

1. Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2024 oli maailmanpolitiikassa monimutkainen ja epävakaa. Jatkuvat geopoliittiset jännitteet, erityisesti Ukrainan sota ja Lähi-idän konflikti, varjostivat kansainvälisiä suhteita. Nämä konfliktit aiheuttivat merkittäviä häiriöitä globaaleissa toimitusketjuissa, nostivat energian hintoja ja loivat epävarmuutta talousmarkkinoilla.

Yleisen hintatason ja kunta-alan palkkojen nousun myötä myös kuntiin jäljelle jäävienkin palveluiden kustannukset ovat kasvussa, vaikka palvelun tarve ei kasvakaan tai olisi lievässä laskussa kuten Kyyjärvellä. Syksyllä 2024 julkaistun kuntatalousohjelman mukaan kuntatalouden tilanne heikkenee oleellisesti vuodesta 2024 lähtien, kun yleinen talouden vaimeus jatkuu ja kuntien saamat poikkeuksellisen suuret ns. verohännät poistuvat vuodesta 2024 lähtien. Kuntatalousohjelman mukaan kuntatalouden vuosikate ei riitä poistoihin eikä nettoinvestointeihin vuosina 2025-2028. Lisäksi kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta uhkaa heikentyä noin 2 mrd. euron alijäämään samana ajanjaksona. Tämä aiheuttaa kunnille talouden sopeuttamis- sekä veronkorotuspaineita.

Kuntataloudessa paineita aiheuttaa etenkin kustannusten nopea nousu pääosin palkankorotusten ja pitkittyneen inflaation myötä. Nykyinen kunta-alan yleinen virka- ja työehtosopimus on voimassa 30.4.2025 saakka ja tulevilla uusilla sopimusneuvotteluilla palkankorotuspaineet ovat ilmeiset mm. heikentyneen ostovoiman takia. Kiihtyneen inflaation täysimääräiset vaikutukset näkyvät kunnissa osin viiveellä pitkien ostopalvelusopimusten vuoksi. Kuntatalouden toimintamenot kasvavat vuosina 2025-2028 pääasiassa hintojen kasvun vuoksi, sillä koulutuksen (ml. varhaiskasvatus) palvelutarve pysyy kehysvuosina laskevana syntyvyyden laskun ja ikäluokkien pienenemisen vuoksi. Poikkeuksen tähän muodostaa ainoastaan vuosi 2025, jolloin kunnille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä ja samalla niiden rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan.

Kuntatalousohjelman mukaan kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on noin 3,3 prosenttia vuosina 2025-2027 ja tästä eteenpäin hieman alle 3 prosenttia. Vuosina 2025-2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kuten edellä todettu uusi sopimustilanne on toistaiseksi auki ja se voi kasvattaa kuntien henkilöstökuluja kuntatalousohjelmassa arvioitua enemmän.

Vuonna 2023 alkanut valtionhallinnon uudistus sai jatkoa. Siinä missä hyvinvointialueuudistuksessa kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille, työllisyysalueuudistuksessa keskitettyjä palveluita hajautettiin valtiolta työllisyysalueille. Uudistuksen myötä Suomeen muodostui 45 työllisyysaluetta, jotka vastaavat 1.1.2025 alkaen työvoimapalveluiden hallinnollisesta järjestämisestä. Muutos laajentaa kuntien tehtäväkenttää ja kasvattaa kuntatalouden toimintamenoja vajaalla 900 milj. eurolla vuonna 2025. TE-palvelu-uudistus lisää vastaavasti kuntien valtionosuuksia, joten lähtökohtaisesti uudistus on kunta - valtio rahoitussuhteessa kustannusneutraali. Kuntakohtaisesti muutoksia voi kuitenkin tulla ainakin tulevaisuudessa ja uudistuksen seurauksena työllisyyskehityksellä on jatkossa entistä suurempi vaikutus kunnan talouteen. Jatkossa TE-palvelut ovat osa jokaisen kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja kunnan peruspalveluja. Kyyjärven kunta ei voi itse järjestää TE-palveluita, vaan niiden järjestämisen edellytyksenä on vähintään 20 000 henkilön työvoimapohja. Keski-Suomeen muodostettiin kolme työllisyysaluetta. Kyyjärvi kuuluu Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen, johon kuuluu 12 muuta kuntaa. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue. Kaksi muuta työllisyysaluetta ovat Jyväskylän ja Muuramen työllisyysalue sekä Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue (8 kuntaa).

Kyyjärven elinvoimaisuutta edistettiin vuoden aikana monin toimin. Elinvoimakoordinaattorin irtisanouduttua tehtävästään, elinkeino- ja työllisyyspalveluja tuotettiin ostopalveluna. Kyyjärven

kunta ja Kyyjärven Yrittäjät ry ovat solmineet 13.12.2023 elinvoimalupauksen käynnissä olevan valtuustokauden loppukaudeksi. Elinvoimalupauksella kunta sitoutuu yhdessä paikallisen yrittäjäyhdistyksen kanssa edistämään yrittäjäystävällistä ilmapiiriä sekä vahvistamaan elinvoimaisuutta. Myös yhteistyösopimusta KyKy-Betsetin kanssa jatkettiin Mestaruusliigakaudelle 2024–2025. Kyyjärven markkinoita vietettiin 27.7.2024 ja Nopola Pop -festivaalit saapuivat Kyyjärvelle ja musiikkitapahtuman järjesti Kyyjärvi Camping.

Kunnanjohtaja irtisanoutui työtehtävästään 20.8.2024 ja hänen virkasuhteensa Kyyjärven kuntaan päättyi 20.10.2024. Kunnanjohtajan viimeinen työssäolopäivä oli 29.9.2024 ja hänen työvelvoitteensa päättyi samaan päivämäärään. Kyyjärven kunnan hallintosäännön (3. luku § 13) mukaan kunnanjohtajan ensimmäisenä sijaisena on tekninen johtaja, joka hoiti viransijaisuutta kunnanjohtajan vuosiloman ajan (30.9.-17.11.2024). Henkilöstöjohtaja toimi vt. kunnanjohtajana ajalla 18.11.-31.12.2024. Uusi kunnanjohtaja valittiin valtuuston kokouksessa 18.12.2024.

Vuoden yrittäjäpalkinnon sai Taipaleen Teräs Oy, jonka omistavat Johanna, Jouko ja Jasmine Taipale. Yrityksen pääasiallinen toimiala on katot ja kattomateriaalit. Vuoden liikuntatekona palkittiin Esa Kyrönlahden pitkäaikainen yli 40 vuoden pyyteetön talkootyö kuntalaisten liikuttamisen hyväksi. Vuoden kulttuuriteko valitaan 2-3 vuoden välein ja seuraava valinta tapahtunee vuonna 2025. Vuoden liikunta- ja kulttuuritekovalinnat tekee sivistys- ja hyvinvointilautakunta.

Vuoden 2024 aikana syntyi 6 vauvaa, joita muistettiin 300 euron vauvaperheen avustuksella kirjastolla 18.2.2025. Kyyjärvellä kuoli 18 henkilöä, joten luonnollinen väestömuutos oli -12. Asukasluku väheni 19 henkilöllä vuodessa ja asukasluku oli vuoden lopussa 1 155 (1174 v. 2023). Kyyjärven nettomaahanmuutto vuonna 2024 oli 2 henkilöä ja muutosta edelliseen vuoteen oli -10 henkilöä.

Investointeja tehtiin 202 075 euron edestä. Investoinnit pitivät sisällään mm. viemärikaivojen sujutusta, laahahuoltoa, katualueiden parannusta ja Honkalehdontien katuvalaistuksen päivytystä, koulun keittiön suunnittelua, liikuntahallin kaiutinjärjestelmän ja koulun ICT-laitteiden hankintoja. Investointien nettomenot alittuvat 56 295 eurolla aikuperäiseen talousarvioon nähden.

Ympäristönsuojeluviranomaisen purkujätekasasta 29.11.2024 saaman ilmoituksen vuoksi, tehtiin tarkastus kiinteistöllä Ahjola (312-403-2-125). Tarkastusmuistio tuli 19.2.2025 tiedoksi kunnanjohtajalle sekä kunnanhallituksen ja -valtuuston puheenjohtajille ja teknisen johtajan vastine Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalveluille lähetettiin 26.2.2025. Asiaa käsiteltiin myös ajankohtaisissa asioissa kunnanhallituksessa 3.3.2025 (§42). Purkujätteet on peitetty asianmukaisesti aumamuovikatteella maaliskuussa 2025 ja ne tullaan hyödyntämään samalla alueella pysäköintialueen rakentamisessa. Kunnan taloudellisen tilanteen vuoksi on parkkipaikan rakentaminen siirtynyt myöhempään ajankohtaan.

Kyyjärven kunnassa on meneillään Kirvesvuoren, Kauniskankaan, Hanhinevan ja Kämpäkankaan tuulivoimakaavoitus. Kyyjärven kunnassa on meneillään Kirvesvuoren, Kauniskankaan, Hanhinevan ja Kämpäkankaan tuulivoimakaavoitukset. Vuoden 2024 aikana Kirvesvuoren tuulivoimaosayleiskaava oli nähtävillä luonnoksena ja Keski-Suomen ELY-keskus antoi perustellun päätelmän YVA-selostuksesta joulukuussa 2024. Kauniskankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan kaavaehdotuksen valmistelu käynnistyi. Keski-Suomen ELY-keskus antoi YVA-selostuksesta perustellun päätelmän tammikuussa 2024. Kämpäkankaan tuulivoimaosayleiskaavan ehdotusaineistoa valmisteltiin vuoden 2024 aikana. YVA-menettelystä oli saatu perusteltu päätelmä Keski-Suomen ELY-keskukselta marraskuussa 2023. Hanhinevan tuulivoimaosayleiskaavan luonnosaineisto oli nähtävillä vuoden 2024 lopussa. YVA-selostuksesta ei ole vielä saatu perusteltua päätelmää Keski-Suomen ELY-keskukselta. Hallakankaan (8) ja Peuralinnan (7) tuulivoimapuistot ovat tuotannossa. Tuulivoimalaitosten valmistumisen myötä niistä saatavia kiinteistöverotuloja kertyi jo vuonna 2024 ja tuotto on täysimääräinen (noin 600 000 €)

Verotuloja saatiin yhteensä 3 433 778 euroa ja valtionosuuksia 614 202 euroa (sisältäen 59 000 euron harkinnanvaraisen avustuksen). Vuosikate oli 1 384 085 euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostui 992 987 euroa. Taseen alijäämä vuoden lopussa oli -1 867 417 euroa.

Kunnan lainakanta pieneni 500 000 eurolla ja lainaa on nyt 9 700 000 euroa eli 8 398 euroa / asukas (2023 vuonna 8 688 €/as.). LähiTapiolan sijoitusrahaston markkina-arvo oli vuoden lopussa 6 573 350 euroa (5 691 €/as.) ja kirjanpitoarvo 6 313 123. Sijoitustuottoja kirjattiin 1 041 511 euroa ja arvonalentumisten palautumisia 41 553 euron edestä. Asukasluvun alenema vaikeuttaa lainan vähentymistä, toisaalta taas sijoitusvarannot kasvavat suhteessa asukasluukuun.

Konsernin tulos muodostui 638 532 euroa ylijäämäiseksi. Konsernitaseen alijäämä vuoden lopussa oli -2 159 409 eli -1 870 euroa asukasta kohden (2023 vuonna -2 383 €/as.). Konsernin lainamäärä oli vuoden lopussa 11 635 249 euroa eli 10 074 euroa asukasta kohden (2023 vuonna 10 718 €/as.). Kauppakeskus Paletin välitilinpäätöksen tulos oli -24 867 euroa, Kyyjärven lämmön -39 114 euroa, Liikekeskuksen 5 509 euroa ja Vuokra-asuntojen 3 122 euroa. Kyyjärven kunnan tyttärillä on lainaa yhteensä 2 126 677 euroa (lyheni vuodessa 470 916 €).

Kuntalain (410/2015) 118 §:n mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 118 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy. Koska arviointimenettelyn edellytykset täyttyivät edelleen ja konsernin taseen alijäämä oli yhä merkittävä, valtiovarainministeriö asetti 28.8.2024 kuntalaissa tarkoitetun arviointiryhmän. Arviointiryhmän toimikausi oli 28.8.2024 - 31.1.2025.

Arviointiryhmän selvitys Kyyjärven kunnan mahdollisuuksista turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut ja ehdotus toimenpiteiksi perustuvat sekä toteutuneeseen talouskehitykseen että arvioon talouden kehityksestä lähivuosina. Talouden kestävyys arvioinnissa tarkasteltiin sekä emokunnan että kuntakonsernin tilannetta. Ottaen huomioon talouden tasapainottamistoimenpiteiden mukainen kehitysarvio sekä muut kunnan toimintaympäristöön vaikuttavat tekijät, arviointiryhmä katsoi, että Kyyjärven kunnalla on taloudelliset edellytykset asukkaiden palveluiden turvaamiseen itsenäisenä kuntana. Lähtökohtana on, että Kyyjärven konsernin taseen kertynyt alijäämä tulee katetuksi viimeistään vuonna 2027. Arviointiryhmän ehdotus hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 17.2.2025 (§5) ja päätös lähetettiin valtiovarainministeriöön sähköpostitse 17.2.2025.

Hyvin hoidettu kunnan talous on sekä veto- että pitovoimatekijä. Kyyjärven kunta on tehnyt jo kolme hyvää tilinpäätöstä, mutta 2025 tulee kuntataloudelle erittäin vaikeat ajat. Tytäryhtiöiden haasteet vaikuttavat suoraan kuntatalouteen. Valtion suunnalta tulevat muutokset ja velvoitteet (mm. valtionosuusudistus, In-house-sääntelyn muuttaminen) sekä niiden vaikutukset kunnan talouteen on vielä hämärän peitossa. Kiistämätön tosiasia lienee se, että talouden tasapaino on ainoa keino säilyttää kunnan itsenäisyys ja asukkaiden palvelut.

Tuloksekkaan vuoden mahdollisti kunnan henkilöstö ja kiitoksen ansaitsee myös sujuva yhteistyö luottamushenkilöidemme ja sidosryhmiemme kanssa. Taloutemme liikkumavara on erittäin pieni, mutta niukoillakin resursseilla onnistuimme yhdessä tekemään upean tuloksen.

Haluan kiittää kunnan päättäjiä, henkilöstöä, alueen yrittäjiä ja yhdistyksiä sekä seuroja Kyyjärven kunnan eteen tehdystä työstä. Erityiskiitoksen haluan osoittaa niille kuntalaisille, jotka ovat omassa arjessaan palvelleet toisiaan ja siten ollut rakentamassa parempaa tulevaisuutta meille kaikille.

Raisa Kinnunen

Kunnanjohtaja

2. Johdanto

Kunnan kirjanpitovelvollisuuteen, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan sen lisäksi, mitä kuntalaissa säädetään, kirjanpitolakia (KuntaL 112.1 §). Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kunnan tilinpäätökseen kuuluvasta taseesta, tuloslaskelmasta, rahoituslaskelmasta ja niiden liitteenä olevista tiedoista sekä talousarvion toteutumisvertailusta ja toimintakertomuksesta, konsernitilinpäätöksestä ja sen liitetiedoista sekä osavuosikatsauksista (KuntaL 112.2 §). Kunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista on annettu erillinen asetus (525/2020) ja tilinpäätöksen sisältö määritellään kuntalaissa.

Pakollinen varaus ei ole tuloksenkäsittelyerä, vaan se on tehtävä tilikauden tuloksesta riippumatta silloin, kun velvoite sen tekemiseen on syntynyt. Pakolliset varaukset kirjataan tuloslaskelmaan luonteensa mukaisiin kulueriin ennen tilikauden tulosta.

Kunnan tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisvertailun, tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot, jotka laaditaan tasekirjaksi. Tilinpäätöksen laatii kunnanhallitus tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja. Kunnassa ei laadita erillistä ympäristötilinpäätöstä. Jos ympäristömenoilla on olennainen vaikutus tilinpäätöksen antamaan kuvaan kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta, eritellään ympäristömenot liitetiedoissa. Kunta voi lisäksi esittää yhteenvedon ympäristömenoista toimintakertomuksessa.

Toimintakertomuksessa kunnanhallitus antaa selvityksen olennaisista tapahtumista kunnan toiminnassa ja taloudessa päättyneellä tilikaudella sekä selvityksen toiminnan rahoituksesta ja rahoitusasemasta. Lisäksi toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä kunnanhallitus tekee esityksen tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamisesta.

Toimintakertomuksen sisällöstä säädetään kuntalain 115 §:ssä. Lain mukaan toimintakertomuksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kunnan toiminnasta ja taloudesta.

Toimintakertomuksen tarkoituksena on selvittää valtuuston hyväksymien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Tavoitteiden toteutuminen esitetään sillä tasolla ja tarkkuudella kuin valtuusto on tavoitteet talousarviossa asettanut.

Tavoitteita, määrärahoja ja tuloarvioita koskevat talousarvion muutokset tulee pääsääntöisesti tuoda valtuuston päätettäväksi talousarviovuoden aikana. Käytännössä tavoitteiden toteutumisen selvittäminen saattaa kuitenkin jäädä tilinpäätöksen laadinnan yhteyteen. Tällöin poikkeamat selvitetään toteutumisvertailussa.

Kunnan tilinpäätös ja siihen sisältyvät asiakirjat ovat julkisia sen jälkeen, kun kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja ovat allekirjoittaneet tilinpäätöksen. Julkisia ovat tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen lisäksi myös tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt siltä osin kuin ne eivät sisällä salassa pidettäviä asioita.

Julkaistavassa tilinpäätöskokonaisuudessa on oltava kuntalain 113 §:n 2 mom. luetellut asiakirjat. Muut tilinpäätösasiakirjat kuten esimerkiksi tase-erittelyt on esitettävä pyydettyä julkisuuslain tarkoittamalla tavalla.

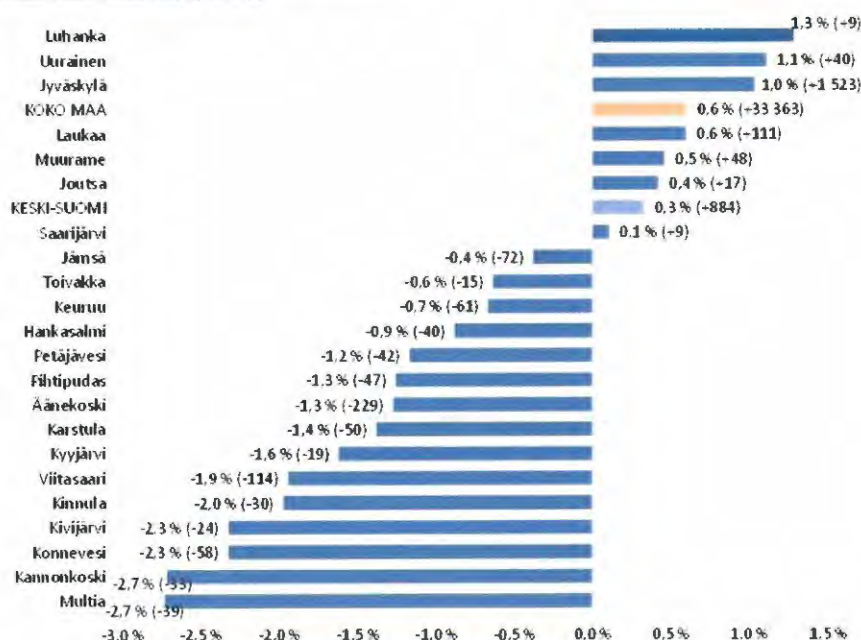
Kunnan tasekirja on säilytettävä pysyvästi. Muiden tilinpäätösasiakirjojen säilyttämisessä noudatetaan kirjanpitolain 2. luvun 10 §:n säädöksiä.

3. Kyyjärven yleiskatsaus

Keski-Suomen asukasmäärä vuoden 2024 lopussa oli Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 274 155. Maakuntien joukossa Keski-Suomi on viidenneksi suurin 5 %:n väestöosuudellaan.

Keski-Suomen väestömäärä kasvoi lähes 900 henkilöllä vuonna 2024. Kasvu jatkui vahvana jo toista vuotta peräkkäin. Jopa seitsemän keskisuomalaiskuntaa kasvatti väestöään: Luhanka, Uurainen, Jyväskylä, Laukaa, Muurame, Joutsa ja Saarijärvi.

Väestömäärän vuosimuutos kunnittain 2024, %
(suluisissa muutokset henkilöinä, ennako)

Väestö 31.12.2024	
KOKO MAA	5 637 214
KESKI-SUOMI	274 155
Jyväskylä	149 269
Jämsä	19 110
Laukaa	18 873
Äänekoski	17 742
Muurame	10 599
Keuruu	9 123
Saarijärvi	8 856
Viitasaari	5 763
Hankasalmi	4 509
Joutsa	4 096
Pihtipudas	3 692
Uurainen	3 655
Karstula	3 575
Petäjävesi	3 554
Konnevesi	2 441
Toivakka	2 353
Kinnula	1 493
Multia	1 391
Kannonkoski	1 184
Kyyjärvi	1 155
Kivijärvi	1 011
Luhanka	711

Kyyjärven kunnan asukasluku oli 1155 vuoden 2024 lopussa, joista 0–14-vuotiaita lapsia oli 12 %, 15–64-vuotiaita (työikäisiä) 41 % ja yli 64-vuotiaita 42 %. Vuoden 2024 aikana syntyi 6 ja kuolleita oli 18 henkilöä, joten luonnollinen väestömuutos oli -12. Kyyjärven nettomaahanmuutto vuonna 2024 oli 2 henkilöä ja muutosta edelliseen vuoteen oli -10 henkilöä. Kokonaisuudessaan kunnan väkiluku väheni edelliseen vuoteen verrattuna 1,6%.

Kyyjärven taloudellinen huoltosuhde oli koko 214 eli työvoiman ulkopuolella olevien määrä sataa työllistä kohden. Korkea taloudellinen huoltosuhde heikentää veropohjaa ja lisää julkisia menoja. Paranevalla työllisyydellä on huoltosuhdetta vahvistava vaikutus, kun taas mm. väestön ikääntyminen heikentää sitä.

Asukasmäärä on ollut selvästi laskeva ja kehityksen ennakoita jatkuvan samankaltaisena myös jatkossa. Tilastokeskuksen väestöennusteen (10/2024) mukaan Kyyjärven asukasmäärä vähenee seuraavina vuosina peräti noin 2,5 prosentin vuosivauhtia. Kyyjärven väestörakenne on samankaltainen kuin vastaavan kuntakokoryhmän kunnissa, joskin 65 vuotta täyttäneiden ja toisaalta alle 15-vuotiaiden osuudet ovat hieman verrokkeja suuremmat. Tällä hetkellä Kyyjärven 65 vuotta täyttäneiden määrä on noin 39 prosenttia koko väestöstä ja Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan osuus vakiintuisi seuraavien aikana noin 45 prosenttiin. Vastaavasti työikäisen väestön ja lasten määrät ovat laskussa. Epäedullinen väestörakenne tarkoittaa, että väestöllinen huoltosuhde on heikko. Tämä näkyy myös kunnallisverotulojen heikkona tuottona sekä kehityksenä. Väestöllinen eli demografinen huoltosuhde kuvaa alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta

täyttäneiden määrän suhdetta 15–64 -vuotiaiden määrään. Saatu luku kerrotaan sadalla. Luku 100 tarkoittaa, että jokaista 15–64 -vuotiasta kohden on yksi huollettava.

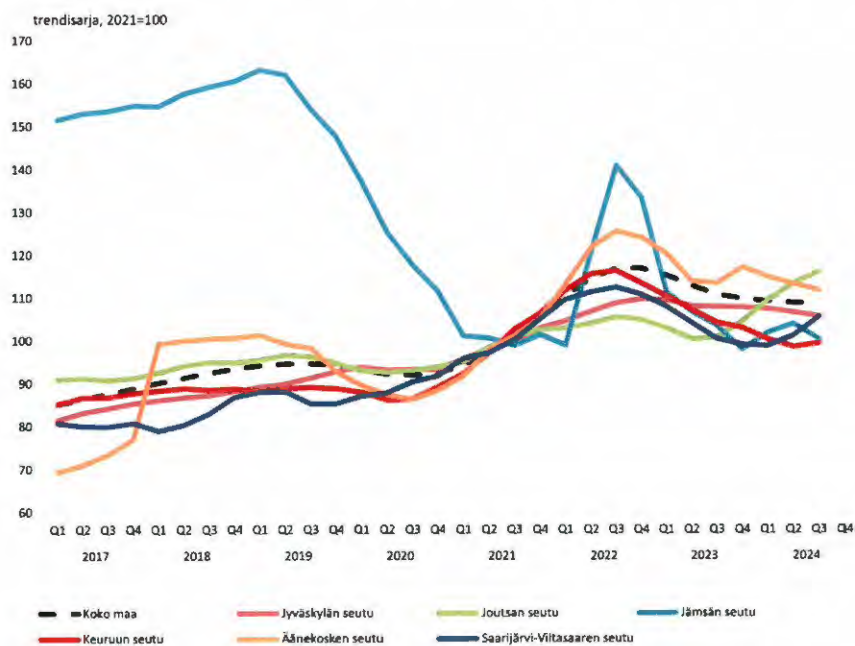
Väestömäärän muutostekijät kunnittain 2024 (ennakko)

Aluetalous ja työpaikat

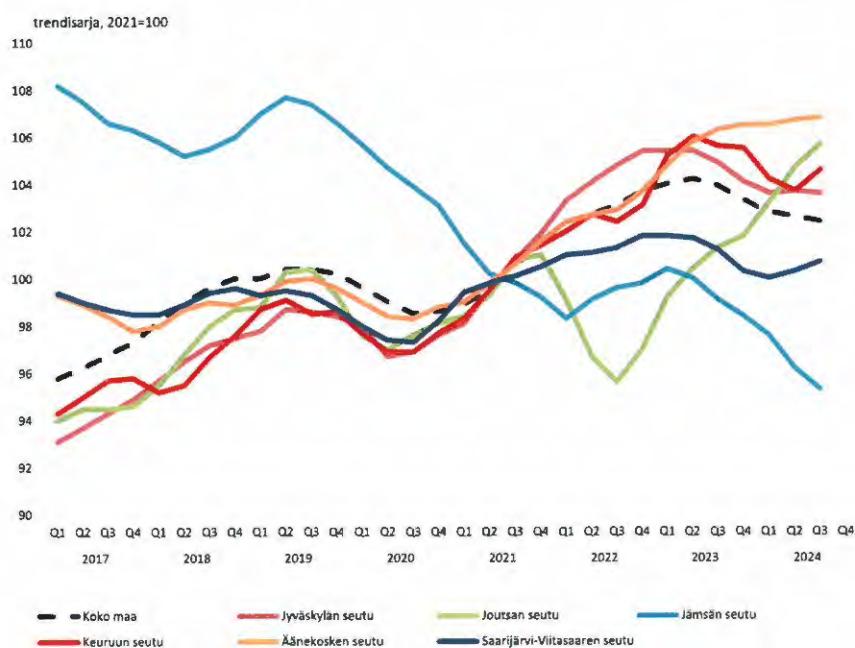
Keski-Suomen yritysten yhteenlaskettu liikevaihto oli laskussa vuonna 2024 edellisvuoteen verrattuna. Yritysten yhteenlasketun liikevaihdon kehitys vuonna 2024 on ollut heikkoa Joutsan seutua lukuun ottamatta kaikilla muilla seuduilla. Vaikeasta taloustilanteesta huolimatta Keski-Suomessa yksityisten palvelualojen liikevaihto pysytteli vuoden 2024 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä kasvussa edelliseen vuoteen verrattuna. Sen sijaan rakentamisen alan ja teollisuuden liikevaihtokehitys on ollut heikkoa.

Yritysten liikevaihdon kehitys seutukunnittain 2017-2024/Q3 (2021=100)

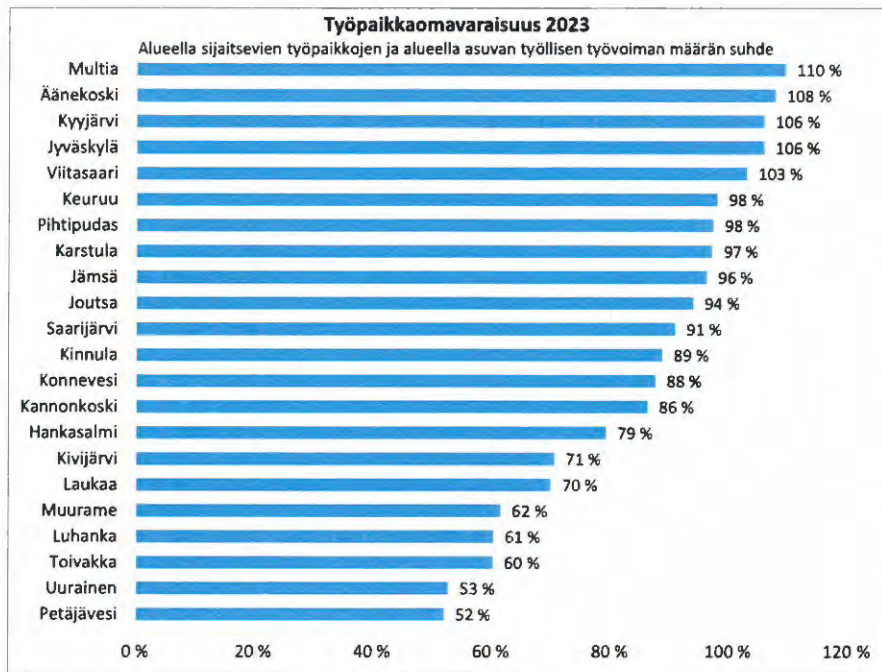

Keski-Suomen yritysten henkilöstömäärän kasvu taittui vuoden 2023 lopulla talouden hiipumisen myötä. Vuoden 2024 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä vain Joutsan ja Äänekosken seuduilla yritysten henkilöstömäärä on kasvanut edellisvuodesta. Vuoden 2024 aikana henkilöstömäärä on vähentynyt kaikilla päätoimialoilla, mutta erityisen rajua lasku on ollut rakentamisen alalla.

Yritysten henkilöstömäärän kehitys seutukunnittain 2017-2024/Q3 (2021=100)

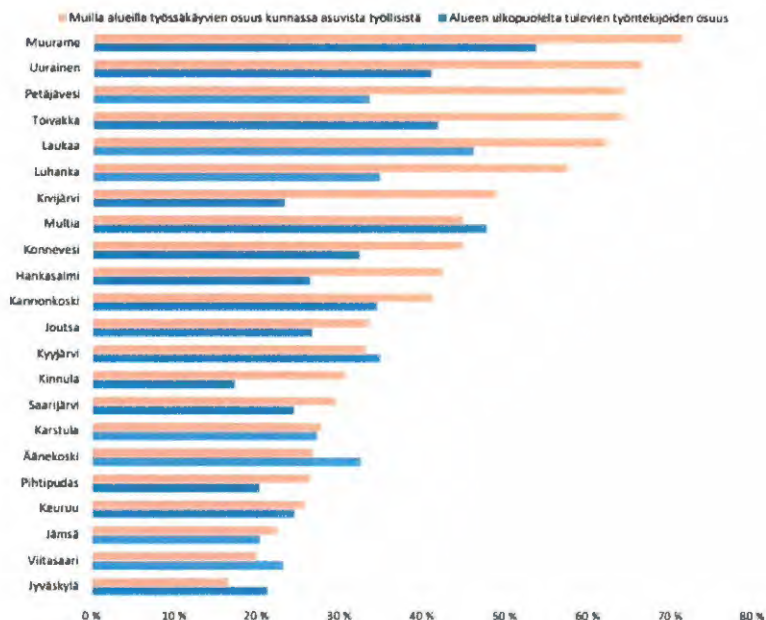

Kyyjärven työpaikkaomavaraisuus oli 106, kun se vuonna 2023 oli 103. Kyyjärvellä on siis enemmän työpaikkoja kuin työikäisiä.

Työpaikkaomavaraisuus 2023. Alueella sijaitsevien työpaikkojen ja alueella asuvan työllisen työvoiman määrän suhde. Kun luku on >100 %, kunnassa on työpaikkoja enemmän kuin työllisiä asukkaita.

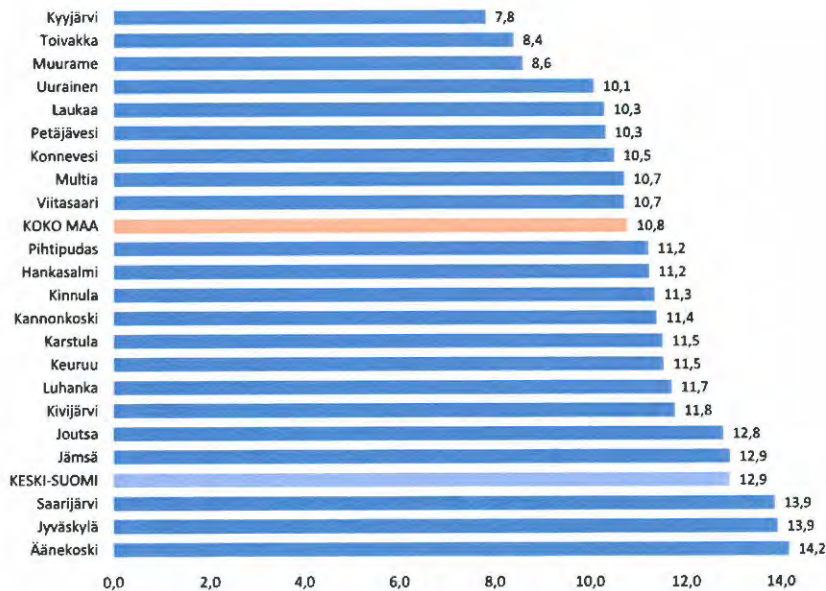
Kyyjärven työvoimasta 32 % asuu ja työskentelee kunnan alueella, kun taas 33 % käy töissä muualla ja 35 % työskentelee Kyyjärvellä, mutta asuu muualla. Muualla töissä käyvistä kyyjärvisistä 50 % työskentelee Keski-Suomen muissa kunnissa, 45 % muissa maakunnissa ja 5 % Jyväskylässä. Jyväskylän kehyskunnissa pendelöintivirrat ovat suurimpia. Työpaikkaomavaraisimmissa kunnissa Multialla, Äänekoskella, Kyyjärvellä, Jyväskylässä ja Viitasaarella alueelle pendelöivien osuus ylittää alueelta ulos suuntautuvan pendelöinnin

Työttömyys

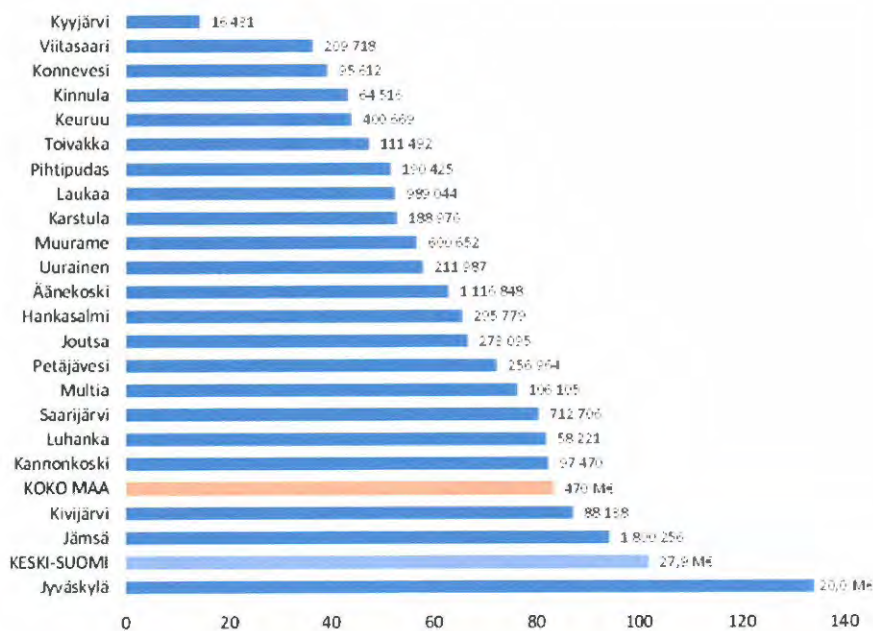
Keski-Suomessa oli vuoden 2024 lopussa 18 195 työtöntä työnhakijaa, mikä on 578 (3,3 %) enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita pitkäaikaistyöttömiä oli 6 132, mikä on 813 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Keski-Suomessa pitkäaikaistyöttömiä kaikista työttömistä työnhakijoista oli 33,7 % ja koko maassa 34,1 %.

Keski-Suomen työttömyys oli 12,9 % kun koko maan työttömyysaste oli 10,2 %. Kyyjärven kunnan työttömyysaste oli Keski-Suomen alhaisin 7,8 %.

*Työttömyysaste
kunnittain 2024
(vuoden keskiarvo) %*

Kyyjärvi maksoi työmarkkinatukea 16 481 euroa (17 786 euroa v.2023) eli 14 euroa/asukas.

*Kunnan osarahoittama
työmarkkinatuki 2024
(palkin pituus kuvaa
€/as.; palkin perässä
kokonaiseuromäärä)*

4. Kunnan hallinto

Kunnan hallinnosta vastaavat kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, lautakunnat ja johtokunnat sekä viranhaltijat. Kunnan hallinnon ja taloudenhoidon tarkastavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

4.1 Kunnanvaltuusto

Valtuuston jäsenet ja varajäsenet eli valtuutetut ja varavaltuutetut valitaan kuntavaaleissa neljäksi vuodeksi kerrallaan. Valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. 13.6.2021 pidetyissä kuntavaaleissa valittiin valtuusto toimikaudeksi 2021–2025. Kyyjärvellä on 15 valtuutettua.

Kunnanvaltuuston voimasuhteet

Suomen keskusta	9 valtuutettua
Kansallinen Kokoomus	2 valtuutettua
Kristillisdemokraatit	2 valtuutettua
Perusuomalaiset	2 valtuutettua

Kunnanvaltuuston puheenjohtajisto	
Kunnanvaltuuston puheenjohtaja	Uusisalo Maija (kesk.)
Kunnanvaltuuston I varapuheenjohtaja	Tuukkanen Antti (kesk.)
Kunnanvaltuuston II varapuheenjohtaja	Peltola Juha (kok.)

Kunnanvaltuuston kokoonpano ja osallistuminen kokouksiin:

Uusisalo Maija	puh.joht, (kesk.)	6/6
Tuukkanen Antti	1. varapuh.joht. (kesk.)	5/6
Peltola Juha	2. varapuh.joht. (kok.)	3/6
Bergman Esa-Pekka	jäsen (kesk.)	0/6
Honkanen Jaana	jäsen (kesk.)	5/6
Humalajoki Johanna	jäsen (kesk.)	5/6
Huumarkangas Jouko	jäsen (kesk.)	4/6
Hänninen Jarkko	jäsen (kok.)	6/6
Kainu Lasse	jäsen (kd.)	6/6
Kirvesmäki Pasi	jäsen (kesk.) 16.9 asti	0/4
Nissinen Minna	jäsen (kesk.) 16.9 alkaen	1/2
Lahtinen Lauri	jäsen (kd.)	6/6
Oinonen Kai	jäsen (kesk sit.)	6/6
Oksa Esa	jäsen (kesk.)	4/6
Paananen Merja	jäsen (PS.)	4/6
Sääksjärvi Ilpo	jäsen (PS)	6/6

Varavaltuutetuista paikalla ovat olleet:

Kaltainen Jouko	varajäsen (PS)	2/6
Lautanen Jari	varajäsen (kok+kd)	1/6
Nissinen Minna	varajäsen (kesk.) 16.9 asti	1/4
Sauramäki Lasse	varajäsen (kesk.)	5/6
Tamminen Raimo	varajäsen (kesk.)	1/6
Uusimäki Marjatta	varajäsen (kok+kd)	2/6

Kunnanvaltuusto piti vuoden 2024 aikana kuusi kokousta. Valtuusto käsitteli vuoden aikana 50 pykälää. Kokousten esittelijänä toimii kunnanjohtaja.

4.2 Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja talouden hoidosta. Kunnanhallitus valmistelee kaikki valtuuston käsittelyyn menevät asiat, lakisääteisesti tarkastuslautakunnalle kuuluvia asioita lukuun ottamatta ja valvoo kunnan etua ja edustaa kuntaa sekä käyttää kunnan puhevaltaa. Kunnanhallituksen tehtävänä on myös antaa lisäohjeistusta mm. talousarvion täytäntöön panosta, saatavien perinnästä ja sisäisestä valvonnasta.

Kyyjärven kunnanhallituksessa on seitsemän jäsentä ja seitsemän henkilökohtaista varajäsentä.

Kunnanhallituksen voimasuhteet

Suomen keskusta	4 jäsentä
Kansallinen Kokoomus	1 jäsentä
Kristillisdemokraatit	1 jäsentä
Perussuomalaiset	1 jäsentä

Kunnanhallituksen puheenjohtajisto

Oinonen Kai	puheenjohtaja (kesk. sit.)
Lahtinen Lauri	varapuheenjohtaja (kd.)

Kunnanhallituksen jäsenet ja osallistuminen kokouksiin:

Oinonen Kai	puh.joht. (kesk.sit.)	10/11
Lahtinen Lauri	varapuheenjohtaja (kesk.)	10/11
Honkanen Jaana	jäsen (kesk.)	11/11
Huumakangas Jouko	jäsen (kesk.)	9/11
Hänninen Jarkko	jäsen (kok.)	11/11
Nissinen Minna	jäsen (kesk.)	8/11
Paananen Merja	jäsen (ps.)	8/11

kunnanhallituksen varajäsenistä paikalla ovat olleet:

Humalajoki Johanna	varajäsen (kesk.)	2/11
Kaltainen Jouko	varajäsen (ps.)	3/11
Oksa Esa	varajäsen (kesk.)	1/11
Sauramäki Lasse	varajäsen (kesk.)	1/11

sekä valtuuston puheenjohtajiston osallistuminen

Uusisalo Maija	valtuuston pj. (kesk.)	10/11
Tuukkanen Antti	valtuuston 1. varapj. (kesk.)	8/11
Peltola Juha	valtuuston 1. varapj. (kok.)	11/11

Kunnanhallitus piti vuoden 2024 aikana 11 kokousta. Kunnanhallitus käsitteli vuoden aikana 145 pykälää. Kokousten esittelijänä toimii kunnanjohtaja.

4.3 Lautakunnat

Kyyjärven kunnassa on kolme lautakuntaa. Niiden tehtävänä on huolehtia oman toimialansa toiminnan ja talouden johtamisesta sekä valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttamisesta. Lautakunnissa on jäseniä seuraavasti:

Tarkastuslautakunta	3 jäsentä + 3 varajäsentä
Keskusvaalilautakunta	5 jäsentä + 5 varajäsentä
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	7 jäsentä + 7 varajäsentä

4.4 Tilintarkastus

Vastuulliseksi tilintarkastusyhteisöksi on kunnanvaltuusto valinnut BDO Audiator Oy, tarkastustyön suoritti JHT, HT Joni Mäkitalo ja avustava tilintarkastaja Juho Härkönen.

Kunnanvaltuuston toimikausille 2021-2025 valitsemaan tarkastuslautakuntaan kuuluvat Lasse Kainu puheenjohtaja ja jäsenenä Esa-Pekka Bergman ja Irene Ojala.

4.5 Henkilöstöorganisaatio

Työ- tai virkasuhteessa 31.12.2024 oli 48 eri henkilöä. Kunnan henkilöresurssi (henkilötyövuosi) koko vuodelta oli 48,36. Kokoaikatyötä tekeviä työntekijöitä oli 42 ja osa-aikatyössä 6. Vuoden lopussa vakituisia työntekijöitä oli 41 ja määräaikaisia 7. Kunnan työntekijöistä 80,3 % on naisia ja 19,7 % miehiä. Työntekijöiden keski-ikä on 47,45 vuotta. Kunnan henkilöstön määrä toimialoittain 31.12.2024:

Henkilöstö- määrä	Sivistys	Tekninen	Hallinto	yht.
-vakainainen	26	11	4	41
-sijaiset/määräaikaiset	6	1		7
Yhteensä	32	12	4	48

4.6 Arvio riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä tulevasta kehityksestä

Hyvinvointialueen Kyyjärven kunnalle esittämästä laskusta (140 584,24 €) tehty vuoden 2023 tilinpäätöksen pakollinen varaus. Keski-Suomen kuntien laatima valitus hyvinvointialueen tilinpäätöksestä odottaa edelleen Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöstä.

Sote-kiinteistöt siirtyivät hyvinvointialueille kolmen vuoden vuokrasopimuksilla. Vuokrasopimuksessa oli mahdollisuus pidentää vuokra-aikaa optiovuodella (1.1.2026- 31.12.2026). Vuokratuloja sote-kiinteistöistä on tullut noin 460 000 €/vuosi. Hyvinvointialue irtisanoi vuokrasopimukset 16.12.2024 ja uudet vuokrasopimusneuvottelut pidetään keväällä 2025. Toinen merkittävä sote-kiinteistöihin liittyvä riski, on kunnanhallituksen päätös sitoutua Kivirannan korjaustoimenpiteisiin miljoonalla eurolla seuraavien kolmen vuoden aikana (9.9.2024, § 95). Maaseudulla sote-kiinteistöille ei ole yksityisellä sektorilla kysyntää, joten niiden käyttökulut jäisivät kunnille ja kunnat joutuisivat jopa purkamaan sote-kiinteistöjään.

Talouden tasapainottamistoimilla on oleellinen merkitys Kyyjärven talouden ja arviointimenettelyn kriteerien kehitykselle - tiivistyen siihen, että taseen kertynyt alijäämä saadaan katettua kohtuullisessa ajassa. Näiden lisäksi talouden kehitykseen vaikuttavat muut toimintaympäristön muutokset, kuten demografisten tekijöiden ja elinkeinotoiminnan sekä yleisen taloustilanteen kehittyminen. Myös valtion toimenpiteillä voi olla suurikin vaikutus kunnan talouteen. Esimerkiksi vuoden 2025 alusta tuli voimaan TE-palvelu-uudistus, jossa työvoima- ja elinkeinopalveluiden järjestäminen siirrettiin kuntien vastuulle sekä samalla laajennettiin kuntien rahoitusvastuuta työttömyysturvasta. TE-palvelu-uudistus vaikuttaa kuntien menoja ja valtionosuuksia lisäävästi vuodesta 2025 lukien. Vaikka lähtökohtaisesti ao. uudistuksen talousvaikutukset on rajattu lähes kustannusneutraaliksi, niin jatkossa esimerkiksi talouden suhdannevaihtelut voivat lisätä kunnan työttömyyttä, mikä taas lisää kunnan rahoitusosuutta työttömyysturvasta.

Toinen kuntien lähivuosien talouteen mahdollisesti merkittävästi vaikuttava tekijä on käynnissä oleva kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistus, jonka voimaantuloa on lykätty vuodelta vuoteen 2027. Uudistuksen selvityshenkilöt ovat esittäneet muun muassa muiden kuin ydinvoimalaitosten (kuten tuulivoimalaitosten) osittaista sisällyttämistä tulojen tasausjärjestelmään, mikä tarkoittaisi, että mm. tuulivoimalaitoskuntien valtionosuuksien määrä tulisi pienenemään jonkin verran nykyisestä. Em.

muutos vähentäisi siis myös Kyyjärven valtionosuuksien määrää vuodesta 2027 lähtien. Toisaalta uudistus voi vaikuttaa Kyyjärven valtionosuuksiin muilta osin positiivisesti tai negatiivisesti, joten oleellista on mitä tapahtuu valtionosuuksille kokonaisuudessaan. Valtiovarainministeriön arviolaskelman mukaan Kyyjärven valtionosuudet kasvavat huomattavasti vuonna 2025, mikä johtuu osin TE-palvelu-uudistuksesta. Koska valtionosuudet määräytyvät pääosin nuorisoikäluokkien perusteella, Kyyjärven valtionosuuksissa ei ole odotettavissa vuodesta 2026 eteenpäin juurikaan kasvua ja matalan inflaation vallitessa on mahdollista jopa niiden kääntyminen laskusuuntaan.

Kunta-alan palkkaratkaisut heikentävät julkista taloutta. Samaan aikaan rakennusteollisuuden haasteet johtavat lomautuksiin ja irtisanomisiin. Kyyjärven suurin työnantaja Betsetin tilauskannan heikentyminen heijastuu suoraan kunnallis- ja yhteisöveron määrään. Tilapäisen vuokratyövoiman irtisanoessa vuokra-asuntojaan vaikutukset ulottuvat myös Kyyjärven Vuokra-asunnot Oy:n liikevaihtoon. Kyyjärven kuntakonsernin yhtiöt ovat taloudellisesti jo nyt haasteellisessa asemassa, eikä sieltä ole näköpiirissä kuntaan tulorahoitusta, pikemminkin tummia pilviä.

Suomi kaupungistuu vauhdilla ja Kyyjärveltäkin on muuttoliikettä kasvukeskuksiin. Samaan aikaan asukkaita kuolee enemmän kuin uusia asukkaita syntyy. Yleinen väestömuutos ja asukkaiden ikääntyminen haastaa kunnan taloudenpitoa. Lisäksi edessä oleva pidempiaikainen valtiontalouden sopeuttamistarve heikentää talousnäkymiä entisestään. On paljon puhuttu normienpurkutalkoista, mutta yhteiskuntaamme vaivaa kuitenkin normien lisääntymistalkoot, joka nähdään riskinä koko yhteiskunnallemme. Kuntataloudessa on edessä jyrkkä käänne heikompaan.

Kunnan taloustilanne on kehittynyt viimeisten vuosien aikana hyvään suuntaan. Lainamäärää on määrätietoisesti pienennetty noin 500 000 €/vuosi ja lainamäärä onkin supistunut huomattavasti (25,7 %) vuodesta 2020. Lainaa on edelleen liikaa asukasääräämme nähden. Tämä ei ole ongelma korkotason ollessa matala, mutta riski kasvaa merkittävästi, mikäli korkotaso lähtee nousuun. Tilinpäätöksen kirjoittamishetkellä (7.3.2025) 12 kk euribor on n. 2,4 %, joka tarkoittaa Kyyjärven lainakannalla n. 250 000 euron vuosittaista koronmaksua. Velkamäärään liittyvää riskiä pienentää toki kunnan suuri sijoitusomaisuus.

Kunnan ja organisaation pieni koko vaikuttava siihen, että yksittäisiin, erityisesti avaintehtävissä toimiviin henkilöihin liittyvät riskit kasvavat. Kunnan työntekijöistä on eläköitymässä vuoden 2026 aikana kaksi henkilöä. Toisaalta, kunta on sitoutunut arviontimenettelyn loppuraportissa säilyttämään henkilöstökulut maltillisina. Henkilöstökulut saavat kasvaa vain 3,5 % vuosina 2025 - 2030. Tilannetta hankaloittaa myös jatkuvasti lisääntyvä normiohjaus lisääntyvine säädöksineen. Samat normit koskevat niin pieniä kuin suuria kuntia. Valtion kuntiin kohdistamat velvoitteet edellyttävät usein erityistä ja yksityiskohtaista asiantuntemusta ja osaamista, joten kuntarajat ylittävää yhteistyötä on pyrittävä jatkuvasti kehittämään ja lisäämään. On inhimillisesti ajoittain mahdotonta "pysyä mukana" jatkuvasti lisääntyvässä lainsäädännössä ja normeissa. Talouden tasapainottamisohjelma kestää kunnassa vuosia ja kohtuuttoman suuressa säästöpainanteessa työskentely voi vaarantaa sekä henkilöstön jaksamisen, että työssä pysymisen.

Geopoliittisten jännitteiden takia talouden ennustaminen on haastavaa ja epävarmuus jatkuu. Sodan jatkuminen kuitenkin väistämättä pienentää aikaisemmin ennustettua talouskasvu-uraa. Venäjän taloudelle asetettujen sanktioiden negatiiviset vaikutukset ulottuivat myös Suomeen. Sota näkyy energia- ja raaka-ainemarkkinoilla välittömästi hintojen nousuna. Energian hintamuutokset vaikuttavat kunnan ja sen tytäryhtiöiden kustannuksiin ja kannattavuuteen.

Raaka-aineiden ja yritysten tuotantokustannusten nousu välittyy nopeasti kuluttajahintoihin ja inflaatioon, jonka pitkäkestoinen kasvu heikentää kuluttajien ostovoimaa ja vähitellen myös yksityistä kulutusta. Jos inflaatiopaineet välittyvät myös palkankorotusten tasoon, palkkainflaatiosta voi syntyä itseään ruokkiva kierre.

Hintojen nousuakin suurempi vaikutus kulutukseen ja investointien kehitykseen voi syntyä sodan aiheuttamasta epävarmuudesta, tulevaisuudenuskon heikentymisestä, eristäytymisestä ja

maaliskuuta, joka liittyy Suomen ja Venäjän maantieteelliseen läheisyyteen ja tiiviisiin talouskytköksiin. Venäjän sotatoimet ovatkin järkyttäneet suomalaisen yhteiskunnan luottamusta ja tulevaisuudenuskoa jo rajusti. Sodan leviäminen muihin maihin on riski, johon pitää varautua. Myös Venäjän yhteiskuntarakenteen nopeisiin muutoksiin ja mahdolliseen pakolaistulvaan on varauduttava. Hyökkäys Ukrainaan vaikuttaa edelleen myös julkisen sektorin menoihin ja tuloihin sekä kuntatalouteen.

4.6.1 Kyyjärven kunnan arviointimenettely

Kuntalain (410/2015) 118 §:n mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkaalleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 118 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa, tai rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet laissa mainitut raja-arvot. Kyyjärven kunnan vuoden 2022 konsernitilinpäätöksen asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on 2 564 euroa ja vuoden 2023 vastaava alijäämä on 2 370 euroa. Näin ollen arviointimenettelyn kriteeri täyttyi.

Kyyjärvellä oli vuoden 2020 konsernitilinpäätöksessä kertynyttä alijäämää 4 937 euroa per asukas eli määrä on vähentynyt sen jälkeen erityisesti vuonna 2022. Vuoden 2023 konsernin tilikauden ylijäämä oli kuitenkin 227 euroa per asukas (267 000 €), joten alijäämän kattaminen oli hidastunut suhteessa edellisiin vuosiin. Kyyjärvi sai myös harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 266 000 euroa vuonna 2023, joten ilman sitä konsernin tilikauden tulos olisi ollut nollassa. Lisäksi emokunnalla on ollut taseessa vuodesta 2019 lähtien kattamatonta alijäämää ja kuntalain mukaan ao. alijäämä tulee olla katettuna vuoden 2024 loppuun mennessä.

Koska arviointimenettelyn edellytykset täyttyivät edelleen ja konsernin taseen alijäämä oli yhä merkittävä, valtiovarainministeriö asetti 28.8.2024 kuntalaissa tarkoitetun arviointiryhmän. Arviointiryhmän toimikausi oli 28.8.2024 - 31.1.2025.

Arviointiryhmän puheenjohtajaksi nimettiin hallintotieteiden maisteri Kimmo Behm, Kyyjärven kunnan edustajaksi kunnanvaltuuston puheenjohtaja Maija Uusisalo ja valtiovarainministeriön edustajaksi finanssineuvos Ville Salonen. Arviointiryhmän kokouksiin osallistuivat lisäksi Kyyjärven kunnanvaltuuston 1. varapuheenjohtaja Antti Tuukkanen, kunnanjohtaja ja henkilöstön edustaja Tiina Pelkonen, kunnanhallituksen puheenjohtaja Kai Oinonen, valtuuston ja kunnanhallituksen jäsen Jouko Huumarkangas, talous- ja hallintosihteeri Heli Nieminen sekä asiantuntijasihteerinä neuvotteleva virkamies Minnamaria Korhonen valtiovarainministeriöstä. Kunnanjohtaja Tiina Pelkonen irtisanoutui virasta 1. kokouksen jälkeen, minkä jälkeen häntä sijaistivat vt. kunnanjohtajana Maija-Liisa Immonen ja hänen jälkeensä Raisa Kinnunen.

Arviointiryhmä piti 6 kokousta. Lisäksi Kyyjärvellä järjestettiin 24.10.2024 valtuustoinfo arviointimenettelystä ja esiteltiin valtiovarainministeriön näkemykset kunnan taloudellisesta tilanteesta.

Valtiovarainministeriö tekee arviointiryhmän toimenpide-ehdotusten ja kunnanvaltuuston päätösten perusteella ratkaisun kuntarakennelaissa tarkoitetun erityisen selvityksen tarpeellisuudesta kuntajaon muuttamiseksi.

Arviointiryhmän ehdotuksen perustelut

Arviointiryhmän selvitys Kyyjärven kunnan mahdollisuuksista turvata asukkaalleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut ja ehdotus toimenpiteiksi perustuvat sekä toteutuneeseen talouskehitykseen että arvioon talouden kehityksestä lähivuosina. Tulevien vuosien talouden kestävyys arvioinnissa

kunnan esittämällä talouden tasapainottamisohjelmalla on keskeinen merkitys. Näistä lähtökohdista on arvioitu kahta mahdollisuutta, kunnan säilymistä itsenäisenä ja tätä edellyttäviä talouden tasapainotustoimia tai palveluiden vaarantumisesta johtuvaa tarvetta kuntajaon muuttamiselle. Arvioitaessa kunnan edellytyksiä turvata asukkaiden lakisääteiset palvelut huomioitiin kunnan muut olosuhteet, kuten väestölliset, maantieteelliset ja elinkeinorakenteelliset tekijät.

Talouden kestävyys arvioinnissa tarkasteltiin sekä emokunnan että kuntakonsernin tilannetta.

Talouden toteutunut kehitys

Kyyjärven kunta päätyi arviointimenettelyyn konsernitilinpäätöksen taseen kertyneen alijäämän perusteella. Konsernin taseessa on ollut kertynyttä alijäämää yhtäjaksoisesti vuodesta 2016 lähtien. Konsernin tilikaudet ovat olleet alijäämäisiä vuosina 2016–2020, kun taas vuodet 2021–2023 ovat olleet ylijäämäisiä. Heikoin tilanne oli vuonna 2019, jolloin konsernin tilikausi oli hieman yli 2,4 milj. euroa eli 1 851 euroa/asukas alijäämäinen. Vuonna 2022 tilikausi oli taas vahvin ylijäämän ollessa n. 1,2 milj. euroa. Vuoden 2016 tilinpäätöksessä konsernin taseen kertynyt alijäämä oli n. 0,4 milj. euroa eli 286 euroa per asukas. Vuoden 2023 kertyneen alijäämän määrä oli n. 2,8 milj. euroa eli 2 383 euroa per asukas. Arviointimenettelyssä alijäämän määrän tarkastelussa huomioidaan myös tuloksenkäsittelyerät eli konsernin osalta muut omat rahastot, joita Kyyjärvellä oli 16 000 euroa eli 14 euroa per asukas vuonna 2023. Muiden rahastojen merkitys on siis hyvin vähäinen Kyyjärven osalta.

Konsernin kertynyttä alijäämää on siis saatu pienennettyä vuosina 2021–2023, mutta esimerkiksi vuoden 2023 tilikausi olisi ollut nollassa ilman 266 000 euron harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta. Kyyjärven kunta sai harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta tätä ennen vuonna 2020. Tässä on lisäksi hyvä huomioida se, että vuosi 2023 oli kuntataloudessa tuloksellisesti koko 2000-luvun vahvin johtuen pääosin kertaluonteisesta sote-uudistukseen liittyvästä noin 1,3 mrd. euron ns. verohännästä. Myös vuodet 2020–2022 ovat olleet kuntataloudessa poikkeuksellisen vahvoja johtuen mm. valtion merkittävistä koronatuista, omaisuuden myyntivoitoista sekä hyvästä työllisyystilanteesta ja tätä kautta verotulokehityksestä.

Emokunnan taseen kertyneen ali-/ylijäämän kehitys on ollut trendinomaisesti samankaltainen kuin konsernilla. Suurin ero konserniin nähden on siinä, että emon taseeseen muodostui kertynyttä alijäämää vasta vuodesta 2019 lähtien, kun siis konsernilla on ollut kertynyttä alijäämää vuodesta 2016 lähtien. Vuonna 2023 kertyneen alijäämän määrä oli sekä emolla että konsernilla lähes sama eli noin 2,4 milj. euroa.

Keskeisinä syinä heikentyneeseen taloustilanteeseen sekä emon että konsernin osalta ovat olleet suuret poistot ja arvonalentumiset vuosina 2018–2020 sekä vuonna 2019 tehty Keski-Suomen Verkkoholding Oy:n 2,2 milj. euron pakollinen takausvastuiden varaus. Keski-Suomen Verkkoholding Oy:n omistajakunnat hakivat yhtiön yrityssaneeraukseen keväällä 2020. Kunnilla oli yhteensä noin 30 milj. euron takausvastuut KSVH Oy:lle. Kyyjärven kunnan osuus takausvastuusta oli 2 234 658 euroa. Pakolliset varaukset merkitään kunnan tuloslaskelmassa toimintakuluihin. Arvonalentumiset koostuivat pääosin kunnan enemmistöomisteisen Paletti Oy:n osakkeiden arvon alaskirjauksesta sekä liikerakennuksen hallintorakennusten arvonalennuksista. Paletti Oy:n arvonalentumiset on toteutettu seuraavasti; 1,47 milj. euroa vuonna 2019, 1,19 milj. euroa vuonna 2020, 83 400 euroa vuonna 2022 ja 140 000 euroa vuonna 2023.

Sekä emokunnan että konserni vuosikate ovat olleet positiivisia vuosina 2020–2023, kun taas vuonna 2019 molempien osalta vuosikate oli selvästi negatiivinen. Vuoden 2019 heikko vuosikate selittyy pitkälti edellä mainitulla Keski-Suomen Verkkoholding Oy:n 2,2 milj. euron takausvastuiden pakollisella varauksella. Em. pakollisen varauksen seurauksena emokunnan toimintakulut kasvoivat edellisvuodesta kokonaisuudessaan yli 22 prosenttia eli yli 2,3 milj. euroa. Tämä heijastui myös konsernin vuosikatteeseen heikentävästi.

Negatiivinen vuosikate tarkoittaa, että kunta joutuu rahoittamaan osan toimintakuluista rahavaroilla, omaisuuden myynneillä tai lainan lisäyksellä, mikä tarkoittaa toisin sanoen ns. syömävelkaa. Tämän

lisäksi muulla kuin tulo-rahoituksella rahoitettavaksi jäävät investoinnit ja lainojen hoitokulut eli korot ja lyhennykset.

Nettoinvestoinneilla tarkoitetaan tässä yhteydessä investointimenoja, joista on vähennetty investointeihin saadut rahoitusosuudet sekä investointihyödykkeiden luovutustulot eli omaisuuden myyntitulot. Nettoinvestoinnit ovat olleet viime vuosina keskimäärin poistojen tasolla lukuun ottamatta vuotta 2019, jolloin suurehko investointihyödykkeiden luovutustulot eli omaisuuden myynnit käänsivät nettoinvestoinnit positiivisiksi samalla kun bruttoinvestoinnit olivat vähäiset.

Kunnan tulo-rahoituksen tasapainoa kuvaava vuosikate muodostuu pääosin toimintakatteen ja verorahoituksen erotuksena. Verorahoituksella tarkoitetaan verotulojen ja valtionosuuksien yhteismäärää. Vuosina 2016 ja 2019 jolloin emokunnan vuosikate oli negatiivinen, toimintakate ylitti verorahoituksen tason. Heikoin tilanne oli vuonna 2019, mikä selittyy pitkälti edellä mainitusta Keski-Suomen Verkkoholding Oy:n huomattavasta, 2,2 milj. euron takausvastuiden pakollisesta varauksesta. Vuodesta 2020 lähtien tilannetta ovat parantaneet muun muassa kunnallisveroprosentin 0,75 %-yksikön korotus vuonna 2020, vuosina 2020 ja 2023 saadut harkinnanvaraiset valtionosuudet korotukset, valtion merkittävät koronatuotot vuosina 2020–2022 sekä sote-uudistukseen liittyvä ns. verohäntä vuonna 2023. Kyyjärvi sai harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta myös vuonna 2019, mutta tästä huolimatta vuosikate oli selvästi negatiivinen. Vuoden 2023 tilinpäätös ei ole vertailukelpoinen aiempien vuosien kanssa sote-uudistuksen tulojen ja kustannusten siirron takia.

Kuten muillakin kunnilla, vuoteen 2022 saakka sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset ovat muodostaneet suurimman osan Kyyjärven kaikista nettokäyttökustannuksista. Sote-uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset eivät enää rasita kuntien taloutta vuodesta 2023 lähtien. Vuoden 2022 sote-kustannukset määrittivät kuitenkin sote-uudistukseen liittyvän valtionosuuksien pysyvien tasa-aselementtien tason. Kyyjärvellä sote-kustannusten kasvu oli suurta vuonna 2022, mikä tarkoitti, että tasa-aselementit muodostuivat epäedullisemmaksi verrattuna tilanteeseen, jossa kustannusten kasvu olisi ollut maltillisempaa. Näin ollen, vaikka Kyyjärven talouden tasapainon muutos sote-uudistuksen seurauksena oli 54 euroa per asukas positiivinen, heikko lähtökohtatilanne jää lähes sellaisenaan rasittamaan kunnan taloutta. Talouden tasapainolla tarkoitetaan sote-uudistuksen yhteydessä vuosikatetta poistojen jälkeen.

Myös opetus- ja kulttuuritoimen kustannukset ovat kasvaneet vuodesta 2022 lähtien voimakkaasti, kun taas vuosina 2020–2021 kustannukset vähenivät edellisvuodesta. Oman perusopetuksen osalta Kyyjärven kustannukset alittavat lievästi vastaavan asukasmäärän kuntien keskimääräiset kustannukset vuonna 2023. Huomion arvoista on kuitenkin se, että Kyyjärven oman perusopetuksen kustannukset ovat kasvaneet kahtena viime vuotena selvästi em. verrokkiryhmää enemmän. Vielä vuonna 2021 Kyyjärven kustannukset olivat 2 186 euroa per oppilas alemmat kuin vastaavan asukasmäärän kunnissa, mutta vuonna 2022 kustannukset ovat lähes samalla tasolla. Vuoden 2020 kustannusten alhaista tasoa selittää yleisesti koronaan liittyvät sulkutoimet. Vuonna 2022 kotikuntakorvaustulot pienenivät ja käyttökustannuksia lisäsivät valmistavan opetuksen järjestäminen sekä oppilaiden yksilöllisen tuen tarpeen kasvu. Kun taas vuonna 2023 perusopetuksen ja kirjaston kustannuksia lisäsivät vanhan koulun/kirjastorakennuksen purkaminen. Kyyjärvellä toimii tällä hetkellä vain yksi peruskoulu, Nopolan koulu, jossa oli 144 oppilasta vuonna 2023. Nopolan peruskoulun yhteydessä toimii myös kunnan ainoa päiväkoti. Nopolan koulu valmistui vuonna 2018.

Kyyjärven kunnan lainamäärä on sekä emon että konsernin osalta selvästi verrokkeja korkeampi. Emokunnalla oli lainaa vuoden 2023 lopussa 10,2 milj. euroa eli 8 688 euroa per asukas. Koko maan (3 368 €/as.) ja vastaavan kuntakokoryhmän (3 521 €/as.) keskimääräinen lainamäärä oli hieman yli 5 000 euroa per asukas pienempi vuonna 2023. Kyyjärven lainamäärä on kuitenkin vähentynyt viime vuosina ja esim. vuonna 2020 emolla oli lainaa reilu 13 milj. euroa. Konsernin lainamäärä oli 12,6 milj. euroa eli 10 719 euroa per asukas vuonna 2023. Tavoitteena on, että lainaa lyhennetään noin 0,5 milj. euroa vuosittain.

Rahavarojen tilanne on Kyyjärvellä varsin hyvä eli emolla oli vuonna 2023 rahavaroja yli 5-kertainen (n. 6,6 milj. euroa eli 5 634 €/as.) määrä verrattuna maan keskimäärään (1 090 €/as.). Konsernin rahavarat olivat taas n. 7,1 milj. euroa eli 6 093 euroa per asukas. Rahavarojen tuotto onkin ollut ja on ennakoitu myös tulevina vuosina varsin hyväksi eli muiden rahoitustuottojen määrän arvioidaan olevan n. 250 000 euron tasolla lähivuosina

Talouden kehitysarvio ja Kyyjärven kunnan tasapainottamistoimenpiteet

Tulevien vuosien talouden kehitystä on tarkasteltu sekä emokunnan että kuntakonsernin osalta painottaen kuitenkin emokunnan tilannetta. Kuten aiemmin on todettu, Kyyjärvi päätyi arviointimenettelyyn konsernin taseen kertyneen alijäämän perusteella. Emokunnan ja konsernin taseen kertyneen alijäämän määrä on Kyyjärvellä lähes sama eli noin 2,8 milj. euroa, joten emokunnan alijäämän kehitys kuvaa käytännössä myös konsernin alijäämän kehitystä.

Kyyjärven kunta toi esiin arviointiryhmän työn aikana useita erilaisia talouden tasapainottamistoimenpiteitä, joista osa toteutettiin jo vuonna 2024 ja loput toteutetaan lähivuosien aikana. Tasapainottamistoimet sisällytettiin arviointiryhmän laatimaan talouden kehitysarvioon.

Tulojen osalta euromääräisesti vaikuttavin toimenpide on tuulivoimalaitosten valmistuminen siten, että niistä saatavia kiinteistöverotuloja kertyi jo vuonna 2024 ja tuotto on täysimääräinen vuodesta 2025 lähtien. Uusia tuulivoimaloita valmistuu kaikkiaan 15 kappaletta ja niiden yhteenlaskettu kiinteistöveron tuotto on noin 600 000 euroa vuodesta 2025 lähtien. Sen lisäksi kertaluonteisena toimena vuonna 2024 kotiutettiin arvopapereiden myyntivoittoja hieman yli miljoona euroa.

Talouden kehitysarviossa veroprosentit on pidetty muuttumattomina koko tarkastelukauden ajan.

Menojen osalta euromääräisesti vaikuttavimmat tasapainottamistoimenpiteet koostuvat henkilöstön vähennyksistä, jotka kohdistuivat pääosin sivistystoimeen vuosina 2024 ja 2026–2028. Lisäksi elinkeinokoordinaattorin toimi lakkautettiin 31.3.2024. Muita toimintakuluja vähentää muun muassa Kauppakeskus Paletin myynnin seurauksena vastikekulujen poistuminen vuodesta 2025 lähtien (n. 245 000 euroa). Toisaalta Paletista saatavat vuokratuotot (n. 185 000 euroa) poistuvat myös.

Arviointiryhmä piti hyvänä ja kestäväenä sitä, että talouden tasapainottamistoimet ovat luonteeltaan rakenteellisia ja pysyviä, eivätkä esimerkiksi kertaluonteisia omaisuuden myyntejä. Arviointiryhmä esitti kuitenkin lievän huolensa siitä, että Kyyjärven palveluiden tehostamisvara on jatkossa varsin vähäinen. Näin ollen tulevaisuudessa mahdolliset, etenkin ennakoimattomat, menojen lisäykset tai tulojen vähennykset voivat taas heikentää taloustilannetta ja näin vaarantaa kuntalaisten palveluiden saatavuutta. Myös henkilöstön vähentämisten vaikutuksiin tulee jatkossa kiinnittää erityistä huomiota, esimerkiksi jäljelle jäävän henkilöstön työhyvinvointiin liittyen. Elinvoimaisen kunnan tulee tarjota asukkaalleen ja yrityksille lakisääteisten palveluiden ohella myös muita veto- ja pitovoimaan liittyviä palveluita sekä olosuhteita. Kyyjärvellä on kuitenkin varsin hyvä kassan riittävyys, jolla voidaan tarvittaessa osin paikata talouden ennakoimattomia kulujen tai tulojen muutoksia.

Sote-uudistuksen seurauksena kuntien kustannukset ja tuotot ovat huomattavasti pienemmät kuin aiemmin. Talouden kestävyys kannalta oleellista on kuitenkin se, että mitä tapahtuu tulevina vuosina tasapainoa kuvaaville tuloslaskelman keskeisille summaerille, vuosikatteelle ja tilikauden tulokselle. Kuten edellä on todettu, uudistuksen suorat vaikutukset tasapainoon eli vuosikatteeseen poistojen jälkeen on rajattu maltillisiksi. Kyyjärven osalta jäljelle jäävien lakisääteisten, pääosin sivistystoimen, tehtävien kustannuskehitys tulee olemaan melko maltillista johtuen väestörakenteen kehityksestä. Kuntien lakisääteiset tehtävät koostuvat sote- ja pelastustoimen tehtävien poistumisen myötä pääosin sivistyspalveluista kuten varhaiskasvatuksesta ja perusopetuksesta, joten lasten ja nuorten määrän kehityksellä on oleellinen merkitys kunnan kustannusten kehityksen kannalta.

Kyyjärven väestö- ja elinkeinorakenne huomioon ottaen verotulojen kehitys kokonaisuudessaan on varsin maltillista pitkällä aikavälillä. Kunnallis- ja kiinteistöveron määrät ovat olleet hieman viiteryhmiä alempia, kun taas yhteisöveron määrä on ollut suurempi. Kiinteistöveron osalta Kyyjärven tilanne kuitenkin muuttuu parempaan suuntaan tuulivoimalaitosten myötä. Kunnallisverossa kasvu on

arviolta noin 5 prosentin tasolla vuosina 2025 ja 2026, mutta tästä eteenpäin kasvun arvioidaan jäävän alle prosentin tasolle. Vuoden 2025 suurehkoon kasvuun vaikuttaa osin vuoden 2024 veron vähäinen määrä. Kyyjärven kunnallisveroprosentti on 9,9 vuonna 2025, mikä on noin 2,5 %-yksikköä maan keskimääräistä korkeampi. Korotusvaraa ei siis enää kovin paljon ole ottaen huomioon mahdolliset negatiiviset vaikutukset kunnan asukkaiden veto- ja pitovoimaan.

Yhteisöveron osalta arviointiryhmä piti lievänä riskinä sitä, että Kyyjärven yrityspohja on varsin kapea - merkittävin yhteisöveron maksaja ja työllistäjä on betonialan yritys Betset Oy. Betset Oy:n henkilöstömäärä muodosta hieman yli puolet koko Kyyjärven kunnan alueen työntekijämäärästä. Julkisen sektorin henkilöstömäärä on vajaa kolmannes ja noin 18 prosenttia muodostuu pienistä yrityksistä.

Kyyjärven investointitaso arvioitiin kehitysarviossa varsin maltilliseksi ja tasoltaan jonkin verran alle poistotason. Vaikka toistaiseksi lähivuosina ei ole kunnan edustajien mukaan näköpiirissä merkittäviä investointitarpeita, ennakoimattomia korjaustarpeita voi kuitenkin ilmetä, mikä taas osaltaan kaventaa kunnan talouden liikkumavaraa.

Arviointiryhmä laati talouden kehitysarvion, joka sisältää ryhmässä mukana olleiden Kyyjärven kunnan edustajien esittämät talouden tasapainottamistoimenpiteet. Kehitysarviosta ilmenee tulos- ja rahoituslaskelman sekä taseen keskeisten erien kehitysarviot vuoteen 2030 saakka.

Kyyjärvi sai vuoden 2024 joulukuussa harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 59 000 euroa (50 €/asukas), joka osaltaan paransi vuoden 2024 tulosta. Tämä huomioiden, kehitysarvion mukaan vuosi 2024 tulisi olemaan noin 912 000 euroa ylijäämäinen. Kehitysarvion mukaan myös seuraavien vuosien tilikaudet ovat selvästi ylijäämäisiä, vaikkakin hieman heikentyen vuodesta 2024. Ylijäämäiset tilikaudet johtavat siihen, että Kyyjärven taseen kertynyt alijäämä tulisi katetuksi vuonna 2027, koskien siis sekä emoa että konsernia.

Kehitysarvion mukaan myös lainamäärä vähenee seuraavina vuosina edellyttäen, että esimerkiksi investointitaso pysyy arvion mukaisena. Tämän sekä rahavarojen suuruuden takia Kyyjärven nettovelka on kehitysarviossa oletettu kääntyvän positiiviseksi eli rahavarojen määrä ylittäisi lainojen määrän vuonna 2028. Tähän oletukseen tulee kuitenkin suhtautua varauksellisesti.

Konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen (Kiinteistö Oy Kyyjärven Liikekeskuksen ja Kyyjärven Lämpö Oy) osalta taloustilanteet näyttävät tasapainoisilta. Etenkin Kyyjärven Lämpö Oy:n vaikutus kuntakonsernin talouteen on tulevana vuosina positiivinen eli taloutta vahvistava. Sen sijaan Kyyjärven Vuokra-asunnot Oy:n tilanne on haastava. Vuokra-asunnoilla on lainaa 1,87 miljoonaa euroa ja korkojen nousu on aiheuttanut haasteita taloudelle. Tilanteen myötä kunta on päättänyt tukea Vuokra-asuntoja lainan korkojen osalta seuraavat kolme vuotta (2025–2028). Vuokra-asunnoille on tehty kehittämissuunnitelma vuosille 2020–2025, jossa pääpaino oli rakennuskannan vähentäminen, mikä on toteutunut purkamalla kaksi kohdetta. Tehdyt toimenpiteet ovat olleet oikeansuuntaiset, koska käyttöaste on pystytty pitämään yli 80 % koko ajan ja vuokratuotot ovat olleet yli budjetoidun. Suunnitelmaa tullaan päivittämään vuosille 2026–2030, missä pääpainopisteenä tulee olemaan yhtiön taloudellisen tilanteen tervehdyttäminen.

On selvää, että vuonna 2024 laadittu kehitysarvio sisältää epävarmuuksia etenkin mitä pidemmälle tarkastelu ulottuu. Arviointiryhmän näkemyksen mukaan edellä kuvattu kertyneen alijäämän kattaminen vuoteen 2027 mennessä vaikuttaa kuitenkin realistiselta.

Arviointiryhmän ehdotus

Ottaen huomioon talouden tasapainottamistoimenpiteiden mukainen kehitysarvio sekä muut kunnan toimintaympäristöön vaikuttavat tekijät, arviointiryhmä katsoi, että Kyyjärven kunnalla on taloudelliset edellytykset asukkaiden palveluiden turvaamiseen itsenäisenä kuntana. Arviointiryhmän mukaan tämän edellytyksenä on, että Kyyjärven kunta sitoutuu mainittujen talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteuttamiseen ja sisällyttää ne taloussuunnittelukauden (2025–

2027) talousarvioihin. Lähtökohtana on, että Kyyjärven konsernin taseen kertynyt alijäämä tulee katetuksi viimeistään vuonna 2027.

Valtiovarainministeriö tulee seuraamaan Kyyjärven kunnan talouden kehitystä ja jos toimenpiteet eivät ole toteutuneet ja arviointimenettelyn kriteerit edelleen täyttyvät, ministeriö voi aloittaa ilman arviointiryhmän asettamista kuntarakennelaissa tarkoitettu erityinen selvitys kuntajaon muuttamiseksi (kuntalain 118 §:n 7 mom.)

Arviointiryhmä tehtävänä oli tehdä ehdotus kunnan asukkaiden palvelujen turvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä. Kunnanvaltuuston oli käsiteltävä arviointiryhmän toimenpide- ehdotukset ja saatettava niitä koskeva päätös valtiovarainministeriön tietoon mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten.

Arviointiryhmän ehdotus hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 17.2.2025 (§5) ja päätös lähetettiin valtiovarainministeriöön sähköpostitse 17.2.2025.

4.7 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kunnan toiminnan ja talouden valvontajärjestelmä muodostuu ulkoisesta ja sisäisestä valvonnasta. Ulkoinen valvonta jakaantuu tarkastuslautakunnan arviointiin ja lakisääteiseen tilintarkastukseen. Sisäinen valvonta on osa päivittäistä johtamista, jonka apuna johto voi käyttää sisäistä tarkastusta. Ulkoinen valvonta on kunnan toimivasta johdosta riippumatonta valvontaa, kun taas sisäinen valvonta on kiinteä osa jatkuvaa toiminnan ja talouden ohjausta ja seurantaa.

Kyyjärven kunnan sisäinen valvonta on järjestetty linjaorganisaationa. Kunnanvaltuuston alaisuudessa toimiva kunnanhallitus valvoo kunnan viranhaltijajohtoa. Viranhaltijaorganisaation valvonta on kunnanjohtajan vastuulla. Kunnanjohtaja on hyväksynyt alaistensa laskut ja hänen laskunsa on hyväksynyt kunnanhallituksen puheenjohtaja. Osastopäälliköt ja tulosaluevastaavat ovat hyväksyneet alaistensa laskut. Sisäisen valvonnan ohje on hyväksytty kunnanhallituksessa 18.3.2019 (§ 38).

Kunnassa on käytössä asianhallintajärjestelmä, johon voidaan luoda ja tallentaa kaikki kunnan asiakirjat sähköisessä muodossa. Asianhallintajärjestelmä helpottaa päätösten ja asiakirjojen saatavuutta ja seurantaa, kun ne saadaan sähköisestä arkistosta. Asianhallintajärjestelmän kautta myös esityslistat ja pöytäkirjat saadaan kunnan www-sivuille kuntalaisten nähtäville.

Talousarviota seurataan kolmen kuukauden välein kunnanvaltuustossa ja havaituista poikkeamista on vaadittu ja annettu välittömästi selvitykset. Kunnanjohto tarkkailee talousarvion toteutumista kuukausittain.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kunnan omaisuus on vakuutettu ja ne tarkistetaan määräajoin. Kunnan omaisuus on vakuutettu, tarkistukset suoritetaan määräajoin. Kunnalla on työnantajan tapaturma- ja oikeusturvavakuutus sekä julkisyhteisön vastuuturvavakuutus. Ryhmätapaturmavakuutus korvaa kunnan järjestämissä tilaisuuksissa tapahtuvat tapaturmat. Johtavilla luottamushenkilöillä (kunnanhallituksen jäsenet ja heidän varajäsenensä) sekä viranhaltijoilla on vastuuvakuutukset. Kokonaisvaltaista riskikartoitusta ei ole tehty.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista ja kunnanvaltuuston 13.12.2021 hyväksymään hankintaohjetta. Kunnanhallituksen keskuudestaan valitsemat rahavarojen tarkastajat ovat tarkastaneet kunnan rahoitus-, vaihto- ja käyttöomaisuuden viimeksi tehtävänsä mukaisesti 16.12.2024.

Sopimustoiminta

Voimassa olevat sopimukset on koottu ajantasaiseksi kokoelmaksi.

Sidonnaisuusilmoitus ja sidonnaisuusrekisteri

Kunnan viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden tulee tehdä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta. Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

Nollatoleranssi korruptioon ja ihmisoikeusasioihin

Laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta tuli voimaan 1.1.2023. Kysymys on EU:n ilmoittajansuojeludirektiivin (2019/1937), eli ns. whistleblower-direktiivin täytäntöönpanosta. Lainsäädännön tarkoituksena on varmistaa, että henkilö, joka työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa erikseen määritellyillä EU:n tai kansallisen oikeuden aloilla, voi ilmoittaa asiasta turvallisesti. Direktiivi velvoittaa tietyt työnantajat perustamaan sisäisen ilmoituskanavan väärinkäytösten ilmoittamista varten. Laki edellyttää, että vähintään 50 henkilöä työllistävät organisaatiot ottavat käyttöön kanavan, jonka kautta on mahdollista tehdä ilmoituksia havaitsemistaan väärinkäytöksistä ja epäkohdista organisaatiossa. Kanavan kautta organisaatio ilmoittaa myös suoritetuista toimenpiteistä ilmoituksen tekijälle.

Kyyjärven kunta noudattaa nollatoleranssia suhteessa korruptioon ja ihmisoikeusasioiden loukkaamiseen. Valtuusto on 11.3.2024 hyväksynyt Kyyjärven kunnan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman vuosille 2024–2025. Suunnitelmaan on kirjattu toimintatavat, joilla varmistetaan koko henkilöstön ja kuntalaisten tasapuolinen kohtelu. Ihmisoikeuksien kunnioittaminen on vahva kunnan toimintaa ohjaava periaate. Toiminnassa ei ole noussut esille ihmisoikeuksia loukkaavia asioita, eikä korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

Konsernivalvonta

Konsernijohto eli kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat konserniyhteisöjen ohjauksesta ja valvonnasta konserniohjeen mukaisesti. Konserniyhteisöjen edustajat raportoivat tarvittaessa kunnanhallitukselle. Lisäksi kunnanjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus yhteisöjen hallituksissa tai vastaavissa toimielimissä. Konserniohje on hyväksytty 18.2.2019.

5. Kunnan talous

Kunnan tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan yleisesti tuloslaskelman sekä sen tunnuslukujen avulla. Tuloslaskelmassa osoitetaan tulo- ja raahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Tuloslaskelman välituloksia ovat toimintakate, vuosikate ja tilikauden tulos. Seuraavassa esitettävät Kyyjärven kunnan välitulokset ja tunnusluvut on laskettu kunnan ulkoisesta tuloslaskelmasta, josta kunnan sisäiset erät on eliminoitu.

5.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2024
	1 000 euroa	1 000 euroa
<i>ulkoiset</i>		
Toimintatuotot	1 300	1 352
Valmistus omaan käyttöön	14	14
Toimintakulut	-4 841	-4 741
Toimintakate	-3 527	-3 375
Verotulot	3 296	3 434
Valtionosuudet	985	614
Rahoitustuot. ja -kulut		
Korkotuotot	1	4
Muut rahoitustuotot	334	1 085
Korkokulut	-349	-386
Muut rahoituskulut	-15	8
Rah.tuot. ja -kulut yht.	-28	711
Vuosikate	726	1 384
Poistot ja arvonalentumiset		
Sumu-poistot	-375	-391
Arvonalentumiset	-140	0
Satunn. tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot	1	0
Satunnaiset kulut	-18	0
Satunn. tuot. ja kulut yht.	-17	0
Tilikauden tulos	194	993
Tilinpäätössiirrot		
Tilik. yli-/alijäämä	194	993
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/toimintakulut %	26,93 %	28,60 %
Vuosikate/Poistot, %	141 %	354,00 %
Vuosikate, euroa/asukas	618 €	1 198 €
Asukasmäärä	1174	1155

5.2 Toimintakate

Toimintakate on toimintatuottojen ja kulujen erotus. Se kertoo kuinka paljon toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Toimintatuotot muodostuvat kunnan tuottamista suoritteista ulkopuolisilta saaduista tuotoista. Tällaisia ovat mm. kunnan saamat tulot tavaroista ja palveluksista sekä kunnan liiketoiminnan (mm. vesihuoltotoiminta) suoritteista perimät korvaukset. Toimintatuotoiksi kirjataan myös korvaukset suoritteista, jotka kunta on valtion toimeksiannosta tuottanut ja luovuttanut kolmannelle osapuolelle. Toimintatuottoihin sisällytetään myös kunnan perimät asiakasmaksut kuten päivähoito maksut.

Toimintatuottoja ovat myös kunnan saamat tuet, avustukset ja muut tulonsiirrot valtiolta. Tällaisia Kyyjärven kunnan saamia korvauksia ovat mm. hankeavustukset, palkkatuki ja Kansaneläkelaitoksen korvaukset kunnalle oman henkilöstön työterveyshuollon järjestämisestä. Lisäksi toimintatuottoihin sisältyvät myös vuokratuotot ja olennaiset käyttöomaisuuden myyntivoitot.

Kyyjärven kunnan toimintakulut muodostuvat henkilöstökuluista, palveluiden ja tavaroiden ostoista ja kunnan kotitalouksille ja yhteisöille myöntämistä avustuksista sekä muista toimintakuluista (esim. vuokratulot).

Kyyjärven kunnan ulkoiset toimintatuotot olivat vuonna 2024 yhteensä 1 352 116 euroa, jossa oli kasvua 4,0 % edelliseen vuoteen. Toimintakulut pienenevät 2,0 % ollen 4 740 948 euroa (v. 2023 4 840 501 e). Toimintakatteeksi muodostui - 3 375 250 euroa. Toimintakateprosentti oli 28,60 % (26,93 % v. 2023).

5.3 Verotulot

Kyyjärven kunnan verotulot kasvoivat 4,2 %, ollen 3 433 778 euroa.

Kunnallisverotuotto pieneni 6,3 %, ollen 1 848 638 euroa.

Yhteisöverotuotto pieneni 20,4 %, ollen 639 787 euroa.

Kiinteistöveron tuotto kasvoi 82,2 % ollen 945 352 euroa.

Alkuperäiseen 2024 talousarvioon verrattuna verotuloja kertyi 186 778 euroa enemmän.

5.4 Valtionosuudet

Hyvinvointialueiden aloittamisen vuoksi kuntien valtionosuuksissa tapahtui voimakas väheneminen vuonna 2023. Vuoden 2024 valtionosuuksien romahtamisen syynä oli sote -siirtolaskelmien valmistuminen, mikä johti kuntien valtionosuuksien pysyvään vähennykseen. Kyyjärven kunnan saamat valtionosuudet v. 2024 olivat 614 202 euroa, kun ne edellisvuonna olivat 985 460 euroa. Valtionosuuksista verotulomenetyksen korvausta on 292 608 euroa, verotuloihin perustuvaa vastausta 208 500 e ja harkinnanvaraista valtionosuutta 59 000 euroa.

VEROTULOT 2024

	TP2023	TA2024	Ta-muutos	Talousarvio muut. jälk	TP2024 Toteutuma	Poikkeama
Tulovero	1 972 693,30	1 768 000	27 000	1 795 000	1 848 638,36	53 638,40
Yhteisövero	804 222,63	661 000	-21 000	640 000	639 787,35	-212,61
Kiinteistövero	518 957,77	818 000	251 000	1 069 000	945 352,03	-123 648,01
VEROTULOT YHTEENSÄ	3 295 873,70	3 247 000	257 000	3 504 000	3 433 777,74	-70 222,22

VALTIONOSUUDET 2024

	TP2023	TA2024	Ta-muutos	Talousarvio muutoksen jälk	TP2024	Poikkeama
Harkinnanvarainen valtionosuus	266 000,00			0,00	59 000,00	
Peruspalveluiden valtionosuus	680 513,00	365 579,04	-1 700,00	363 879,04	363 839,00	-40,04
Verotuloihin per. valt.os.tasaus	63 060,00	212 169,00	-3 700,00	208 469,00	208 500,00	
Verotulomenetysten korvaus	292 548,00	295 688,04	-3 000,00	292 688,04	292 608,00	-80,04
Opet- ja kultt.toim. muut valt.os.	-316 661,00	-316 661,04	6 900,00	-309 761,04	-309 745,00	
VALTIONOSUUDET YHT.	985 460,00	556 775,04	-1 500,00	555 275,04	614 202,00	58 926,96

PALVELUIDEN OSTOJEN ERITTELY 2024

ulkoiset

	2023	2024
Asiakaspalveluiden ostot	98 208,79	121 470,34
Muiden palveluiden ostot	1 077 313,64	887 727,59
Yhteensä	1 175 522,43	1 009 197,93

5.5 Vuosikate, poistot ja tilikauden tulos

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa kunnan tulorahoituksen riittävyyttä. Tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa vuosikateprosentti on vakiintunut tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden poistoista. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuoden 2024 tilinpäätökseen kirjattiin suunnitelman mukaisia poistoja 391 099 euroa. Vuonna 2024 vuosikate riitti kattamaan poistojen määrän, vuosikate / poistot -tunnusluvun ollessa 353,90%.

Kyyjärven kunnan tulorahoitus on vuosikatteella mitattuna 1 384 085 euroa ylijäämäinen. Vuosikate parani edelliseen vuoteen verrattuna 658 144 euroa.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksetettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Kyyjärven kunnan vuoden 2024 tilikauden tulokseksi kirjattiin 992 987 e ja satunnaisten erien puuttuessa tilikauden ylijäämäksi sama 992 987 euroa.

5.6 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa osoitetaan, miten investoinnit ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan. Rahoituslaskelman keskeisimpiä tunnuslukuja ovat investointien tulorahoitus, lainanhoitokate sekä kassan riittävyys.

5.6.1 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2024
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	726	1 384
Satunnaiset erät	-17	0
Pakollinen varaus	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1	-37
	708	1 347
Investointien rahavirta		
Investointimenot -	-269	-213
Rahoitusosuudet investointimenoihin+	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot +	264	55
	-6	-158
Toiminnan ja investointien rahavirta	702	1 189
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset-		
Antolainasaamisten vähennykset+	36	81
	36	81
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys+	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys-	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos (lis/väh+/-)	-500	-500
	-500	-500
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut	-3	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0
Saamisten muutos	66	-9
Korottomien velkojen muutos	-721	-59
	-658	-68
Rahoituksen rahavirta	-1 122	-487
Rahavarojen muutos	-420	702
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	6 614	7 316
Rahavarat 1.1.	7 035	6 614
	-420	702
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 v:lta,1000€	1 517	2 271
Investointien tulorahoitus, %	269	650
Laskennallinen lainanhoitokate	0,66	1,11
Kassan riittävyys, pv	442	403
Asukasmäärä	1174	1155

Tulorahoituksen korjauserät:

Osuuskauppa Keskimaa, maa-alue kauppa	- 36 813,31 e
Kauppakeskus Paletin myynti	- 0,70 e

5.6.2 Investointien tulorahoitus

Kyyjärven kunnan vuoden 2024 investointimenot olivat 213 380 euroa ja investoinnit rahoitettiin kassavaroilla.

5.6.3 Lainojen hoito

Kunnan tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun kuvataan yleisesti lainanhoitokatteella. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusarvo on 1 tai tätä suurempi. Kyyjärven kunnan lainanhoitokate oli 1,11.

Koska kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, v. 2024 tunnuslukua laskettaessa on käytetty laskennallista vuosilyhennystä, joka saadaan jakamalla lainakanta kahdeksalla.

5.6.4 Maksuvalmius

Kyyjärven kunnan maksuvalmius aleni hieman edellisvuoteen verrattuna, sitä voidaan kuitenkin pitää laskennallisesti hyvänä. Kyyjärven kunnan kassavarojen riittävyys on 403 päivää (v. 2023 442 pv).

5.6.5 Rahoituksen rakenne

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikauden aikana tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmassa.

Yleisimmin käytettyjä taseen tunnuslukuja ovat kunnan omavaraisuuden, suhteellisen velkaantuneisuuden ja asukaskohtaisen lainamäärän tunnusluvut.

Kyyjärven kunnan rahoitusasemaa arvioitaessa on syytä ottaa huomioon merkittävä rahoitusarvopapereista koostuva omaisuus.

5.7 Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2023 1000€	2024 1 000 €	VASTATTAVAA	2023 1 000 €	2024 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	5 343	5 343
Muut pitkävaikutteiset menot	186	163	Muut omat rahastot	16	16
	186	163	Edellisten tilikaudien yli-/alijäämä	-3 054	-2 860
			Tilikauden yli-/alijäämä	194	993
				2 499	3 492
Aineelliset hyödykkeet			PAKOLLISET VARAUKSET		
Maa- ja vesialueet	1062	1050	Muut pakolliset varaukset	141	141
Rakennukset	2626	2484		141	141
Kiinteät rakenteet ja laitteet	864	915			
Koneet ja kalusto	262	199	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	7	0	Valtion toimeksiannot	0	0
	4821	4648	Muut toimeksiantojen pääomat	3	3
				3	3
Sijoitukset			VIERAS PÄÄOMA		
Osakkeet ja osuudet	1418	1418	Pitkäaikainen		
Muut lainasaamiset	273	191			
	1691	1610			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	0	0
Valtion toimeksiannot	0	0	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut toimeksiantojen varat	3	3	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
	3	3			
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus				0	0
Valmiit tuotteet	0	0	Lyhytaikainen		
	0	0			
Lyhytaikaiset saamiset			Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	10 200	9 700
Myyntisaamiset	32	68	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut saamiset	69	51			
Siirtosaamiset	17	8	Saadut ennakot	3	1
	118	127	Ostovelat	268	190
Rahoitusomaisuusarvopaperit			Muut velat	51	53
Osakkeet ja osuudet	5 927	6313	Siirtovelat	270	289
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0		10 792	10 233
	5 927	6313	VASTATTAVAA	13 434	13 868
Rahat ja pankkisaamiset	688	1003			
VASTAAVAA	13 434	13 868	TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2024
			Omavaraisuusaste,%	19 %	26 %
			Suhteellinen velkaantuneis.-%	193 %	189 %
			Kertynyt yli-/alijäämä,1000€	-2 860	-1 867
			Kertynyt yli-/alijäämä,€/asukas	-2 436	-1 617
			Lainat ja vuokravastuut,1000€	12 659	12 229
			Lainat ja vuokravastuut €/as.	10 783	10 588
			Lainat 31.12., €/asukas	8 688	8 398
			Lainakanta 31.12., 1000 €	10 200	9 700
			Lainasaamiset 31.12., 1000 €	273	191
			Asukasmäärä 31.12.	1174	1155

5.7.1 Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste lasketaan kunnan oman pääoman ja varausten suhteen taseen loppusummasta. Tunnusluku kertoo kunnan vakavaraisuudesta ja kyvystä selvittää sitoumuksistaan pitkällä tähtäimellä. Kyyjärven kunnan vuoden 2024 tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 26 %.

5.7.2 Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisin maksuun. Mitä pienempi suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella. Kyyjärven kunnan suhteellinen velkaantuneisuus oli vuoden 2024 tilinpäätöksessä 189 %.

5.7.3 Lainakanta

Kyyjärven kunnan lainamäärä oli vuoden 2024 lopussa 9 700 000 euroa eli 8 398 euroa asukasta kohden. Lainakanta pieneni edellisvuodesta 500 000 eurolla.

5.8 Kokonaistulot ja –menot 2024

TULOT	<i>1000 euroa</i>	<i>%</i>	MENOT	<i>1000 euroa</i>	<i>%</i>
VARSINAINEN TOIMINTA			VARSINAINEN TOIMINTA		
Toimintatuotot	1 352,1	20,5	Toimintakulut	4740,9	81,5
Verotulot	3 433,8	52,1	- valmistus omaan käyt	-13,6	-0,2
Valtionosuudet	614,2	9,3	Korkokulut	386,3	6,6
Korkotuotot	4,3	0,1	Muut rahoituskulut	-7,8	-0,1
Muut rahoitustuotot	1 085,6	16,5	Satunnaiset kulut	0,0	0,0
Satunnaiset tuotot	0,0	0,0	Tulorah.korjauserät	0,0	0,0
Tulorah.korjauserät	0,0	0,0	+/- pakoll.varausten muutos	0,0	0,0
- käyttöom.myyntivoitot	-36,8	-0,6	- käyttöom.myyntitappiot	0,0	0,0
INVESTOINNIT	0,0		INVESTOINNIT		
Rahoitusosuudet inv.	0,0	0,0	Käyttöomaisuusinvestoinnit	213,4	3,7
Käyttöom. myyntitulot	54,9	0,8	RAHOITUSTOIMINTA		
RAHOITUSTOIMINTA			Antolainasaam. lisäykset	0,0	0,0
Antolainasaam.vähennys	81,1	1,2	Pitkäaik.lainojen vähennys	0,0	0,0
Pitkäaik.lainojen lisäys	0,0	0,0	Lyhytaik.lainojen vähennys	500,0	8,6
Lyhytaik.lainojen lisäys	0,0	0,0	Oman pääoman vähennys	0,0	0,0
Oman pääoman lisäykset	0,0	0,0	Kokonaismenot yhteensä	5819,2	100,0
Kokonaistulot yhteensä	6 589,2	100,0			
Täsmäytys					
Tulot	6 589,2				
Menot	-5 819,2	770,0			
Rahoituslaskelmasta:					
Muut maksuvalmiuden muutokset	68,0				
Kassavarojen muutos	702,0	770,0			

5.9 Yhteenvedo 2024

Talousarvion ja tilikauden aikana tehtyjen 811 831 euron määrärahamuutosten jälkeen kunnan tuloksen arvioitiin muodostuvan 836 874 euroa ylijäämäiseksi. Vuoden 2024 tilikauden tulokseksi ja ylijäämäksi muodostui 992 987 e.

Ulkoiset toimintatulot olivat 1 352 116 euroa (1 299 839 e v. 2023). Ulkoiset toimintamenot pienenivät hieman, ollen 4 740 948 e (4 840 501 e v. 2023). Toimintakatteeksi v. 2024 muodostui 3 375 250 euroa (3 526 897 e v. 2023).

YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Nettomääräraha/-tuloarvio

V=kunnanvaltuustotas

		MENOT					TULOT				
		TA 2024	TA-MUUTOS	JÄLKEEN	TP 2024	POIKK.	TA 2024	TA-MUUTOS	JÄLKEEN	TP 2024	POIKK.
Sitovuustaso											
Yleishallinto	V	679 673	-59 825	619 848	609 439	-10 409	85 135	9 001	94 136	87 966	-6 170
Elinkeinopalvelut	V	414 526	210 000	624 526	599 145	-25 381	266 203	-45 000	221 203	223 531	2 328
Maaseutupalvelut	V	33 000	-5 000	28 000	25 740	-2 260	0	0	0	0	0
Hallinto osasto		1 127 199	145 175	1 272 374	1 234 324	-38 050	351 338	-35 999	315 339	311 497	-3 842
Koulutuspalvelut	V	1 918 977	0	1 918 977	1 891 744	-27 233	39 852	0	39 852	107 300	67 448
Kirjastopalvelut	V	105 925	0	105 925	102 164	-3 761	1 000	0	1 000	1 134	134
Vapaa-aika- ja kulttuuripalvelut	V	179 170	0	179 170	177 951	-1 219	21 367	0	21 367	36 830	15 463
Varhaiskasvatus	V	552 382	0	552 382	551 713	-669	0	0	0	1 488	1 488
Sivistysosasto		2 756 454	0	2 756 454	2 723 572	-32 882	62 219	0	62 219	146 752	84 533
Tekniset palvelut	V	236 446	-25 090	211 356	206 292	-5 064	23 300	-4 100	19 200	25 173	5 973
Tilapalvelut	V	1 019 601	-11 500	1 008 101	1 053 495	45 394	1 163 923	5 900	1 169 823	1 258 809	88 986
Liikelaikokset	V	155 020	7 670	162 690	172 486	9 796	301 000	105 800	406 800	407 929	1 129
Rakentamis- ja ymp.palvelut	V	155 642	-7 900	147 742	147 906	164	15 000	-10 000	5 000	12 292	7 292
Tekninen osasto		1 566 709	-36 820	1 529 889	1 580 179	50 290	1 503 223	97 600	1 600 823	1 704 203	103 380
KAYTTOTALOUSOSA		5 450 362	108 355	5 558 717	5 538 075	-20 642	1 916 780	61 601	1 978 381	2 162 825	184 071
		MENOT					TULOT				
		TA 2024	TA-MUUTOS	JÄLKEEN	TP 2024	POIKK.	TA 2024	TA-MUUTOS	JÄLKEEN	TP 2024	POIKK.
Tulosalue											
Maa- ja vesialueet	V	0	0	0	0	0	0	11 304	11304	11304	0,00
Kirkonkylän vesilinjat	V	1 000	366	1 366	1 366	0	0	0	0	0	0,00
Sivukylän vesilinjat	V	2 000	1 445	3 445	3 599	154	0	0	0	0	0,00
Kirkonkylän viemäriinjat	V	3 000	-673	2 327	2 327	0	0	0	0	0	0,00
Viemärikaivojen saneeraus	V	35 000	-3 710	31 290	31 290	0	0	0	0	0	0,00
Pengerlehdon pumppaamon siirto	V	30 000	772	30 772	33 418	2646	0	0	0	0	0,00
Laahahuolto	V	40 000	-2 961	37 039	37 039	0	0	0	0	0	0,00
Honkalehdontien katuvalaistus	V	35 000	-23 561	11 439	12 235	796	0	0	0	0	0,00
Katualueiden parannus	V	20 000	0	20 000	18 504	-1496	0	0	0	0	0,00
Tahan ohjelmistopäivitykset	V	5 500	1 916	7 416	7 416	0	0	0	0	0	0,00
Ict-investoinnit, sivistys	V	10 500	0	10 500	9 189	-1311	0	0	0	0	0,00
Nopolan koulun keittiön muutostyöt	V	20 000	0	20 000	17 582	-2418	0	0	0	0	0,00
Kouluksien parkkialueen rakentaminen	V	7 000	1 000	8 000	4 000	-4000	0	0	0	0	0,00
Kivirannan tutkimukset	V	30 000	-15 710	14 290	14 290	0	0	0	0	0	0,00
Liikuntahallin kiihtymäjärjestelmä	V	25000	-3875	21125	21125	0	0	0	0	0	0,00
INVESTOINTIOSA		264 000	-44 991	219 009	213380	-5629	0	11 304	11 304	11 304	0
Verotulot	V						3 247 000	257 000	3 504 000	3 433 778	-70 222
Valtionosuudet	V						556 775	-1 500	555 275	614 202	58 927
Korkotulot	V						2 300	1 900	4 200	4 274	74
Muut rahoitustulot	V						513 358	583 185	1 096 543	1 098 170	1 627
Korkomenot	V	400 000	-10 000	390 000	386 310	-3 690					0
Muut rahoitusmenot	V	15 558	-8 000	7 558	4 778	-2 780					0
Käyttöom.myyntitappiot/voitot	V										0
TULOSLASKELMAOSA		415 558	-18 000	397 558	391 088	-6 470	4 319 433	840 585	5 160 018	5 150 424	-9 594
Antolainojen vähennys	V						42 850	0	42 850	81 094	38 244
Pitkäaik. lainojen vähen.	V										0
Pitkäaik. lainojen lisäys	V										0
Lyhytaik. lainojen muutos	V	0	0	0	500 000	500 000					0
Oman pääoman muutos	V										0
Vaikutus maksuvalm. /pakoli varaus	V	0		0	140 584	140 584					0
RAHOITUSOSA		0	0	0	640 584	640 584	42 850	0	42 850	81 094	38 244
YHTEENSÄ		6 129 920	45 364	6 175 284	6 178 127	607 843	6 279 063	913 490	7 192 553	7 405 647	212 721

6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan ja yhden tai useamman muun yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräamisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä.

Kunnan tytäryhteisöllä tarkoitetaan sellaista kirjanpitovelvollista, jossa kunnalla on määräamisvalta. Määräämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määräamisvalta toisessa yhteisössä.

Kirjanpitolain nojalla kunnalla on määräamisvalta muussa yhteisössä, kun sillä on

- enemmän kuin puolet kaikkien osakkeiden, jäsenosuuksien tai yhtiöosuuksien tuottamasta äänimäärästä
- yhtiöjärjestyksen, yhtiösopimuksen tai niihin verrattavien sääntöjen nojalla oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen jäsenistä taikka enemmistö sellaisen toimielimen jäsenistä, joka nimittää hallituksen tai
- sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava määräamisvalta.

Kuntayhtymä kuuluu kuntakonserniin riippumatta siitä, mikä on kunnan osuus yhtymän varoista ja velvoitteista ja siitä, miten kunnan äänivaltaa on sopimuksilla rajoitettu.

Jos kunnalla tai sen tytäryhteisöillä on yksin tai yhdessä kuntakonserniin kuuluvien muiden yhteisöjen kanssa merkittävä omistusosuus ja huomattava vaikutusvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa, käsitellään tällaista kirjanpitovelvollista kuntakonsernin osakkuusyhteisönä. Kunnalla on huomattava vaikutusvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa, jos kunnalla on yksin tai yhdessä tytäryhteisöjen kanssa vähintään 1/5 ja enintään 1/2 osakkeiden, jäsenosuuksien tai yhtiöosuuksien tuottamasta äänimäärästä mainitussa kirjanpitovelvollisessa.

6.1 Kyyjärven kuntakonsernirakenne

Kuntayhtymät	Kyyjärven kunnan omistusosuus
Äänekosken ammatillisen koulutuksen ky	0,55 %
Keski-Suomen liitto	0,435 %
Tytäryhteisöt (yli 50 %)	
Kyyjärven Vuokra-asunnot Oy	100,00 %
Kiint. Oy Kyyjärven Liikekeskus	100,00 %
Kyyjärven Lämpö Oy	100,00 %
Kyyjärven Paletti Oy	71,22 % (Omistus päättynyt 31.8.2024)

6.2 Kunnan omistukset yhteisöissä

Pohj. K-S:n verkkopalvelut Oy	
Kuntien Tiera Oy	Suomenselän Lentokenttä Oy
Kuntarahoitus Oy	Kunnan Taitoa Oy
Millespakka Oy	Keski-Suomen Verkkoholding Oy

Kyyjärven kunnan konsernitilinpäätöksessä yhdisteltäviin yhteisöihin kuuluivat vuoden 2024 tilinpäätöksessä tytäryhteisöinä Kyyjärven vuokra-asunnot Oy, Kiinteistö Oy Kyyjärven liikekeskus, Kyyjärven Lämpö Oy, Kyyjärven Paletti Oy sekä kuntayhtyminä Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä ja Keski-Suomen liitto. Kyyjärven Paletti Oy on myyty vuoden 2024 aikana, joten kunnalla ei ole enää omistuksia ja vastuita sen osalta.

6.3 Kyyjärven Vuokra-Asunnot Oy

Kyyjärven Vuokra-asunnot Oy on kunnan kokonaan omistama vuokrataloyhtiö, jonka toimialana on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä ja vuokratonteilla olevia rakennuksia, ostaa ja vuokrata alueita, rakennuksia ja huoneistoja sekä harjoittaa isännöintiä ja huoltotoimintaa yhtiön hallinnoimissa kiinteistöissä ja rakennuksissa.

Yhtiön omistuksessa on yhteensä 71 asuntoa.

Vuoden keskimääräinen käyttöaste on ollut 80 %, joulukuun lopussa 89 %.

Yhtiön hallituksen jäsenenä toimintavuonna ovat toimineet Maija Uusisalo (puheenjohtaja) sekä jäsenenä Kai Oinonen ja Jarkko Hänninen. Varajäseniä ovat Lauri Lahtinen, Juha Peltola ja Merja Paananen.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Marjukka Latva-Laturi.

Yhtiön kirjanpito- ja talouspalvelut hoitaa Mediatili Oy ja talonmiespalvelut on ostettu Kyyjärven kunnalta. Tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Auditor Oy ja päävastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Joni Mäkitalo.

6.3.1 Yhtiön talous

Liikevaihto yhteensä	366 659
Liiketoiminnan muut tuotot	9 642
Henkilöstökulut	-14 464
Poistot ja arvonalentumiset	-36 711
Liiketoiminnan muut kulut	-253 313
Rahoitustuotot- ja kulut	-68 673
Tulos	3 122
 Tilikausien alijäämää	 -94 596
Lainaa	1 898 525

Hallitus esittää, että tilikauden voitto 3122,15 euroa siirretään edellisten tilikausien voitto-/tappiotilille ja että osinkoa ei jaeta. Tilikausien alijäämää on yhteensä 94 596 euroa. Yhtiöllä on lainaa 1 898 525 euroa. Lainoja lyhennettiin 45 384 euroa.

6.3.2 Toimintakertomus

Korjauksina tehtiin vain pieniä pakollisia asuntokohtaisia pintaremontteja. Vuonna 2024 korjauksiin käytettiin 15 422,26 €.

Koko vuoden käyttöaste laski edellisvuodesta ja vuokra-asuntojen kysyntä oli vähäistä, varsinkin pitempiaikaiseen vuokraukseen. Tulevaisuuden haasteet liittyvät suureen lainamäärään ja korkeisiin korkokuluihin sekä yleiseen taantumaan. Talouden toipumisen ennustetaan käynnistyvän tulevana vuonna hitaasti ja sitä varjostaa epävarmuus maailmantalouden näkymistä.

Nähtävissä on myös vuokrausasteen ja liikevaihdon heikentyminen.

6.4 Kiinteistö Oy Kyyjärven Liikekeskus

Kiinteistö Oy Kyyjärven Liikekeskus toimialana on omistaa ja hallita kirkonkylän korttelissa 27 olevaa asuinliiketoimintaa ja sille rakennettua rakennusta. Kyyjärven kunta omistaa 100 % yhtiön osakkeista.

Yhtiön hallituksen puheenjohtajana on toiminut Lauri Lahtinen ja jäsenenä Jari Hakola ja Heljä Laajala (6.3.2024 asti) ja yhtiökokous on valinnut 6.3.2024 hallituksen jäseniksi Maija Uusisalonen ja Jarkko Hännisen. Toimitusjohtajana toimii Latva-Laturi Marjukka. Yhtiön hallitus on pitänyt toimintavuonna kaksi kokousta kokouksen.

Yhtiöllä ei ole vakinaista henkilökuntaa. Yhtiöllä on ostopalvelusopimus kunnan kanssa toimitusjohtajan tehtävistä ja laskunmaksupalvelusta. Kaikki toiminnot toteutetaan ostopalveluina. Kiinteistöhuollosta vastaa Kyyjärven kunta. Yhtiön kirjanpidon hoitaa Mediatili Oy. Tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy ja päävastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Joni Mäkitalo.

6.4.1 Yhtiön talous

Liikevaihto yhteensä	44 370
Kulut	-29 953
Poistot ja arvonalentumiset	-8 901
Rahoitustuotot ja -kulut	-8
Tulos	5 509
Tilikausien alijäämää	-177 836
Lainaa	0

Yhtiöllä ei ole lainaa. Hoitovastike on 7.50 €/m²/kk. Hallitus esittää, että tilikauden voitto 5 508,88 euroa siirretään edellisten tilikausien voitto-/tappiotilille ja että osinkoa ei jaeta. Edellisten tilikausien alijäämä 177 836 €.

6.4.2 Toimintakertomus

Yhtiön tilat ovat olleet täynnä vuonna 2024. Vuoden 2025 alusta Mediatilin kanssa on laadittu uusi vuokrasopimus pienemmistä tiloista ja hyvinvointialueen kanssa käyty neuvotteluja ns. hammaslapputilan vuokrauksesta. Korjaustarpeita ei juurikaan ollut toimintavuonna (524.20 €).

Tulevaisuudessa edessä on sade- ja hulevesijärjestelmän uusiminen sekä käyttövesiputkistojen saneeraus.

6.5. Kyyjärven Paletti Oy

Yhtiön koko osakekanta on myyty uudelle osakkaalle. Omistus- ja hallintaoikeus ovat siirtyneet uudelle osakkaalle 1.9.2024. Yhtiön maanvuokrasopimukset on purettu 31.08.2024. Uudet maanvuokrasopimukset on solmittu alkamaan 1.9.2024. Kuntarahoituslaina on maksettu kokonaan pois. Konsernisuhde on päättynyt 31.8.2024.

Kyyjärven Paletti Oy oli 31.8.2024 asti Kyyjärven kunnan konserniin kuuluva tytäryhtiö, jonka osakkeista se omisti 71,2 %. Loput (28,8 %) osakkeista omisti Osuuskauppa Keskimaa, jonka osakkuusyhtiö Kyyjärven Paletti Oy on.

Yhtiön hallituksen jäsenenä 31.8.2024 asti toimivat Niko Toivanen, Heljä Laajala (7.3.2024 asti), Maija Uusisalo (7.3.2024 alkaen) ja Antti Tuukkanen. Yhtiön hallitus piti toimintavuonna kolme (3) kokousta. Yhtiön toimitusjohtajana toimi Kyyjärven tekninen johtaja Marjukka Latva-Laturi 31.8.2024 asti.

Yhtiön kaikki toiminnot toteutetaan ostopalveluina 31.8.2024 asti. Kiinteistöhuollosta ja ulkoalueiden hoidosta vastasi Caiwin Oy. Kirjanpito palvelut ostettiin Mediatili Oy:stä. Yhtiön muut hallintopalvelut on ostettu Kyyjärven kunnalta. Kiinteistötekniisten järjestelmien huollosta vastaa ARE Oy. Tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy ja päävastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Joni Mäkitalo.

6.5.1 Yhtiön talous

Liikevaihto yhteensä	202 798
Kulut	-214 309
Poistot ja arvonalentumiset	-20 216
Rahoitustuotot- ja kulut	6 860
Tilikauden verot	0
Tulos	-24 867
 Tilikausien alijäämää	 -3 514 463
Lainaa	0

Kyyjärven Paletti Oy myytiin uudelle omistajalle 1.9.2024 ja siitä laadittiin välitilinpäätös 1.1.2024 - 31.8.2024. Välitilinpäätöksen tulokseksi tuli -24 867 euroa ja edellisten tilikausien alijäämää on yhteensä 3 514 463 euroa.

6.6 Kyyjärven Lämpö Oy

Kyyjärven Lämpö Oy on vuonna 2015 perustettu Kyyjärven kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka toimialana on kaukolämmön tuotanto ja jakelu. Lisäksi yhtiö voi harjoittaa yhdyskuntateknisten rakenteiden ylläpitoa ja huoltoa sekä muuta liiketoimintaa. Yhtiö voi omistaa ja hallinta osakkeita ja kiinteistöjä.

Yhtiön hallituksen ovat kuuluneet Antti Tuukkanen (pj), Tarja Seppänen ja Lauri Lahtinen. Toimitusjohtajana on toiminut Kai Oinonen. Hallituksen kokouksia on pidetty 2 ja yhtiökokouksia 1. Yhtiöllä ei ole vakinaista henkilökuntaa. Kaikki toiminnot toteutetaan ostopalveluina. Yhtiön kirjanpitoa hoitaa Mediatili Oy. Tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy ja päävastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Joni Mäkitalo.

6.6.1 Yhtiön talous

Liikevaihto yhteensä	365 757
Kulut	-323 709
Rahoitustuotot ja -kulut	-14 052
Poistot ja arvonalentumiset	-67 109
Tulos	-39 114
 Tilikausien alijäämää	 -102 850
Lainaa	228 385

Yhtiöllä on lainaa 228 385 euroa (lyheni vuodessa 96 634 €). Hallitus esittää, että tilikauden tappio 39 113,78 euroa siirretään edellisten tilikausien voitto-/tappiotilille ja että osinkoa ei jaeta. Tilikausien alijäämää on yhteensä 102 850 euroa.

6.6.2 Toimintakertomus

Vuosi 2024 oli 8. toimintavuosi uudistuneella laitoksella. Toimintavuosien kokemusten perusteella voidaan todeta investoinnin saavuttaneet sille asetetut tavoitteet. Laitostekniikka on osoittautunut toimintavarmaksi, käyttäjäystävälliseksi sekä parantanut laitoksen hyötysuhdetta. Nämä tekijät ovat parantaneet myös yhtiön taloudellista tilannetta.

Loppuvuoden lämmin sää vähensi energia myyntiä ja kokonaismyynti ja liikevaihto jäi pienemmäksi kuin edellisenä vuonna.

Tulevaisuuden näkymät

Kyyjärven Lämpö Oy:n tavoitteena on saada vuonna 2025 lisää asiakkaita kaukolämpöverkkoon. Asiakaskannan kasvulla ja hintoja tarkistamalla yhtiön taloudellinen tulos on tarkoitus saada kestävälle tasolle.

Tarkoitus on saada pidettyä lämpökeskuksen laitteet, kanaalit ja liittymät jatkuvalla huollolla ja ylläpidolla sillä tasolla, että lämmöntoimitus saadaan pidettyä jatkuvasti toimivana, luotettavana ja kannattavana.

Riittävällä taloudellisella puskurilla pystytään varautumaan äkillisiin häiriötilanteisiin ja korjaustarpeisiin sekä mahdollisiin laajennuksiin. Tämän takia lämmön myyntihintaa on tarkistettava vuosittain.

6.7 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2024
	1000 e	1000 e
Toimintatuotot	1 920	1 863
Toimintakulut	-5 401	-5 486
Osuus osak.yht.voitosta(tappiosta)	0	0
Toimintakate	-3 481	-3 622
Verotulot	3 270	3 408
Valtionosuudet	1 086	720
Rahoitustuot. ja -kulut		
Korkotuotot	15	21
Muut rahoitustuotot	334	1086
Korkokulut	-423	-479
Muut rahoituskulut	-16	9
Rah.tuot. ja -kulut yht.	-90	636
Vuosikate	785	1142
Poistot ja arvonalentumiset		
Sumu-poistot	-510	-510
Arvonalentumiset	-1	
Poistot ja arvonalentumiset yht	-511	-510
Satunnaiset erät	-17	
Tilikauden tulos	257	631
Tilinpäätössiirrot	3	0
Vähemmistöosuudet	7	7
Tilik. yli-/alijäämä	267	639

Tuloslaskelman tunnusluvut

	2023	2024
Toimintatuotot/toimintakulut %	35,50 %	33,97 %
Vuosikate/Poistot %	153,60 %	223,92 %
Vuosikate, euroa/asukas	668 €	988 €
Asukasmäärä	1 174	1 155

6.8 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2024
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	784	1142
Satunnaiset erät	-17	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1	297
Muut pakolliset varaukset	0	0
	766	1438
Investointien rahavirta		
Investoinnit-	-316	-224
Rahoitusosuudet investointimenoihin+	0	3
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot+	64	142
	-252	-79
Toiminnan ja investointien rahavirta	514	1359
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainsaamisten lisäykset-	0	0
Antolainsaamisten vähennykset-	0	0
	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys+	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys-	-93	-445
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys +/-	-500	-502
	-593	-948
Oman pääoman muutokset	9	275
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	32	-25
Vaihto-omaisuuden muutos	2	-1
Saamisten muutos	430	-15
Korottomien velkojen muutos	-1 220	-85
	-756	-126
Rahoituksen rahavirta	-1 340	-799
Rahavarojen muutos	-826	560
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	7 153	7 713
Rahavarat 1.1.	7 979	7 153
	-826	560
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	928	2589
Investointien tulorahoitus, %	247,9	516,8
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,84
Kassan riittävyys, pv	418	425
Asukasmäärä	1174	1155

6.9 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2023	2024	VASTATTAVAA	2023	2024
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	5 343	5343
Aineettomat oikeudet	0	0	<i>Osuus ky:n opo:n lisäyksestä</i>	0	0
<i>Konserniliikearvo</i>			Arvonkorotusrahasito	14	14
Muut pitkävaikutteiset menot	264	202	Muu oma pääoma	16	16
	264	202	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-3 065	-2798
			Tilikauden yli-/alijäämä	267	639
				2 575	3214
Aineelliset hyödykkeet			VÄHEMMISTÖOSUUDET	142	0
Maa- ja vesialueet	1 228	1197			
Rakennukset	5 828	4805	POISTOERO JA VAP.EHT.VAR.		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	621	694	Poistoero	0	0
Koneet ja kalusto	302	211	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	0	0		0	0
Ennakkomaksut ja kesken-	9	6			
eräiset hankinnat	7 988	6912			
Sijoitukset			PAKOLLISET VARAUKSET		
Osakkuusyhteisöosuudet	0	0	Muut pakolliset varaukset	141	141
Muut osakkeet ja osuudet	576	576		141	141
Muut saamiset	0	0			
	576	576			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	31	20	Valtion toimeksiannot	73	37
Lahjoitusrahastojen erit.kat	3	3	Lahjoitusrahastojen pääomat	4	3
	34	23	Muut toimeksiantojen pääomat	0	0
				77	41
VAIHTUVAT VASTAAVAT			VIERAS PÄÄOMA		
Vaihto-omaisuus			Pitkäaikainen		
Aineet ja tarvikkeet	2	3	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	2 289	1875
Keskener.tuotteet	0	0	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
	2	3	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
			Muut pitkäaikaiset velat	0	0
				2 289	1875
Saamiset			Lyhytaikainen		
Pitkäaikaiset saamiset			Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	10 295	9760
Muut saamiset	1	0	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
	1	0	Saadut ennakot	7	7
Lyhytaikaiset saamiset			Ostovelat	327	231
Myyntisaamiset	109	162	Muut velat	46	40
Muut saamiset	91	63	Siirtovelat	338	355
Siirtosaamiset	19	10		11 013	10393
	219	235	VASTATTAVAA YHT.	16 237	15664
Rahoitusomaisuusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	5 926	6313	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Sijoitukset markkinarahainstr.	44	47	Omavaraisuusaste	16,70 %	20,53 %
Joukkovelkakirjalainasaamiset	3	3	Suhteellinen velkaantuneisuus,%	211,8	204,67
Muut arvopaperit	0	0	Lainat ja vuokravastuut 31.12.	14 662	14 165
	5 973	6363	Lainat ja vuokravastuut,€/as	12 489	12 264
			Konsernin lainat,€/as	10 718	10 074
			Kons. lainakanta 31.12.,1000 €	12 583	11 635
			Kons.lainasaam 31.12.,1000 €	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	1 180	1350	Kertynyt alijäämä, 1000 €	-2 798	-2 159
VASTAAVAA YHT.	16 237	15664	Kertynyt alijäämä, €/as	-2 383	-1 870
			Kunnan asukasmäärä	1174	1155
			Konsernin henkilöstömäärä	50	48

7 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on kuntalain 70 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

Kyyjärven kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että tilikauden 2024 ylijäämä 992 987 euroa kirjataan taseen tilikauden yli-/alijäämätilille.

8 Talousarvion toteutuminen

Talousarvion sitovuus

Kunnanvaltuuston alaisten toimielinten oli noudatettava kunnanvaltuuston hyväksymää talousarviota vuonna 2024.

Kilpailuttamalla on pyrittävä kokonaistaloudellisesti edullisimpiin ratkaisuihin kaikilla niillä toiminnan ja hankinnan aloilla, missä se suinkin on mahdollista. Kunnan hankinnoista on lähtökohtaisesti hyvissä ajoin ennen hankintojen suorittamista ilmoitettava kunnan www-sivuilla kohdassa kunnan hankinnat. Kunnan hankinnoissa noudatetaan julkisista hankinnoista annettua lakia ja sen täytäntöönpanoa tarkentavia kunnan omia ohjeita.

Yksityiskohtaisemmat ohjeet talousarvion täytäntöönpanosta ja seurannasta antaa kunnanhallitus.

Vakinaisten työ- ja virkasuhteiden täyttö tehdään vain kunnanhallituksen luvalla. Kunnanhallituksella on oikeus antaa tarkempia määräyksiä myös talousarvion sitovuudesta sekä minkä tahansa määrärahan käytöstä kesken vuotta.

Talousarvion ja -suunnitelman sitovuudesta ja käytöstä noudatetaan seuraavia periaatteita:

1. Talousarvion tulosalueen nettomenojen yhteismäärää ei saa ylittää ilman kunnanvaltuuston lupaa eikä käyttää muuhun kuin kyseisen tulosalueen menoihin.

2. Kukin osasto ja asianomainen tilivelvollinen viranhaltija ovat vastuussa tulosalueen nettomenoista. Tulosalueiden on huolehdittava kustannustason nousun seuraamisesta ja tulojen ajallaan kertymisestä.

Edellä kohdissa 1 ja 2 määriteltyjä sitovuusrajoja laskettaessa ei oteta huomioon laskennallisia eria (poistot, vyörytyserät ja ostojen alv.)

3. Henkilöstökuluihin varatut määrärahat ovat sitovia siten, että henkilöstökulutileiltä ei voida kattaa muita menoja eikä vastaavasti siirtää määrärahoja muilta tileiltä henkilöstömenojen katteeksi.

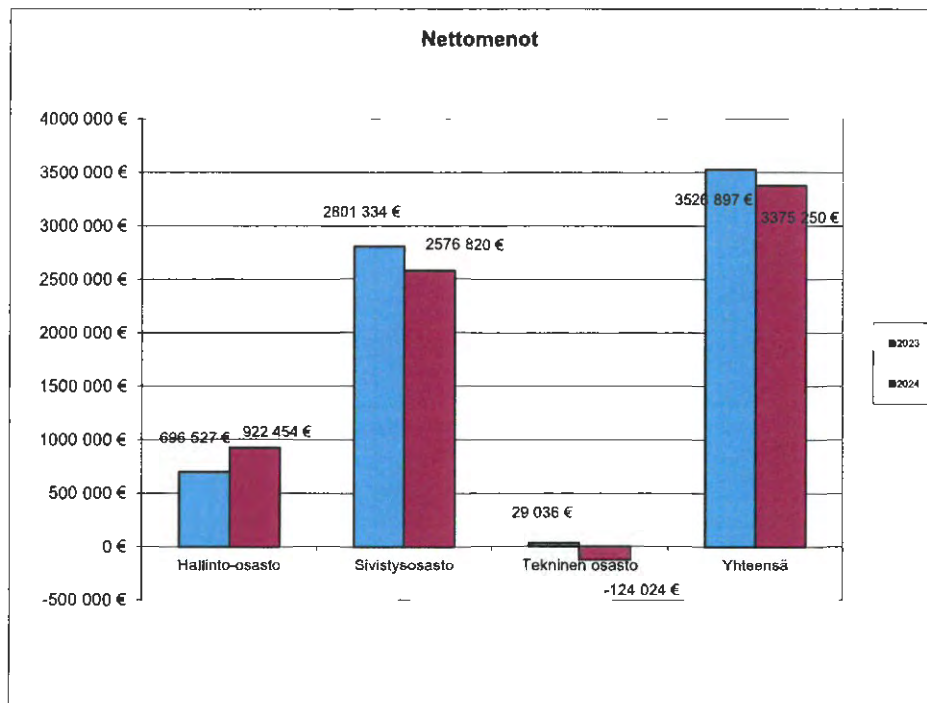
4. Määrärahoihin liittyvät päätökset (lisäykset, vähennykset ja tulosalueen sisällä tapahtuvat siirrot) on tehtävä etukäteen, sillä organisaatiotasolla, jolle päätösvalta asiassa kuuluu. Muutoksista tulee antaa välittömästi tieto kirjanpitoon.

5. Talousarvioon sisältyvät investoinnit ovat erillisessä investointiohjelmassa. Suunnitelmavuosien osalta investointiohjelma tarkentuu kunkin vuoden talousarviossa.

6. Lautakuntien tulee vahvistaa käyttösuunnitelmat hyväksytyn talousarvion mukaiseksi tavoitteiden ja määrärahojen osalta. Lautakunnille tulee antaa vähintään neljännesvuosittain talous- ja toimintakatsaus kuluvasta vuodesta. Raportit talousarvion toteutumisesta annetaan kunnanvaltuustolle vähintään tilanteista 31.3. ja 30.6. sekä 30.9.

Tulojen kertymistä tulee seurata samanaikaisesti menojen seurannan kanssa.

Talous						
Ulkoiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	1 313 603,57	1 195 479,12	61 601,00	1 257 080,12	1 365 698,42	108 618,30
Toimintamenot	4 840 500,82	4 729 063,32	103 245,00	4 832 308,32	4 740 948,34	-91 359,98
Netto	-3 526 897,25	-3 533 584,20	-41 644,00	-3 575 228,20	-3 375 249,92	199 978,28
Ulkoiset ja sisäiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	2 132 304,21	1 916 779,80	61 601,00	1 978 380,80	2 162 824,68	184 443,88
Toimintamenot	5 659 201,46	5 450 363,64	108 355,00	5 558 718,64	5 538 074,60	-20 644,04
Netto	-3 526 897,25	-3 533 583,84	-46 754,00	-3 580 337,84	-3 375 249,92	205 087,92
Vyörytyserät	243 685,67					
Henkilöstö - kpl	31.12.2024 48,00	31.12.2023 50,00	31.12.2022 52,00	31.12.2021 53,00	31.12.2020 49,50	31.12.2019 53,72
Poistot	391 098,53					

8.2 Tuloslaskelman toteutuminen

Toimintatuotot	TP 2023	TA 2024	MRM	TA+MRM	TP 2024	Käyt-%	Poikkeama
Myyntituotot	u 446627,16	412 402,20	-10 100,00	402 302,20	423 567,95	105,29	21 265,75
	s 510410,76	469 200,72	0,00	469 200,72	518 525,94	110,51	49 325,22
yht	957037,92	881 602,92	-10 100,00	871 502,92	942 093,89	108,10	70 590,97
Maksutuotot	u 10448,36	5 499,96		5 499,96	5 767,00	104,86	267,04
	s 0,00	0,00		0,00	0,00		0,00
yht	10448,36	5 499,96	0,00	5 499,96	5 767,00	104,86	267,04
Tuet ja avustukset	u 65018,07	19 366,92	15 300,00	34 666,92	103 100,20	297,40	68 433,28
	s 0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
yht	65018,07	19 366,92	15 300,00	34 666,92	103 100,20	297,40	68 433,28
Muut tuotot	u 777745,18	758 210,04	56 401,00	814 611,04	819 680,87	100,62	5 069,83
	s 322054,68	252 099,96	0,00	252 099,96	292 182,72	115,90	40 082,76
yht	1099799,86	1 010 310,00	56 401,00	1 066 711,00	1 111 863,59	104,23	45 152,59
Toimintatuotot yht	u 1299838,77	1 195 479,12	61 601,00	1 257 080,12	1 352 116,02	107,56	95 035,90
	s 832465,44	721 300,68	0,00	721 300,68	810 708,66	112,40	89 407,98
yht	2132304,21	1 916 779,80	61 601,00	1 978 380,80	2 162 824,68	109,32	184 443,88
Valm. omaan käyt	u 13764,80	0,00		0,00	13 582,40		13 582,40
	s -13764,80	0,00		0,00	-13 582,40		-13 582,40
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-2507019,96	-2 563 018,56	19 140,00	-2 543 878,56	-2 416 589,72	95,00	-127 288,84
Palkat ja palkkiot	-2038453,73	-2 070 425,28	11 950,00	-2 058 475,28	-1 971 890,32	95,79	-86 584,96
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-432624,02	-438 813,36	5 790,00	-433 023,36	-415 620,26	95,98	-17 403,10
Muut sivukulut	-35942,21	-53 779,92	1 400,00	-52 379,92	-29 079,14	55,52	-23 300,78
Palvelujen ostot	u -1175522,39	-1 091 516,76	75 915,00	-1 015 601,76	-1 009 197,93	99,37	-6 403,83
	s -490474,06	-463 200,36	-5 110,00	-468 310,36	-498 914,97	106,54	30 604,61
yht	-1665996,45	-1 554 717,12	70 805,00	-1 483 912,12	-1 508 112,90	101,63	24 200,78
Aineet, tarv.ja tav.	u -595377,56	-514 429,92	35 800,00	-478 629,92	-483 849,54	101,09	5 219,62
	s -6171,90	-6 000,00		-6 028,57	100,48	28,57	
yht	-601549,46	-520 429,92	35 800,00	-484 629,92	-489 878,11	101,08	5 248,19
Avustukset	u -73178,40	-75 800,04	5 400,00	-70 400,04	-79 052,14	112,29	8 652,10
	s 0,00	0,00		0,00	0,00		0,00
yht	-73178,40	-75 800,04	5 400,00	-70 400,04	-79 052,14	112,29	8 652,10
Muut kulut	u -489402,51	-484 298,04	-239 500,00	-723 798,04	-752 259,01	103,93	28 460,97
	s -322054,68	-252 099,96	0,00	-252 099,96	-292 182,72	115,90	40 082,76
yht	-811457,19	-736 398,00	-239 500,00	-975 898,00	-1 044 441,73	107,02	68 543,73
Toimintakulut yht.	u -4840500,82	-4 729 063,32	-103 245,00	-4 832 308,32	-4 740 948,34	98,11	-91 359,98
	s -818700,64	-721 300,32	-5 110,00	-726 410,32	-797 126,26	109,73	70 715,94
yht	-5659201,46	-5 450 363,64	-108 355,00	-5 558 718,64	-5 538 074,60	99,63	-20 644,04
Toimintakate	-3526897,25	-3 533 584,20	-46 754,00	-3 580 338,20	-3 375 249,92	94,27	-205 088,28
Verotulot	3295873,70	3 247 000,00	257 000,00	3 504 000,00	3 433 777,74	98,00	-70 222,26
Kunnallisvero	1972693,30	1 768 000,00	27 000,00	1 795 000,00	1 848 638,36	102,99	53 638,36
Kiinteistöv	518957,77	818 000,00	251 000,00	1 069 000,00	945 352,03	88,43	-123 647,97
Yhteisöv	804222,63	661 000,00	-21 000,00	640 000,00	639 787,35	99,97	-212,65
Valtionosuudet	985460,00	556 775,00	-1 500,00	555 275,00	614 202,00	110,61	58 927,00
Rahoitustuot. ja -kulut u+s							
Korkotuotot	966,25	2 300,00	1 900,00	4 200,00	4 273,64	100,40	73,64
Muut rahoitustuotot	346666,99	513 358,08	583 185,00	1 096 543,08	1 098 169,67	102,00	1 626,59
Korkokulut	-348807,08	-400 000,00	10 000,00	-390 000,00	-386 310,17	102,20	-3 689,83
Muut rahoituskulut	-27321,07	-15 558,00	8 000,00	-7 558,00	-4 777,59	97,80	-2 780,41
Rah.tuot. ja -kulut yht.	-28494,91	100 100,08	603 085,00	703 185,08	711 355,55	97,40	-8 170,47
Vuosikate	725941,54	370 290,88	811 831,00	1 182 121,88	1 384 085,37	117,08	-201 963,49
Poistot käyttöomais. ja	-374607,45	-345 248,00		-345 248,00	-391 098,53		
Arvonalentumiset	-140000,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Satunn. tuotot ja kulut							
Satunnaiset tuotot	940,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Satunnaiset kulut	-18370,43	0,00		0,00	0,00		
Satunn. yht.	-17430,43	0,00		0,00	0,00		
Tilikauden tulos	193903,66	25 042,88	811 831,00	836 873,88	992 986,84		
Poistoeron muutos	0,00	0,00			0,00		
Varausten muutos	0,00	0,00			0,00		
Rahastojen muutos	0,00	0,00			0,00		
Tilik. yli-/alijäämä	193903,66	25 042,88	811 831,00	836 873,88	992 986,84		

Käyttötalouden tuloihin varattiin kertomusvuoden alkuperäisessä talousarviossa (u+s) 1 916 780 euroa ja käyttötalouden menoihin 5 450 364 euroa. Tilikauden aikana tehtiin – 46 754 euron määrärahamuutokset.

Vuoden 2024 toteutuneet käyttötalouden menot ovat 20 644 euroa alle muutetun talousarvion ja käyttötalouden toteutuneet tulot ovat 184 444 euroa yli muutetun talousarvion. Toimintakate on 205 088 euroa muutettua talousarviota parempi.

8.3 Investointien toteutuminen

Talousarvion investointien hankinnoista vastaa kunkin osaston johtaja määrärahojen puitteissa.

KYYJÄRVEN KUNTA INVESTOINNIT		TA2024 Menot	TA2024 Tulot	TA2024 Netto	Määrär. muutos	TA2024 muut.jälk.	TP2024 Toteuma
Kaavatiet	Maa- ja vesialueet	0	0	0	11304	11304	-11304
	Katualueiden parannus	-20000		-20000	0	-20000	18504
	Katuvalaistuksen uusiminen Honkalehdontielle	-35000		-35000	23561	-11439	12235
Vesilaitos	Kirkonkylän vesilinjat						
	Sivukylän vesilinjat						
	vesilinjat yhteensä	-3000		-3000	-1811	-4811	4965
Viemärlaitos	Viemäri liittymät	-3000		-3000	673	-2327	2327
	Viemärikaivojen saneeraus, sujutus	-35000		-35000	3710	-31290	31290
	Pengerlehdon pumppaamon suunn. ja rakentaminen	-30000		-30000	-772	-30772	33418
	Laahahuolto	-40000		-40000	2961	-37039	37039
Kiinteistöt	Kivirannan tutkimukset	-30000		-30000	15710	-14290	14290
	Nopolan koulun keittiön suunnittelu ja rakentaminen	-20000		-20000	0	-20000	17582
	Koulukeskuksen parkkialueen suunnittelu ja rakent.	-7000		-7000	-1000	-8000	4000
	Liikuntahallin kaiutinjärjestelmä	-25000		-25000	3875	-21125	21125
ICT-investointeja							
	Sivistyksen tietokoneet ja älytaulut	-10500		-10500	0	-10500	9189
	Taloushallinnon ohjelmistot	-5500		-5500	-1916	-7416	7416
Yhteensä		-264000	0	-264000	56295	-207705	202075

8.4 Rahoituksen toteutuminen

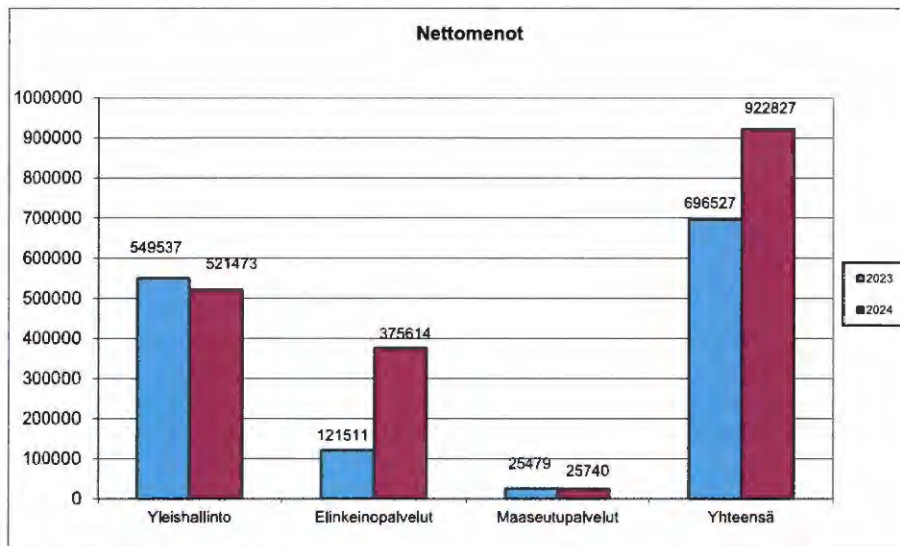
	TA 2024	TA-MUUTOS	TA MUUT. JÄLKEEN	TOTEUTUMA
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	370 291,32	811 831,00	1 182 122,32	1 384 085,37
Satunnaiset erät	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00	0,00	-36 814,01
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00	0,00	0,00
	370 291,32	811 831,00	1 182 122,32	1 347 271,36
Investointien rahavirta				
Käyttöomaisuusinvestoinnit-	-264 000,00	44 991,00	-219 009,00	-213 379,50
Rahoitusosuudet investointimenoihin+	0,00	0,00	0,00	0,00
Pysyvien vast. hyödyk.luovutustulot+	0,00	11 304,00	11 304,00	54 903,90
	-264 000,00	56 295,00	-207 705,00	-158 475,60
Toiminnan ja investointien rahavirta	106 291,32	868 126,00	974 417,32	1 188 795,76
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset-	0,00	0,00	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset+	42 850,00	0,00	42 850,00	81 093,79
	42 850,00	0,00	42 850,00	81 093,79
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys+	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys-	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaik. lainojen lisäys/vähennys +/-	0,00	-500 000,00	-500 000,00	-500 000,00
	0,00	-500 000,00	-500 000,00	-500 000,00
Oman pääoman muutokset	0		0	0,00
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	149 141,32	368 126,00	517 267,32	769 889,55
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiant. varojen ja pääom muutos				0,00
Vaihto-omaisuuden muutos				0,00
Saamisten muutos				-9 419,70
Korottomien velkojen muutos				-58 592,62
				-68 012,32
Rahoituksen rahavirta	42850	-500000	-457150	-486 918,53
Rahavarojen muutos	149141	368126	517267	701 877,23
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.				7 316 361,91
Rahavarat 1.1.				6 614 484,68
				701 877,23

8.5. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen hallintokunnittain

8.5.1 Hallinto-osasto

Talous						
Ulkoiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	366 256,40	349 837,92	-35 999,00	313 838,92	308 496,76	-5 342,16
Toimintamenot	1 052 107,84	1 118 449,32	-142 000,00	1 260 449,32	1 219 711,60	-40 737,72
Netto	-685 851,44	-768 611,40	-177 999,00	-946 610,40	-911 214,84	35 395,56
Ulkoiset ja sisäiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	369 256,40	351 337,92	-35 999,00	315 338,92	311 496,76	-3 842,16
Toimintamenot	1 065 783,74	1 127 199,12	-145 175,00	1 272 374,12	1 234 324,05	-38 050,07
Netto	-696 527,34	-775 861,20	-181 174,00	-957 035,20	-922 827,29	34 207,91
Vyörytyserät	227 774,65					
Henkilöstö - kpl	31.12.2024 3,80	31.12.2023 6,00	31.12.2022 6	31.12.2021 7	31.12.2020 11	31.12.2019 11,0
Poistot	41 682,14					

Nettomenot palvelualueittain, hallinto-osasto

Hallinto-osasto muodostuu seuraavista tulosalueista ja tulosityksiköistä

- Yleishallinto (kunnanhallitus/-valtuusto, tarkastuslautakunta, vaalit ja keskustoimisto)
- Elinkeinopalvelut
- Maaseutupalvelut

Yleishallinnon talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP 2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	88 368,46	85 134,96	9 001,00	94 135,96	87 965,89	-6 170,07
Toimintamenot	629 788,96	675 473,04	63 000,00	612 473,04	600 978,16	-11 494,88
Netto	-541 420,50	-590 338,08	72 001,00	-518 337,08	-513 012,27	5 324,81
Ulkoiset ja sisäiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	88 368,46	85 134,96	9 001,00	94 135,96	87 965,89	-6 170,07
Toimintamenot	637 905,76	679 672,80	59 825,00	619 847,80	609 439,01	-10 408,79
Netto	-549 537,30	-594 537,84	68 826,00	-525 711,84	-521 473,12	4 238,72
Vyörytyserät	233 105,66					
Henkilöstö - kpl	31.12.2024 4	31.12.2023 6	31.12.2022 6	31.12.2021 6	31.12.2020 6,00	31.12.2019 6,00
Poistot	36 211,76					

Yleishallinto tulosalueena vastaa hallinnon toimivuudesta. Kunnanhallituksella tulosityksikkönä on vastuulla kunnan hallinnon lisäksi taloudenpito, kunnanvaltuuston päätösten valmistelu, täytäntöönpano sekä valvonta.

Keskustoimisto vastaa kunnan yleishallinnosta ja päätöksentekoon liittyvistä valmistelutehtävistä sekä tiedottamiseen ja kunnan kokonaismarkkinointiin liittyvistä asioista. Lisäksi se tuottaa keskitetyt talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon palvelut.

Keskustoimiston henkilökuntaan kuuluivat vuoden lopussa: vt. kunnanjohtaja/ henkilöstöjohtaja (80 %), 2 hallinto- ja taloussihteeriä (100 %) sekä toimistosihteeri (100 %).

Elinvoimakoordinaattorin irtisanouduttua 21.3.2024, päätti kunnanhallitus (20.5.2024, § 52) ostaa elinkeinopalvelut 1.8.2024 alkaen. Elinkeinopalvelut tuottaa KonsulttiKannas. Kunnanjohtajan työajasta 30 % lasketaan elinkeinoon. Elinvoimakoordinaattori hoiti työllisyyskoordinaatiota huhtikuuhun saakka ja OivaTyö jatkoi koordinaatiota ostopalveluna 22.04.24 alkaen. Kyyjärvellä on ollut keskiarvallisesti asiakasta 8,5/kk kuntouttavassa työtoiminnassa, yhteensä 102 asiakasta vuodessa. Työmarkkinatuen kuntaosuus on työnhakijan työttömyyshistoriasta riippuen 370–500 euroa / hlö/ kk. Kuntouttavan työtoiminnan ulkotyöryhmä on hoitanut mm. nurmikonleikkuuta, lumitöitä, haravointia, pusikoiden raivausta, polttopuiden tekemistä yhteiskäytössä oleville laavuille ja muita tärkeitä kaikkien kuntalaisten asumisviihtyvyyttä parantavia töitä. Hammaslapputyöpaja on myös tarjonnut vuosittain palkkatukityöpaikan n. 1 hlö / vuosi.

Hallinnon toiminnalliset tavoitteet

Tavoite/toimenpide	Tavoitetaso 2024	Mittari
Arkistohallinta	Paperisen arkistohallinnan ajantasaistamista jatketaan. 2024 siirrytään sähköiseen arkistointiin uusien asiakirjojen osalta.	Vanhat aineistot arkistoidaan terveysaseman tiloihin. Toteunut osittain. Sähköinen arkistointi otetaan käyttöön Dynasty 10.3 ohjelman myötä. Ei ole toteunut. Pysyvästi säilytettävät edelleen

		paperisena päätearkistoon.
Tuulivoimakaavoitus	Viranomaislausuntojen ja kuulutus- ten järjestäminen	Tuulivoimakaavoitukset käsitelty hallinnollisesti oikein.
Talouden seuranta	Raportointi ajan tasalla	Osavuositarkastukset nel- jännenvuosittain
Presidentin- ja europar- lamenttivaalit	Sujuvat ja turvalliset vaalikäytännöt	Äänestysaktiivisuus yli maan keskiarvon.
Tiedottaminen ja kunta- markkinointi	Aktiivinen ja oma-aloitteinen tiedot- taminen päätöksistä ja tapahtumista. Lisätä Facebook -live lähetyksiä.	-Some-kanavat mm. Fa- cebook ja Instagram sekä Nopola News. Elinvoimakoordinaattori irtisanoutui keväällä 2024.
Asiahallintajärjestelmä Dynasty 10 käyttöönotto	Uuden version käyttöönotto vuoden 2024 alusta.	Opittu käyttämään Dynasty 10 -ohjelmaa. Sisäisiä koulutuksia järjestetty tarvittaessa.
TE-palvelu uudistukseen valmistautuminen	Vastuukunta Äänekosken valmistel- tuun osallistuminen	Pohjoisen Keski-Suomen Työllisyydenhoidon kunta- yhtymä perustettu. Kaikkiin tarvittaviin työryhmiin oli nimetty edustaja.
Työttömyyden alenemi- nen ja työttömien työn- hakijoiden aktivointias- teen nosto.	Työllistymistä ja aktivointiasteen nostoa edistävien toimien tekemi- nen. Yritysten työvoiman saatavuus- den edistäminen.	
Tyhy-toiminnan edistä- minen	Työn riskien ja vaarojen arviointi, kehityskeskustelut, varhaisentuen keskustelut, yhteistyö työterveys- huollon kanssa.	Työhyvinvoinnin parane- minen, sairauspoissaolo- jen pienentyminen, yhtei- söllisyyden lisääntyminen.

Yleishallinnon tavoitteet suunnitelmakaudelle 2025-2026

- kuntalaiset saavat kunnantoimistosta laadukasta palvelua
- tiedottaminen on avointa ja aktiivista
- yhteistyötä lähialueen kuntien kanssa tiivistetään
- vesilaskutuksen uudistaminen
- valmiussuunnitelman päivittäminen
- palvelujen tuottamistapaa tarkastellaan jatkuvasti ja päivitetään tarvittaessa.
- uutta tekniikkaa hyödynnetään tiedottamisessa ja asiakirjojen toimittamisessa
- kustannustehokkuutta haetaan toimintojen uudistamisella ja osaamisen varmistamisella.
- TYKY-toiminnan sisältöä kehitetään
- henkilöstön kanssa käydään kehityskeskustelut.

Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalveluiden tavoitteena on kehittää toimintaympäristöä ja tukea alueemme yritysten kasvua. Luoda ja edesauttaa yritysmuotoisen kuntaimagoamme kehittymistä. Elinkeinopalveluista ja positiivisista uutisista tiedotetaan eri kanavissa sekä tavataan yrittäjiä aktiivisesti.

Yritysten kehittämiseen ja rahoitukseen hyödynnetään erilaisia julkisia palveluita ja rahoitusmuotoja. Näistä tiedotetaan aktiivisesti ja autetaan yrittäjiä löytämään parhaiten heille sopivat palvelut ja rahoitusmuodot. Koulutus- ja infotilaisuuksia toteutetaan yhdessä hankkeiden kanssa.

Kyyjärven kunnan ja elinkeinoelämän vuoropuhelua kehitetään edelleen Kyyjärven yrittäjäyhdistyksen kanssa. Yhteisiä tilaisuuksia järjestetään yrittäjille ja yrittäjiksi aikoville sekä tehdään yrittäjyyskasvatusta yhdessä koulun ja eri yhdistystoimijoiden kanssa.

Kyyjärven kunta on aktiivinen toimija Pohjoisen Keski-Suomen seudullisessa yhteistyössä, ja kehittää sen avulla sekä oman kunnan että koko alueen elinvoimaisuutta. Kyyjärven ja sen lähialueen elinkeinoelämässä tapahtuvat positiiviset kehitysnäkymät heijastuvat kuntatalouteen yhteisöverojen kasvuna ja työllisyyden parantumisena.

Elinkeinopalveluiden talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	277 887,94	264 702,96	-45 000,00	219 702,96	220 530,87	827,91
Toimintamenot	398 339,66	411 476,28	210 000,00	621 476,28	594 493,30	-26 982,98
Netto	-120 451,72	-146 773,32	-255 000,00	-401 773,32	-373 962,43	27 810,89
Ulkoiset ja sisäiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	280 887,94	266 202,96	-45 000,00	221 202,96	223 530,87	2 327,91
Toimintamenot	402 398,76	414 526,32	210 000,00	624 526,32	599 144,90	-25 381,42
Netto	-121 510,82	-148 323,36	-255 000,00	-403 323,36	-375 614,03	27 709,33
Vyörytyserät	-5 331,01					
Henkilöstö - kpl	31.12.2024 0,25	31.12.2023 0,8	31.12.2022 0,8	31.12.2021 0,6	31.12.2020 0,6	31.12.2019 0,6
Poistot	5 470,38					

Elinkeinopalveluiden toiminnalliset tavoitteet

Tavoite toimenpide	Tavoitetaso 2024	Toteuma
Elinkeinopalvelut näkyvät suunnitelmallisesti kunnan viestinnässä.	Aktiivista some-markkinointia.	Yrittäjämyönteisyyden edistäminen ja positiivisten asioiden esiin nostaminen eri medioissa. Tavoite toteutui hyvin. Kunnan somekanavissa ja Nopola Newsissä on nostettu säännöllisesti esiin yrityksiä ja yrittäjiä mm. yritysvierailujen yhteydessä ja lehtijuttuja jakamalla. Uusista yrittäjistä on tehty juttua kunnan somekanaviin ja Nopola Newsiin.

		Yrittäjille suunnattuja tilaisuuksia ja tapahtumia on markkinoitu aktiivisesti kunnan somekanavissa ja niistä on tehty juttua myös jälkikäteen. Kunnanjohtaja osallistui useisiin yrittäjäyhdistyksen tilaisuuksiin. Tilaisuuksia ja tilaisuuksissa palkittuja on aktiivisesti nostettu esiin kunnan somekanavissa. Joulukuussa yrittäjät ja vapaaehtoistoimijat kutsuttiin yhteisen Puurojuhlan äärelle.
Elinkeinoyhteistyön vahvistaminen alueen lähikuntien kanssa.	Osallistuminen aktiivisesti seudulliseen kehittämistyöhön maakunnallisesti ja ylimaakunnallisesti.	Osallistuttiin aktiivisesti Sydänsuomen kehittäjätiimin ja hankkeiden ohjausryhmien työskentelyyn, sekä Kuntatiimiin. Pohjoisen Keski-Suomen Sydänsuomen aluestrategian jalkauttamista jatkettiin.
Yritysrahoituksen käytön edistäminen yritysten eri kehitysvaiheissa sekä yleishyödyllisten hankkeiden tarjonta yhdistyksille.	Tiedotus ja neuvonta eri yritysrahoitusmuodoista sekä yleishyödyllisten kehittämishankkeiden rahoituksesta yhdistyksille. Aktiivinen tiedottaminen. Myönnettyjen yritysrahoitusten määrä.	Vappumunkkitarjoilu yrittäjille 29.4.2024 Toukokuussa järjestettiin Vappurieha yrittäjille. Elinvoimakahvit 16.5.2025 Kansanedustaja Ville Väyrysen vierailu 19.8.2024 Yrittäjän päivänä 5.9. kunnanjohtajan vierailu (Oikarin Sora Oy) Yrittäjien, yhdistysten ja päättäjien yhteinen joulupuuro 13.12.2024 Tiedotettiin aktiivisesti mm. TEM:in, Leader ja EAKR rahoituksista ja kyyjärveläiset yritykset myös saivat niitä. Kyyjärven KyKylle annettiin 5 000 euron avustus Kyyjärvipäivän järjestämiseen. Tapahtuma oli onnistunut. Yhteistyösopimusta jatkettiin KyKy-Betsetin 2024-2025 kaudelle tarjoamalla joukkueelle maksuttomat tilat.

Kunnanjohtaja osallistui aktiivisesti pohjoisen Keski-Suomen Kuntatiimin ja Kehittäjätiimin toimintaan. KonsulttiKannas avusti yrittäjyyttä suunnittelevia liiketoiminnan suunnittelussa. Toimivia yrityksiä on avustettu yritystoiminnan kehittämisessä ja uusien liiketoimintamahdollisuuksien arvioinnissa. Yksi uusi yritys aloitti vuoden 2024 aikana. Pohjoisen Keski-Suomen alueella toimii runsaasti erilaisia hankkeita. Yrittäjiä on tiedotettu hankkeiden tarjoamista palveluista ja koulutustilaisuuksista sekä pyydetty hankkeiden vetäjiä kertomaan hankkeista eri tilaisuuksiin.

Kyyjärven kunta on aktiivinen toimija Pohjoisen Keski-Suomen seudullisessa yhteistyössä, ja kehittää sen avulla sekä oman kunnan että koko alueen elinvoimaisuutta. Kyyjärven ja sen lähialueen elinkeinoelämässä tapahtuneet positiiviset kehitysnäkymät heijastuvat myös kuntatalouteen yhteisöverojen kasvuna ja työllisyyden parantumisena.

Elinkeinopalvelujen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2025 – 2026

Elinkeinopalveluiden tavoitteena on kehittää toimintaympäristöä ja tukea alueemme yritysten kasvua. Luoda ja edesauttaa yritysmayntaisen kuntaimagoamme kehittymistä. Elinkeinopalveluista ja positiivisista uutisista tiedotetaan eri kanavissa sekä tavataan yrittäjiä aktiivisesti.

Yritysten kehittämiseen ja rahoitukseen hyödynnetään erilaisia julkisia palveluita ja rahoitusmuotoja. Näistä tiedotetaan aktiivisesti ja autetaan yrittäjiä löytämään parhaiten heille sopivat palvelut ja rahoitusmuodot. Koulutus- ja infotilaisuuksia toteutetaan yhdessä hankkeiden kanssa.

Kyyjärven kunnan ja elinkeinoelämän vuoropuhelua kehitetään edelleen Kyyjärven yrittäjäyhdistyksen kanssa. Yhteisiä tilaisuuksia järjestetään yrittäjille ja yrittäjiksi aikoville sekä tehdään yrittäjäyyskasvatusta yhdessä koulun ja eri yhdistystoimijoiden kanssa.

Kyyjärven kunta on aktiivinen toimija Pohjoisen Keski-Suomen seudullisessa yhteistyössä, ja kehittää sen avulla sekä oman kunnan että koko alueen elinvoimaisuutta. Kyyjärven ja sen lähialueen elinkeinoelämässä tapahtuvat positiiviset kehitysnäkymät heijastuvat kuntatalouteen yhteisöverojen kasvuna ja työllisyyden parantumisena.

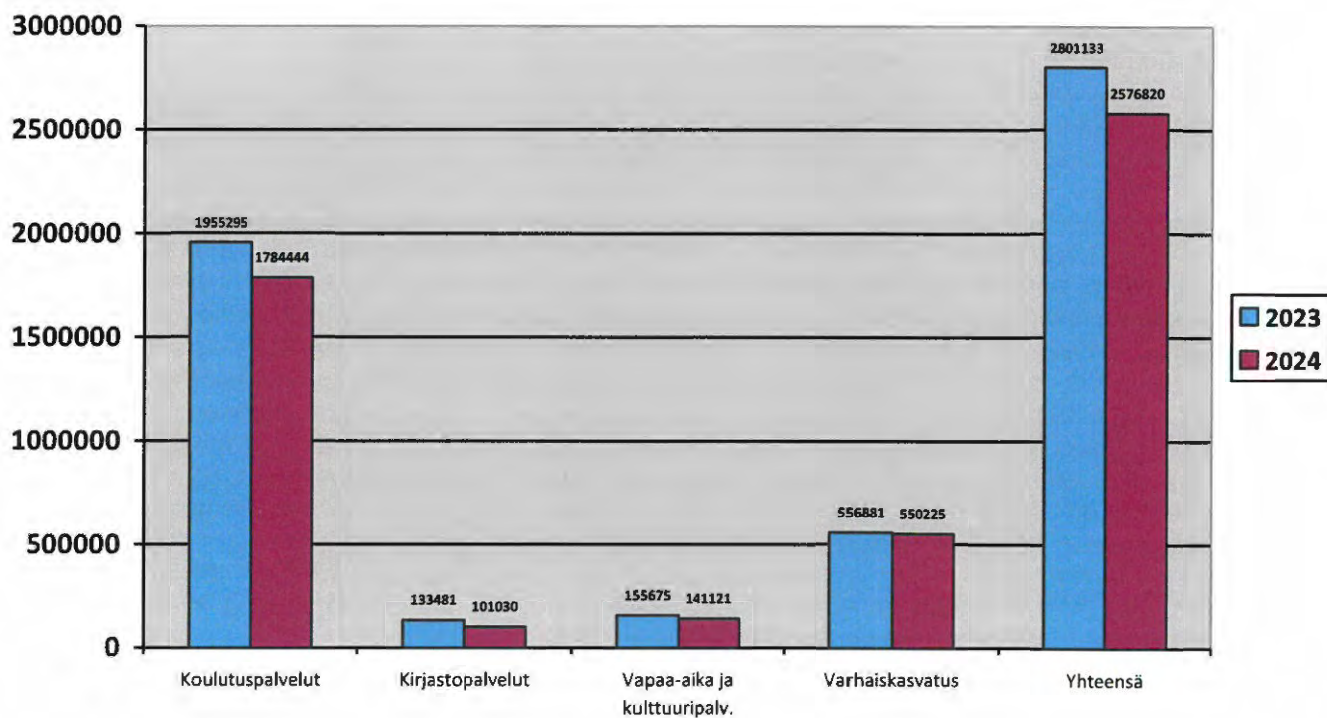
Maaseutupalvelut

Maaseutupalvelut tuotetaan yhteistoiminta-alueella, jossa isäntäkuntana toimii Pihlajavesi.
Maaseutupalvelut maksoivat Kyyjärven kunnalle 25 740 euroa (2023 vuonna 25 479 €).

8.5.2 Sivistysosasto

Talous						
Ulkoiset	TP 2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	129 359,28	62 219,04	0,00	62 219,04	146 751,59	84 532,55
Toimintamenot	2 445 042,67	2 344 974,36	0,00	2 344 974,36	2 268 383,26	-76 591,10
Netto	-2 315 683,39	-2 282 755,32	0,00	-2 282 755,32	-2 121 631,67	161 123,65
Ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	129 359,28	62 219,04	0,00	62 219,04	146 751,59	84 532,55
Toimintamenot	2 930 693,00	2 756 455,44	0,00	2 756 455,44	2 723 571,54	-32 883,90
Netto	-2 801 333,72	-2 694 236,40	0,00	-2 694 236,40	-2 576 819,95	117 416,45
Vyörytyserät	-164 855,90					
Henkilöstö - kpl	31.12.2024 29,80	31.12.2023 32,00	31.12.2022 31,00	31.12.2021 32,20	31.12.2020 32,20	31.12.2019 32,92
Poistot	143 265,98					

Nettomenot palvelualueittain, sivistysosasto

Sivistyshallinto

Sivistyshallinnon tavoitteena on luoda edellytyksiä ja asettaa suuntaviivoja opetus- ja sivistystoimen (koulu-, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta-, nuorisotoimi, kansalaisopisto, musiikkitoiminta, taiteen perusopetus, varhaiskasvatus ja hyvinvoinnin edistäminen) kehittymiselle ja arvioida toimintaa.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta on kokoontunut vuoden 2024 aikana 8 kertaa. Kokouksissa on käsitelty 70 asiakohtaa. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan esittelijänä on vuoden aikana toiminut sivistysjohtaja-rehtori. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan jäsenet ja osallistuminen kokouksiin:

Hänninen Jarkko	puheenjohtaja	8/8
Nissinen Minna	varapuheenjohtaja	5/8
Koskinen Anne	jäsen	8/8
Kyrönlahti Tanja	jäsen	5/8
Noponen Valtter	jäsen	2/8
Sääksjärvi Ilpo	jäsen	8/8
Uusimäki Marjatta	jäsen	8/8
Jussi Tamminen	varajäsen (11.3. asti)	0/2
Peltola Juha	varajäsen (11.3. alkaen)	0/6
Sauramäki Paavo	varajäsen	2/8
Oksa Esa	varajäsen	0/8
Oinonen Katriina	varajäsen	0/8
Koskelo Anna-Maria	varajäsen (16.9. asti)	0/4
Uotila Elina	varajäsen (16.9. alkaen)	1/4
Paananen Merja	varajäsen	0/8
Lahti Kalevi	varajäsen	0/8
Honkanen Jaana	khall edustaja	5/8
Kaunisto Hanna	varhaiskasvatusjohtaja	5/8
Honkonen Sanna	rehtori/siv.joht.-rehtori	8/8
Ohranen Maarit	kirjastonhoitaja	0/8
Pitkänen Minna	hyvinvointikoordinaattori	2/8

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta on tehtävänsä mukaisesti päättänyt sivistystoimen toiminnasta ja taloudesta, perusopetuksen työajoista, hyväksynyt perusopetuksen tuntikehyksen lukuvuodelle 2024-2025 ja opetussuunnitelmaan perustuvan lukuvuosisuunnitelman sekä varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelman. Päättänyt opetussuunnitelman muutoksista, koulukuljetusten optiovuoden käytöstä, aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä ja päivittänyt kirjaston asiakasmaksuja, kuntosalin, liikuntasalin ja muiden sivistystoimen tilojen maksuja. Päättänyt järjestöavustuksista ja laatinut menestyneiden urheilijoiden palkitsemisohjeen ja valinnut vuoden liikuntateon Sivistystoimella alkoi uusina hankkeina koulunuorisotyön sekä varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät hankkeet ja Hyvinvoiva Kyy York hanke. Harrastamisen Kyyjärven mallin hanke jatkui. Lisäksi sivistystoimi on ollut mukana Piispalan hallinnoimassa Pohjoisen Keski-Suomen alueellisen nuorisotyön koordinoimien hankkeessa K-kuntien kanssa sekä K-S:n maakunnan Yhteisessä koulussa -hankkeessa. Sivistystoimi on osallistunut myös pienellä omavastuulla Suomenselän 4H:n koordinoimaan hankkeeseen, joka toteuttaa mm. Crazy Action iltoja noin kerran kuukaudessa.

Vuodelle 2024 sivistysosaston toimintakulut pienenevät 207 121 €, toimintatuotot kasvoivat 17 392 € ja toimintakate pienenee 224 513 € vuoteen 2023 verrattuna.

Koulutuspalvelut

Koulutuspalveluita ovat sivistyshallinto, esi- ja perusopetus ja niihin liittyvät hankkeet, aamu- ja iltapäivätoiminta, kansalaisopisto ja taiteen perusopetus.

Tavoitteena on sivistynyt, aktiivinen ja osallistuva kansalainen, joka ottaa vastuuta omasta ja muiden hyvinvoinnista sekä elinympäristöstään ja saa Kyyjärveltä hyvät eväät oppimiselle, kasvuille, osallisuudelle ja hyvinvoinnille.

Koulutuspalveluiden talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP 2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	57 539,43	39 852,00	0,00	39 852,00	107 299,61	67 447,61
Toimintamenot	1 718 779,29	1 665 899,76	0,00	1 665 899,76	1 612 830,05	-53 069,71
Netto	-1 661 239,86	-1 626 047,76	0,00	-1 626 047,76	-1 505 530,44	120 517,32
Ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	57 539,43	39 852,00	0,00	39 852,00	107 299,61	67 447,61
Toimintamenot	2 012 834,79	1 918 977,00	0,00	1 918 977,00	1 891 743,60	-27 233,40
Netto	-1 955 295,36	-1 879 125,00	0,00	-1 879 125,00	-1 784 443,99	94 681,01
Vyörytyserät	-116 008,83					
Henkilöstö - kpl	31.12.2024 20,20	31.12.2023 21,00	31.12.2022 21,00	31.12.2021 21,57	31.12.2020 21,00	31.12.2019 19,40
Poistot	82 922,53					

1 hanketyöntekijä 8/2024 alkaen ja 0,7 10/2024 alkaen

Sivistyshallinnon ja koulutuspalveluiden toiminnalliset tavoitteet

Tavoite /Toimenpide	Tavoitetaso	Toteutuma
Sivistyshallinto		
Kuntalaisten osaamisen ja hyvinvoinnin edistäminen	Monipuolinen kansalaisopiston ohjelma. Musiikin ja kuvataiteen perusopetusta. Hyvinvointisuunnitelman ja ehkäisevän päihdetyön suunnitelman tavoitteiden toteuttaminen.	Tuntimäärä Viitasalo-opisto 452 (musiikki) ja kansalaisopisto 500,1 t. Käsi- ja taideteollisuus ja kädentaidot 183, kirjallisuus 18, teatteri ja tanssi 68 , musiikki 106,56, liikunta- ja urheilu 121,21 sekä puutarhanhoito 3,33. Osallistujia Kansalaisopistolla 89. Osallistujia Viitasalo-opisto 16. Hyvinvointi- ja ehkäisevän päihdetyön suunnitelmaa on toteutettu mm. järjestetty hyvinvointia edistäviä luentoja, liikuntaa, tietoa ravinnosta, päihteiden haitoista ja kodin turvallisuudesta sekä erilaisia tapahtumia yhteistyössä seurakunnan ja järjestöjen kanssa. Osallistuttu Hykari hankkeeseen ja laadittu kotouttamisenohjelma ja ravitsemussuunnitelma.
Perheiden palveluiden	Lasten, nuorten ja perheiden varhaisen tuen palvelut.	Perhekeskustoiminnan suunnittelu aloitettu hyvinvointialueen koordinaattorin kanssa.

saavutettavuuden edistäminen	Yhteistyö hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin kanssa	
Esi- ja perusopetus		
Yhteistyön vahvistuminen yli luokkarajojen	Tiimi- ja yhteisopettajuuden sekä samanaikaisopetuksen kehittäminen osittain vuosiluokkiin sitoutumattomana opetuksena.	Yhteisopettajuutta on jonkin verran ja on lisätty mm. erityisopetuksen ja hankkeen kautta. Ensimmäisen ja toisen luokan osalta yhteistyö on lisääntynyt mm. taito- ja taideaineissa ja jonkin verran äidinkielessä.
Työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja henkilöstön kehittäminen.	Työhyvinvointisuunnitelman toteutuminen. Työhyvinvointikyselyt. Oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitoihin sekä mielen hyvinvointiin liittyvät koulutukset. Kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja kiusaamisen puuttumiseen liittyvät koulutukset ja hyvien käytänteiden jakaminen.	Työhyvinvointisuunnitelma on toteutunut. Tyhy -tiimi on järjestänyt mm. virkistystoimintaa ja ylläpitänyt työhyvinvointiasioita esillä. Hyvinvointikyselyiden tulokset ovat parantuneet. Tunne- ja vuorovaikutustaitoihin liittyvien oppituntien pitämiseen on kiinnitetty huomiota. Yhteistyötä myös opiskeluhuollon kanssa. Kiusaamiseen puuttumiseen on käytössä Kiva -koulumalli ja poissaolomallia on päivitetty. Kiusaamisen puuttumiseen liittyvä koulutus siirtyi helmikuulle 2025.
Ennaltaehkäisevä ja varhainen tuki. Riittävät oppilashuolto ja oppimisentuen resurssit.	Sujuva ja ennaltaehkäisevä sidosryhmäverkostojen toiminta. Oppilashuollon henkilöstön riittävä läsnäolo ja saavutettavuus. Resurssin säilyminen. Kuraattorin palvelut noin 2 pv/vko. Psykologi 1 pv/vko. Kouluterveydenhoitaja 1 pv/vko. Erityisopetuksen kehittäminen. Varhaiserityisopettajan / erityisopettajan kanssa tehtävä yhteistyö esiopetuksessa.	Monialaisten oppilashuoltopalavereiden (neuvonpitojen) 12. Opiskeluhuollon resurssi on vähentynyt. Kuraattori on 1 krt / vko, psykologipalveluita on saatu vain tutkimustarpeeseen. Kouluterveydenhoitajaresurssi on pysynyt ennallaan eli 1 pv / vko. Koululääkäri on nimetty. Oppimisen tukea on kehitetty ja lisätty mm. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus hankkeen avulla. Yhteinen erityisopettaja varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alaluokkien kanssa. Tehostettuun oppilaanohjaukseen varattu 0,5 vvt.
Lasten ja nuorten hyvinvointi.	Tunne- ja vuorovaikutustaitojen tukeminen. Elämän- ja mielenhallintataitojen kehittäminen. Poissaolojen ja kiusaamisen ennaltaehkäisy.	Oppilaille teetettyjen kyselyjen perusteella on kiinnitetty huomiota tukea tarvittaviin asioihin lisäämällä mm. tunne- ja turvataitojen opettelua yhteistyössä opiskeluhuollon kanssa. Kyselyiden perusteella oppilaat viihtyvät koulussamme valtakunnan tasoa paremmin. Oppilaiden hyvinvointia on edistetty koulunuorisotyön hankkeella. Oppilaskunnan järjestämiä tapahtumia 6 isompaa ja pienempiä teemapäiviä ym. Poissaoloihin puuttumisen mallia on päivitetty. Oppilaskunnan järjestämiä tapahtumia 6 isompaa ja pienempiä teemapäiviä ym.

Turvallinen oppimisympäristö	Liikennejärjestelyjen ajan tasalle saattaminen (saattoliikenne, koulukyytien P-paikat jne).	Sivistys- ja hyvinvointilautakunta on hyväksynyt uudet koulukeskuksen liikennejärjestelyihin tehdyt suunnitelmat. Suunnitelmien toteutus ei ole edennyt.
	Uusien teknisen työn tilojen monipuolinen opetuskäytön edistäminen.	Uudet teknisentyön tilat ovat olleet isompien oppilaiden kuvataiteen käytössä.

Toiminnan laajuus

	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024
As.määrä 31.12.	1311	1288	1233	1197	1174	1155
perusopetuksen nettokust./opp. 1-9 lk	10742	9065	9435	11320 Ei apip 11 108	13 126 Ei apip 12 882	11 807 Ei apip 11 686
perusop. oppilasm 1-9 lk	133	138	*144	*132	134	135,5
esiopetus, €/esioppilas	7944	6344	9495	8490	12 116	10 665
esiopetusopp. lkm.	19	19	*13	*13,5	10	10,5
opetustuntia/ vk perusopetus	319	321	306	'309	305	314,75
opetustuntia /perusop. opp	2,4	2,3	2,1	2,3	2,27	2,32
opetustuntia/vk esiop	22	28	26,5	22	21,5	21,5
opetusvkt./esiopp.	1,1	1,2	2	1,6	2,15	2,05
kuljetusopp.lkm	64	61,5	63	64,5	55	64
oppilaita / opettaja	11,26	11,2	11	10	10,9	10,2
päätoim.opettajia lkm	13,5	14	*14,5	'14,5	13,25	14,25
osa-aikaista erityisop. saavat	32	47	43	54	51	
tehostettua tukea saavat	23	24,5	25,5	26	28	26
erityistä tukea saavat oppilaat	5	7	8,5	10	10	11
11-vuotinen oppioik.,oppilasm	1	2	2	0	0	0
kouluruokailu €/opp.	892	679	863	859	795	820
koulukuljetus €/opp.	1220	816	1032	1141	1304	1277
kiinteistömenot €/opp.	1474	1323	1442	1597	1961 ** 2655	1832
koulunkäynninohjaajien tuki €/perusop. opp. TP2022 alkaen esio. ja po	698	562	583	677	898	833

** Korjattu TP23 kiinteistömenot

*Esi- ja perusopetukseen valmistava opetus

Koulutuspalvelujen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2025–2026

Kuntalaisille on tarjolla hyvinvointia ja harrastuneisuutta tukevaa kansalaisopiston toimintaa, joka vastaa kuntalaisten tarpeisiin. Esi- ja perusopetusta, aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä taiteen perusopetusta on tarjolla kunnassa.

Opetustoimessa on ammattitaitoinen henkilöstö, joka vastaa opetussuunnitelman mukaisesta opetuksesta ja kehittää opetuksen sisältöä ja laatua. Koululla kehitetään uuden opetussuunnitelman mukaista toimintakulttuuria. Opetusta annetaan riittävän pienissä opetusryhmissä. Oppilaalla on mahdollisuus saada tarvitsemaansa tukea opiskeluunsa ja koulunkäyntiin koulun opetus- ja oppilashuollon henkilöstöltä.

Tehdään yhteistyötä sivistystoimen yksiköiden kesken ja naapurikuntien koulujen kanssa, jotta opetus ja ohjaus saataisiin järjestettyä tarkoituksenmukaisesti.

Henkilöstön hyvinvointia ja osaamista kehitetään ja tuetaan. Tavoitteena on saada pysyvä, ammattitaitoinen henkilökunta tulevaisuudessakin.

Kirjastopalvelut

Kirjastopalveluiden talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP 2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	8 878,91	1 000,08	0,00	1 000,08	1 134,06	133,98
Toimintamenot	128 765,71	90 825,36	0,00	90 825,36	89 735,93	-1 089,43
Netto	-119 886,80	-89 825,28	0,00	-89 825,28	-88 601,87	1 223,41
Ulkoiset ja sisäiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	8 878,91	1 000,08	0,00	1 000,08	1 134,06	133,98
Toimintamenot	142 359,91	105 925,32	0,00	105 925,32	102 164,26	-3 761,06
Netto	-133 481,00	-104 925,24	0,00	-104 925,24	-101 030,20	3 895,04
Vyörytyserät	-7 551,47					
Henkilöstö - kpl	31.12.2024 1,40	31.12.2023 1,70	31.12.2022 1,40	31.12.2021 1,33	31.12.2020 1,16	31.12.2019 1,40
Poistot	7 942,87					

2023 osan vuodesta hanketyötä 0,3 (korjattu TP 2024 yhteydessä)

Kirjastopalvelujen "tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Kirjastotoiminnassa tavoitteena on edistää myös virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen ja niiden sivistyksellisten sisältöjen kehittämistä." (Kirjastolaki 1 §)

Kirjastolaki velvoittaa kirjastot tarjoamaan pääsyn aineistojen, tiedon ja kulttuurisisältöjen äärelle, ylläpitämään monipuolistuvaa ja uudistuvaa kokoelmaa, edistämään lukemista ja kirjallisuutta, tarjoamaan tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen luku- ja kirjoitustaitoon, tarjoamaan tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistämään yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Tehtävänsä hoitamiseksi yleisellä kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö, sekä riittävä ja osaava henkilöstö. Sillä on keskeinen rooli demokratian toteutumisessa maksuttomuuden ja verkottumisen avulla. Palveluita annetaan tasapuolisesti iästä, sukupuolesta, uskonnosta, kansallisuudesta, kielestä ja yhteiskunnallisesta asemasta riippumatta.

Kirjaston tilat ovat monipuolisesti kuntalaisten käytössä. Omatoimikirjasto lisää kirjaston aukioloaikoja. Lisäksi kirjaston tilat toimivat mm. näyttely- ja kokoustilana sekä ennakkovaikuttamapaikkana.

Kirjaston toiminnalliset tavoitteet

Tavoite/ toimenpide	Tavoitetaso 2024	Toteutuminen
Palvelun hyvä saatavuus	Omatoimikirjaston aktiivinen markkinointi ja käyttösopimusten määrän lisääminen. Asiakaspalveluaikaa on 22 tuntia viikossa	Omatoimikirjastosopimuksia tehty 396 kpl, joista 43 vuonna 2024. Omatoimikirjastoon kirjautumisten määrä 1906, (v.2023 kirjautumisia1944) Asiakaspalveluaika tavoitetasolla, 22 h/vko

	Henkilökunnan osaamisen jatkuva kehittäminen muuttuviin tarpeisiin.	7 koulutuspäivää
Monipuolinen aineistokokoelma	Aineistoa hankitaan tasapuolisesti eri asiakasryhmille. Asiakkaalla mahdollisuus tehdä Keski-Kirjastojen seutulainoja ja kaukolainaoja.	Hankinnat 741 kpl, lisäystä edelliseen vuoteen 21 kpl. Hankintojen määrää kasvattaa asiakaslahjoitukset (kirjat ja lehtien vuosikerrat). Seutulainat toimivat hyvin. Kaukolainaukseen tarvetta vain 2 kertaa vuoden aikana.
Seutuyhteistyö	Mukanaolo Keski-kirjastojen kirjastoyhteistyössä. Osallistuminen *kehittämiskirjaston järjestämään toimintaan ja koulutuksiin (*Tampereen kaupunginkirjasto, toimialueena Pirkanmaan ja Keski-Suomen kunnat)	Säännölliset kokoontumiset, useimmiten etäyhteydellä. Aineistokuljetukset 2 krt viikossa, asiakkaille maksuton
Monipuolinen tapahtumatarjonta	Tapahtumia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Tapahtumia 19 kpl. Vähennystä edelliseen vuoteen 10 kpl. Tähän vaikutti Lukuisia lukuhetkiä- hankkeen päättymisen 2023 vuoden loppuun.

Toiminnan laajuus	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024
As.luku 31.12.	1311	1288	1233	1197	1174	1155
Kirjastokäynnit	19 733	11 257	14 485	14 603	15901	15526
Verkkokäynnit	27 421	19 965	33 655	23 382	8071*	8673
Lainat	20 892	17 528	18 957	17 163	17829	15977
Lainat/as.	15,9	13,6	15,4	14,3	15,2	13,8
Kirjahankinta kpl/1000 as.	561	469	483	580	572	642
Muun aineiston hankinta kpl/1000 as	59	38	32	40	42	38
Kirjaston menot €/as.	87,13	76,86	81,49	78,36	109	87,47
Tapahtumat kpl	31	6	4	30	29	19
Tapahtumien kävijämäärä	818	148	96	518	769	406
Näyttelyt	7	3	6	9	5	5
Kirjastonhoitaja	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Kirjastovirkailija	0,79	0,4	0,43	0,5	0,7	0,5

*Verkkokäyntien laskentaperuste muuttunut 1.1.2023

Kirjastossa tapahtumien ja niihin osallistuneiden määrä laski edellisestä vuodesta. Tähän vaikutti Lukuisia lukuhetkiä- hankkeen päättymisen vuoden 2023 loppuun. Sen myötä myös henkilötövuosien määrä väheni.

Hankkeen aikana pystyimme saattamaan koululaisille tarjottavan kirjastonkäytön opetuksen ajalle. Hyvän pohjatyön ansiosta kirjastonkäytön opetuksia on pystytty jatkamaan hankkeen päättymisestä huolimatta. Kirjastonkäytön opetuksia 7 kpl / 115 osallistujaa.

Kirjahankintojen määrän lisääntymiseen ovat vaikuttaneet asiakaslahjoitukset.

Kirjasto on ollut hyvin kuntalaisten saavutettavissa. Henkilökunnan asiakaspalveluaika on pysynyt ennallaan, 22 tuntia viikossa. Palveluaikojen lisäksi omatoimikirjasto on ollut asiakkaiden käytössä päivittäin klo 9–21.

Kirjastolla jatkui yksilöllinen digiopastus tiistaisin klo 12-14. Kovan kysynnän vuoksi digiopastusaikaa lisättiin 1.9.2024 alkaen siten, että palvelua oli saatavilla tiistaisin ja keskiviikkoisin klo 12-14. (Digiopastuksessa oli kesätauko 17.6. – 11.8.2024.)

Kirjasto on anonut aluehallintovirastolta hankerahoitusta lukemisen edistämiseen ajalle 1.4.2025–31.12.2026. Päätös asiasta saadaan 31.3.2025 mennessä. Hankkeen nimi: Lukemisen kirjoja.

Kyyjärvellä vaalien ennakkoäänestyspaikkana oli kirjasto. Kirjaston henkilökunta toimi myös vaalivirkailijoina. Vuoden 2024 ennakkoäänestykset:

- Presidentinvaalien ennakkoäänestys:
 - 1. kierros 17. – 23.1.2024, työtunnit 20 h
 - 2. kierros 31.1. – 6.2.2024, työtunnit 20 h
- EU-vaalit, ennakkoäänestys 29.5. – 4.6.2024, työtunnit 20 h

Kirjastopalvelujen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2025 –2026

Kirjaston aukioloaikojen ja saavutettavuuden tulee vastata käyttäjien tarpeita ja tilojen olla viihtyisät. Omatoimikirjasto lisää kirjastopalveluiden saavutettavuutta aukioloaikojen osalta. Oheistapahtumat ja näyttelyt monipuolistavat kirjaston tarjontaa.

Riittävä määrä ammattitaitoista henkilökuntaa, monipuolinen aineisto ja terveet tilat ovat edellytyksiä laadukkaille kirjastopalveluille.

Kirjastot ovat verkostoituneet tehokkaasti. Keski-kirjastojen aineistokuljetus on tehokas ja edullinen.

Yhteiskunnan digitalisoituminen ja asiakkaiden muuttuvat tarpeet haastavat kirjaston muuttamaan toimintatapojaan ja kehittämään palvelujaan jatkuvasti. Muutoksiin varautuminen ja niistä selviytyminen edellyttää, että henkilöstökoulutukseen varataan aikaa ja resursseja. Tämä on tärkeää myös työssä jaksamisen kannalta.

Vapaa-aika- ja kulttuuripalvelut

Vapaa-aika ja kulttuuripalveluihin luetaan liikunta- ja nuoriso- sekä kulttuuripalvelut ja niihin liittyvät hankkeet. Kunnan tarjoamat vapaa-ajan palvelut ja kulttuuripalvelut antavat käyttäjilleen mahdollisuuden itsensä kehittämiseen, elämyksiin, hyvinvointiin, virkistykseen ja hyvään elämään. Kunnan tarjoamat tapahtumat palvelevat eri-ikäisiä kuntalaisia, vapaa-ajan asukkaita sekä yritystoimintaa.

Vapaa-aika- ja kulttuuripalveluiden tavoitteena on tarjota kuntalaisille vapaa-ajan harrastuksia ja kehittäväää ajanviettoa, elämyksiä sekä virkistystä, estää nuorten syrjäytymistä sekä edistää kuntalaisten fyysistä ja henkistä hyvinvointia.

Vapaa-aika ja kulttuuripalveluiden talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP 2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	31 616,62	21 366,96	0,00	21 366,96	36 829,92	15 462,96
Toimintamenot	89 985,94	102 020,88	0,00	102 020,88	88 334,11	-13 686,77
Netto	-58 369,32	-80 653,92	0,00	-80 653,92	-51 504,19	29 149,73
Ulkoiset ja sisäiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	31 616,62	21 366,96	0,00	21 366,96	36 829,92	15 462,96
Toimintamenot	187 292,01	179 170,80	0,00	179 170,80	177 950,89	-1 219,91
Netto	-155675,39	-157 803,84	0,00	-157 803,84	-141 120,97	16 682,87
Vyörytyserät	-7 751,76					
Henkilöstö - kpl	31.12.2024 0,70	31.12.2023 0,40	31.12.2022 0,10	31.12.2021 0,20	31.12.2020 0,20	31.12.2019 1,00
Poistot	45 487,12					

0,3 nuorisotyöhön 10/2024 alkaen (aikaisemmin ostopalvelu) ja 0,3 hyvinvointikoordinaattori 2023 ja 0,1 liikunta (korjattu TP2024 yhteydessä)

Vapaa-aika ja kulttuuripalveluiden toiminnalliset tavoitteet

Tavoite/ toimenpide	Tavoitetaso 2024	Toteutuminen 2024
Järjestöyhteistyö	Yhteistyöpalaverit järjestöjen kanssa 1-2 kertaa vuodessa Järjestöjen kanssa yhteisiä tapahtumia. Kunnan avustukset järjestöille. Ohjatun toiminnan ja tapahtumien tukeminen.	Järjestöjen kanssa kolme yhteistä kokoontumista ja lisäksi järjestötapahtuma 7.9.2024, jonka puitteissa kaksi suunnittelukokoontumista. Avustuksia myönnetty 4 eri järjestölle yhteensä 8345 €
Hyvinvoinnin edistäminen	Liikunnallisen elämäntavan edistäminen, hankerahoitus aikuiset Päihteettömyyden edistäminen Liikunta-alueet kunnossa, tilojen käytön lisääminen. Nuorisotalotoiminta 3 kertaa viikossa. Seudullinen yhteistyö. Etsivä nuorisotyö, toimintaa myös koululla ja nuorisotalolla	Liikunnallisen elämäntavan edistämishanke on toteutunut. Ehkäisevän päihdetyön suunnitelmaa on toteutettu. Liikunta alueiden ja -tilojen käyttö on aikaisemmalla tasolla. Nuorisotalo auki noin 2 krt/vk. Kesäaikana vähemmän ja heinäkuun kokonaan kiinni. Seudullista yhteistyötä Crazy action –toiminnassa, 11 kertaa Piispalassa sekä Pohjoisen Keski-Suomen nuorisotyön koordinoimien hankkeissa. Etsivällä nuorisotyöntekijällä 7 säännöllistä asiakasta.
Nuorten osallisuuden lisääminen	Nuorisovaltuuston aktiivinen toiminta. Nuorisovaltuusto edustettuna valtuuston kokouksissa ja pyydettyäessä muissa kokouksissa. Nuorisovaltuuston toiminnan näkyvyys. Nuorten osallisuus ja kulttuuri -hanke.	Nuvalla oli kolme virallista kokousta, lisäksi epävirallisia, joista ei pöytäkirjaa. Nuvan järjesti mm. värakuulasodan kesällä. Nuvan edustaja on ollut sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokouksessa 2 kertaa ja valtuuston kokoukseen 5 kertaa. Nuva näkyy mm. instagramissa.

--	--	--

Toiminnan laajuus	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024
As.luku 31.12.	1311	1288	1233	1197	1174	1155
Avustukset €/as.	11,15	10,47	11,14	11,28	11,45	7,23
Toimintamenot €/as.	86,87	87,25	93,09	103,65	134	122,19
Nuorisotalo avoinna h/vk	12	12	12	12	13	9,5
Nuorisotalon kävijämäärä / ilta	15	15	15	5	12	12
Retket kpl	4	1	0	0	3	

- ostopalvelusopimukset Karstula-Kyyjärven 4H-yhdistyksen kanssa nuorisotalon toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta sekä nuorisotalon siivouksesta loppui toukokuussa 2024 4H:n irtisanoessa sopimuksen työntekijän rekrytointi haasteiden vuoksi
- etsivän nuorisotyöntekijän palveluita ostettiin Karstulan kunnalta
- koululaisten harrastustoiminnan edistämishankkeet
- koulunuorisotyöntekijä aloitti lokakuussa 2024

Vapaa-aika ja kulttuuripalvelujen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2025-2026

Kuntalaisille on tarjolla monipuoliset sisä- ja ulkoliikuntamahdollisuudet. Kunta edistää ikäihmisten liikuntaa, tekee yhteistyötä paikallisten järjestöjen kanssa ja tukee niiden toimintaa sekä osallistuu seudulliseen yhteistyöhön. Vapaa-aikapalveluilla tuetaan kuntalaisten hyvinvointia. Lasten ja nuorten harrastustoimintaa sekä aikuisten liikuntaa edistetään hankerahoituksella. Nuorisovaltuusto tuo nuorten ääntä kuuluviin.

Kunnassa on liikunnanohjausta erityisesti ikääntyneille kuntalaisille. Nuorisotalotoiminta ostetaan Karstula-Kyyjärven 4H-yhdistys ry:ltä ja etsivä nuorisotyö Karstulan kunnalta. Kunnan tekninen osasto vastaa liikunta-alueiden hoidosta.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista huoltajien, varhaiskasvatuksen henkilöstön ja yhteistyötahojen yhteistyönä.

Kyyjärvellä varhaiskasvatuspalvelut tuotetaan Nopolan päiväkodissa. Toimintaa ohjaa mm. varhaiskasvatuslaki ja valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Varhaiskasvatus on koulutusjärjestelmän perusta ja se muodostaa jatkumon esi- ja perusopetukseen.

Tilinpäätöksessä varhaiskasvatuksen kokonaisuuteen sisältyvät Nopolan päiväkodin toiminnan lisäksi Kelan maksamien lastenhoidon tukien (kotihoito tukien, yksityisen hoidon tukien, joustava hoitoraha ja osittainen hoitoraha) kustannukset, kunnan muistamisina syntyneille lapsille annettavat vauvarahat sekä mahdolliset varhaiskasvatuksen hankkeet.

Varhaiskasvatuksen vuoden 2024 talousarvio toteutui talouden osalta suunnitellusti ja toiminnallisten tavoitteiden osalta lähes suunnitellusti. Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä väheni

toimintavuoden aikana. Määräaikaisesta päiväkotiapulaisesta luovuttiin vuoden 2024 alussa, henkilökohtaisen avustajan tarve päättyi kesällä ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajan työajasta puolet osoitettiin esiopetukseen syyslukukauden alusta alkaen.

Syntyvyyden laskusta huolimatta päiväkodin asiakasmäärä ei ole laskenut. Uusia asiakkaita on löytänyt palveluiden piiriin, ja esioppilaat ovat pitkälti siirtyneet kerhotoiminnan sijasta käyttämään täydentävää varhaiskasvatusta.

Varhaiskasvatuksen talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP 2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	31 324,32	0,00	0,00	0,00	1 488,00	1 488,00
Toimintamenot	507 511,73	486 228,36	0,00	486 228,36	477 483,17	-8 745,19
Netto	-476 187,41	-486 228,36	0,00	-486 228,36	-475 995,17	10 233,19
Ulkoiset ja sisäiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	31 324,32	0,00	0,00	0,00	1 488,00	1 488,00
Toimintamenot	588 206,29	552 382,32	0,00	552 382,32	551 712,79	-669,53
Netto	-556881,97	-552 382,32	0,00	-552 382,32	-550 224,79	2 157,53
Vyörytyserät	-33 543,84					
Henkilöstö - kpl	31.12.2024 7,50	31.12.2023 9,00	31.12.2022 8,00	31.12.2021 9,00	31.12.2020 11,60	31.12.2019 13,00
Poistot	6 913,46					

1 virkavapaalla 31.12.2024. (2023 1 hankkeella palkattu työntekijä)

Tavoite/toimenpide	Tavoitetaso 2024	Toteutuminen
Kunnan varhaiskasvatus järjestetään laadukkaasti ja lainsäädännön mukaisesti	Toiminnassa noudatetaan varhaiskasvatuksen lakisääteisiä mitoituksia. Laatua arvioidaan arviointityökalu Valssin avulla. Toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma on valmis ja sitä noudatetaan.	Toiminta ja henkilöstömitoitukset ovat toteutuneet lainsäädännön mukaisesti. Huoltajien palautekyselyssä kokonaisarvosana varhaiskasvatukselle 9,3. Karstulan ja Kyyjärven kunnille on myönnetty joulukuussa 2024 yhteinen valtionavustus Valssin käyttöönottoon. Ensimmäinen arviointi toteutetaan keväällä 2025. Nopolan päiväkodin toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma ei valmistunut vuoden 2024 aikana.
Lasten osallisuuden lisääminen	Toiminnassa korostuu lasten näkemysten ja mielipiteiden arvostaminen, kuuleminen ja huomioiminen.	"Osallistava budjetointi"- leluhankintoja tehty lasten toiveiden mukaisesti Leikkiympäristöjä on muokattu lasten toiveiden mukaan ja yhdessä lasten kanssa.

Henkilöstön hyvinvointi	Henkilöstö voi hyvin ja kokee tulevaisuutta kuulluksi ja arvostetuksi omassa työyhteisössään.	Varhaiskasvatuksen omassa hyvinvointikyselyssä arvosana omalle työssä jaksamiselle 8,5, työilmapiirille 8,8 ja esihenkilötyölle 9,8.
Yhteistyön lisääminen	Varhaiskasvatuksessa tehdään tiivistä yhteistyötä mm. kunnan muiden toimialojen, hyvinvointialueen ja muiden kuntien kanssa eri osapuolia hyödyttävien toimintamallien ja yhteistyömuotojen löytämiseksi.	Varhaiskasvatuksessa on tehty yhteistyötä esiopetuksen ja koulun aamu- ja iltapäivätoiminnan kanssa mm. henkilöstön käytön ja tilojen yhteiskäytön muodossa. Yhteinen valtionavustushaku Karstulan kunnan varhaiskasvatuksen kanssa. Päiväkoti on järjestänyt tapaamisia Eläkeliiton kanssa.

Varhaiskasvatuksen toiminnan laajuus

Päiväkodin käyttö	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024
Toimintapäivät/ vuosi	275	284	277	239	237	247
Lapsia kirjoilla yhteensä ka.	60	34	39,8	30,5	29	29
alle 3 v. ka.	11,3	11	13,6	9	9	10
3-5 v. ka.	40,6	22	26,3	21,5	20	19
täydentävä varhaiskasvatus						3,5
tehostettua tukea saavat	6	4	7,8	2	3	> 5
esikoululaiset ja koululaiset	9,2	6,1	4,8	6,5	6,5	
Kokopäivät	5774	5019	6596	4840	5460	
Osapäivät	2666	1162	675	2184	916	
Hoitopäivät yhteensä						5115*
Vuorohoito					0	
- aamu	1077	755	552			
- ilta	418	309	147			
- viikonloppu	31	77	54			12
Myytyjä hoitopaikkoja	2	5	4	0,2	0	0
Ostettuja hoitopaikkoja	-	-	-	-	0	0
Hoitopäivän hinta €/lapsi (netto)	67,59	62,19	65,20	61,26	83,2	100,75

*Ei sisällä esioppilaiden kerhotoiminnan eikä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan päiviä

Kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen käyttö

	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024
Kotihoito/perhe	8,9	9	5,3	6	5	5,7
Kotihoidossa lapsia	15,8	15	11,9	18	9,6	9,75
Yksityisen hoidon tuki / perhe	0	0	0	0	0	0
Yksityisessä hoidossa lapsia/kk	0	0	0	0	0	0

Varhaiskasvatuksen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2025–2026

Kyyjärven kunnan varhaiskasvatuspalveluiden tavoitteena on tarjota lapsiperheille laadukasta ja lapsilähtöistä varhaiskasvatusta muuttuvassa toimintaympäristössä. Varhaiskasvatus järjestetään Nopolan päiväkodissa huoltajien töistä tai opinnoista johtuvien tarpeiden mukaisesti. Päiväkodin resursseja tarkastellaan tarvittaessa lapsimäärän ja hoidon tarpeiden muuttuessa.

8.5.3 Tekninen osasto

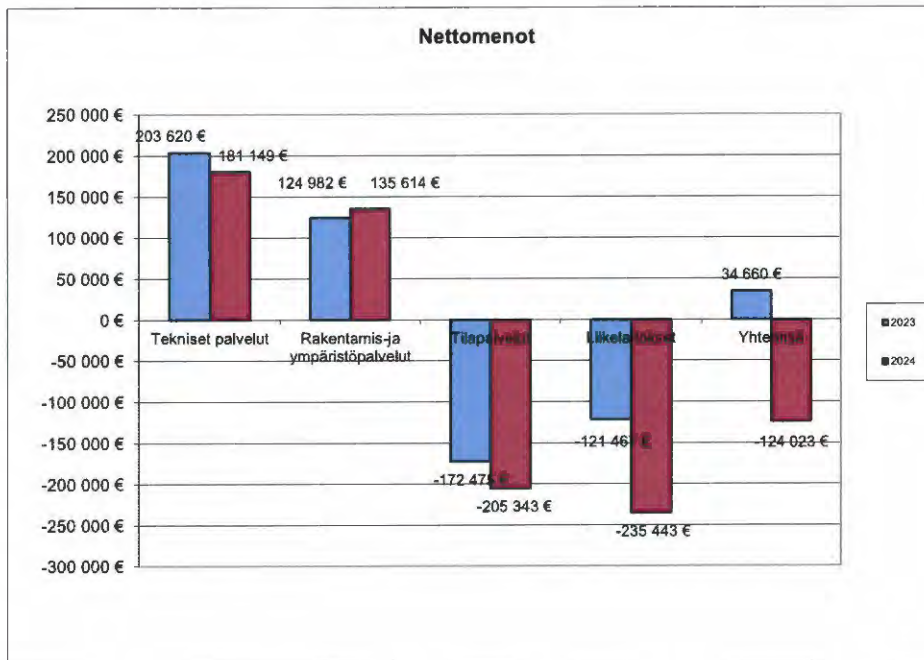
Tekninen osasto muodostuu seuraavista tulosalueista ja tulosityksiköistä;

- Tekniset palvelut
 - tekninen hallinto
 - liikenne- ym. alueet
 - pelastus- ja suojelupalvelut
 - velvoitetyöllistäminen
- Rakentamis- ja ympäristöpalvelut
 - rakennusvalvonta
 - ympäristönsuojelu
 - maankäytön suunnittelu
- Tilapalvelut
 - asuntojen vuokraus
 - toimitilat
 - ateria ja kunnossapitopalvelut
 - talonmiespalvelut
 - siivouspalvelut
 - ateriapalvelut
- Liikelaikokset
 - vesi- ja jätevesilaitos
 - jätehuolto
 - maa- ja metsätilat

Teknisen osaston talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	811552,08	783 422,16	97 600,00	881 022,16	910 076,51	29 054,35
Toimintamenot	1342538,42	1 265 639,64	-38 755,00	1 226 884,64	1 252 853,48	25 968,84
Netto	-530 986,34	-482 217,48	136 355,00	-345 862,48	-342 776,97	3 085,51
Ulkoiset ja sisäiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	1627252,72	1 503 222,84	97 600,00	1 600 822,84	1 704 202,77	103 379,93
Toimintamenot	1661912,83	1 566 709,08	-36 820,00	1 529 889,08	1 580 179,01	50 289,93
Netto	-34660,11	-63 486,24	134 420,00	70 933,76	124 023,76	53 090,00
Vyörytyserät	-62 918,75					
Henkilöstö - kpl	31.12.2024 12	31.12.2023 12	31.12.2022 12	31.12.2021 14	31.12.2020 11,5	31.12.2019 11,5
Poistot	201 826,91					

Nettomenot palvelualueittain, tekninen osasto

Tekniset palvelut

Tekniset palvelut tulosalueeseen kuuluvat seuraavat toiminnot;

- tekninen hallinto
- liikenne ym. yleiset alueet
- pelastus- ja suojelupalvelut sekä

Teknisen hallinnon henkilöstöön kuuluvat tekninen johtaja ja hallintosihteerin työpanosta 60 %. Teknisen johtajan työpanoksesta myydään osa Kyyjärven Vuokra-asunnot Oy:n ja Kyyjärven Liikekeskus Oy:n sekä Kyyjärven Paletti Oy:n (päättynyt 31.8.2024) toimitusjohtajan tehtäviin.

Tekninen hallinto vastaa hallinnon, liikenne- ja yleisten alueiden lisäksi tilapalveluista ja liikelaitoksista, joihin kuuluu mm. vesilaitos, jätevesilaitos sekä maa- ja metsätilat. Teknisten palveluiden toiminnan tavoite on, että laitokset toimivat moitteetta niin normaali - kuin poikkeustilanteissakin. Asuin viihtyvyyden ja turvallisuuden lisääminen ovat myös keskeisiä tavoitteita.

Teknisten palveluiden talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	33976,92	23 300,04	-4 100,00	19 200,04	25 172,89	5 972,85
Toimintamenot	212674,76	209 246,64	-25 090,00	184 156,64	174 313,76	-9 842,88
Netto	-178 697,84	-185 946,60	20 990,00	-164 956,60	-149 140,87	15 815,73
Ulkoiset ja sisäiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	33976,92	23 300,04	-4 100,00	19 200,04	25 172,89	5 972,85
Toimintamenot	237597,2	236 446,20	-25 090,00	211 356,20	206 321,76	-5 034,44
Netto	-203620,28	-213 146,16	20 990,00	-192 156,16	-181 148,87	11 007,29
Vyörytyserät	-12 133,35					
Henkilöstö - kpl	31.12.2024 1,5	31.12.2023 1,5	31.12.2022 1,5	31.12.2021 2,8	31.12.2020 2,8	31.12.2019 2,8
Poistot	20 810,92					

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

Tavoite/ toimenpide	Tavoitetaso 2024	Toteutuminen
Hyvinvointialueen ja kunnan välinen yhteistyö	Tilojen vuokraamisen siirtymäprosessi ja jatkuva ylläpidon hoito	Vuokraus ja käyttäjäryhmien yhteistyö toiminut hyvin
Kaavatiet ovat hyvässä liikennöitävässä kunnossa ympäri vuoden.	Kaavateitä hoidetaan määrärahojen puitteissa.	Ruuskanpellon alueen tiet, Pellonpääntie ja Honkarinteentie kunnostettiin vuonna 2024
Yksityisteiden avustaminen	Yksityistieavustuksia maksetaan yksityislain mukaisesti ja talousarvioon varataan vuosittain määräraha.	Avustus jaetaan hakemusten perusteella 13 hakijalle yhteensä 9862,39 €
Yleisten alueiden kunnostus	Yleisiä alueita kunnostetaan niin taajamassa kuin haja-asutusalueillakin.	Tienvarsien ja rakentamattomien tonttien raivaukset.
Suunniteltujen investointien toteuttaminen	Investointien toteutuminen talousarvion mukaisesti	Investoinnit toteutuivat lähes suunnitellusti

Investointien nettomenot alittuvat 56 295 eurolla alkuperäiseen talousarvioon nähden. Muutosten jälkeen investointimenot ovat yhteensä 207 705 euroa.

Teknisten palvelujen kehittämistavoitteet suunnitelmakaudelle 2025-2026

Kiinteistömassan kunnossapito ja ympäristön (puistot ja yleiset alueet) viihtyvyyden parantaminen ja vaikuttaminen asuinviihtyvyyteen ja turvallisuuteen. Toiminnan pyörittäminen edellyttää riittävää määrää ammattitaitoista ja motivoitunutta henkilöstöä. Paikallisessa toiminnassa panostetaan laitosten hyvään ja kustannustehokkaaseen ylläpitoon. Tavoitteena on lähipalveluiden säilyminen. Koulutusta järjestetään talousarvioon varatun määrärahan rajoissa. Henkilöstön kanssa käydään kehityskeskustelut ja työkuormaa pyritään jakamaan tasaisemmin tehtävien mukaisella resursoinnilla.

Rakentamis- ja ympäristöpalvelut

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelut vastaa seitsemän kunnan (Viitasaari, Pihtipudas, Kinnula, Kannonkoski, Kivijärvi, Kyyjärvi ja Karstula) rakennusvalvontaviranomaiselle määrätystä tehtävistä.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa kaavojen ja rakentamisen säädösten noudattamista, huolehtia rakentamisesta ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä niihin ja niiden mukaiseen rakentamiseen liittyvästä ennako-ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta.

Ympäristösuojeluviranomaisen tehtävänä on:

- 1) huolehtia sen hoidettaviksi laissa tai sen nojalla säädetyistä tai määrätystä tehtävistä;
- 2) huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä;
- 3) huolehtia ympäristön tilan seurannasta sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista;
- 4) osallistua kunnassa tarvittavan ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen;
- 5) antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista muille viranomaisille;
- 6) huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta kunnassa;
- 7) edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristön suojeluasiassa sekä
- 8) suorittaa muut sille johtosäännöllä määrätty tehtävät.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä on lisäksi säädetty mm. ympäristönsuojelulaissa, maa-aineslaissa, jätelaissa, vesihuoltolaissa, vesilaissa, merenkulun ympäristönsuojelulaissa, maastoliikennelaissa ja vesiliikennelaissa. Nämä tehtävät ovat pääsääntöisesti lupa- ja valvontaviranomaistehtäviä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on lupa- ja valvontaviranomaistehtävänsä lisäksi toimia paikallistason yleisen ympäristönsuojelun edun valvojana. Tässä tehtävässään se toimii erityislainsäädännön perusteella itsenäisessä ja riippumattomassa asemassa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen voidaan siten katsoa myös pitkällä tähtäimellä ajavan kestävä kehityksen ja samalla kunnan yleistä etua, vaikka yksittäistapauksissa tämä voi olla ristiriidassa esimerkiksi kunnan elinkeinopoliittisen edun kanssa.

Toiminnan painopistealueet

Rakennus- ja toimenpidelupien sekä ilmoitusten sujuva ja nopea käsitteleminen.

Ympäristönsuojelu: Toiminnassa on aiemmin priorisoitu lupa-asioiden käsittely ja akuutteja toimenpiteitä vaativat tehtävät (mm. ilmoitusten käsittely, pakolliset viranomaislausunnot, öljy- ja kemikaalivahinkojen jälkihoito). Suunnitelmallisen valvonnan painoarvoa tullaan lisäämään merkittävästi. Suunnitelmallisen valvonnan lisääminen kasvattaa ympäristönsuojelun vaikuttavuutta, edistää toiminnanharjoittajien tasapuolista kohtelua sekä mahdollisesti ennaltaehkäisee ympäristöriskisyyttä ja vähentää haitallisia ympäristövaikutuksia.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edellisvuoteen verrattuna. Uuden rakentamislain tullessa voimaan vuoden 2025 alusta alkaen, rakentamisen luvanvaraisuuden raja nousee. Tämä tarkoittaa, että aiempaa useammat rakentamistoimet voi suorittaa ilman rakennusvalvonnan lupakäsittelyä. Lupamäärien laskiessa arvioidaan myös tulojen laskevan noin 25% vuoden 2024 tasosta. Muutoksia voimaan tulevaan lakiin on tehty vielä vuoden 2024 aikana, joten varautuminen kaikkiin muutoksiin ei ole ollut mahdollista. Toiminta-alue laajenee, kun Saarijärven kaupungin ympäristönsuojelu siirtyy Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalveluille vuoden 2025 alusta alkaen. Samalla Saarijärven ympäristösihteeri siirtyy Viitasaaren kaupungin palvelukseen.

Kyyjärven kaavahankkeet

Yleiskaavat

Kyyjärven kunnassa on meneillään Kirvesvuoren, Kauniskankaan, Hanhinevan ja Kämpäkankaan tuulivoimakaavoitukset. Vuoden 2024 aikana Kirvesvuoren tuulivoimaosayleiskaava oli nähtävillä luonnoksena ja Keski-Suomen ELY-keskus antoi perustellun päätelmän YVA-selostuksesta joulukuussa 2024. Kauniskankaan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavan kaavaehdotuksen valmistelu käynnistyi. Keski-Suomen ELY-keskus antoi YVA-selostuksesta perustellun päätelmän tammikuussa 2024. Kämpäkankaan tuulivoimaosayleiskaavan ehdotusaineistoa valmisteltiin vuoden 2024 aikana. YVA-menettelystä oli saatu perusteltu päätelmä Keski-Suomen ELY-keskukselta marraskuussa 2023. Hanhinevan tuulivoimaosayleiskaavan luonnosaineisto oli nähtävillä vuoden 2024 lopussa. YVA-selostuksesta ei ole vielä saatu perusteltua päätelmää Keski-Suomen ELY-keskukselta.

Hallakankaan (8) ja Peuralinnan (7) tuulivoimapuistot ovat tuotannossa.

Asemakaavat

Kyyjärvellä on ollut laadinnassa taajaman asemakaava-alueella LYT-alueen kaavamuuotos (valtion ylläpitämä tieverkko muuttuu kaduksi). Kaavahanke on kaavaehdotuksen valmisteluvaiheessa. Nopolan koulun alueelle laadittiin uusi yleissuunnitelmaversio alueen kokonaiskehittämiseen liittyen.

Paletin alueen asemakaavoitus ja keskustan yleiskaavahanke ovat kesken; hankkeiden edistäminen edellyttää talousarvioon ostopalveluvarauksia.

Rakentamis- ja ympäristöpalveluiden talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	8304,8	15 000,00	-10 000,00	5 000,00	12 292,00	7 292,00
Toimintamenot	133286,52	155 642,04	7 900,00	147 742,04	147 906,03	163,99
Netto	-124 981,72	-140 642,04	-2 100,00	-142 742,04	-135 614,03	7 128,01
Ulkoiset ja sisäiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	8304,8	15 000,00	-10 000,00	5 000,00	12 292,00	7 292,00
Toimintamenot	133286,52	155 642,04	7 900,00	147 742,04	147 906,03	163,99
Netto	-124981,72	-140 642,04	-2 100,00	-142 742,04	-135 614,03	7 128,01
Vyörytyserät	-65,97					
Henkilöstö - kpl	31.12.2024 0	31.12.2023 0	31.12.2022 0	31.12.2021 0	31.12.2020 0,0	31.12.2019 0,0
Poistot	0,00					

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

Tavoite/ toimenpide	Tavoitetaso 2024	Toteutuminen
Rakennusvalvonta	Sähköinen asiointi ja sähköiset työkalut.	Rakennuslupia myönnettiin 6 kpl, maisematyölupia 1 kpl ja yksi ilmoitus. Uusia omakotitaloja 0 kpl, uusia vapaa-ajanasuntoja 0 kpl ja uusia saunarakennuksia 1 kpl.
Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu	Tuulivoimayleiskaavat	Hallinto ja ohjaus aluearkkitehtipalveluissa
Ympäristönsuojelu	Viestintä ja tiedottaminen Yhteistyö	Tiedotetaan asiakkaita paremmin, enemmän ja laadukkaasti. Tiivistetään yhteistyötä läheisten yhteistoiminta-alueiden kanssa

Rakentamis- ja ympäristöpalvelujen kehittämistavoitteet suunnitelmakaudelle 2025-2026

1.1.2013 alkaen ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan yhteistoiminnan järjestämistä varten on perustettu yhteiseksi toimielimeksi kuntalain (17.3.1995/365) 77 §:n

mukainen lautakunta, jossa on 12 jäsentä. Sopijakunnat ovat Viitasaari, Pihtipudas, Saarijärvi, Karstula, Kinnula, Kyyjärvi, Kannonkoski ja Kivijärvi. Lautakunta toimii Viitasaaren kaupungin organisaatiossa.

Ympäristötoimen yhteistoimintasopimuksessa on asetettu seuraavat toimialakohtaiset tavoitteet:

- rakennettavan toimivan organisaation lisäksi kiinnitetään huomiota toimintojen tehostamiseen, henkilö- ja talousresurssien arviointiin sekä sähköisten työmenetelmien kehittämiseen,
- vaikutetaan edistävasti kuntalaisten viihtyvyyteen, terveyteen ja turvallisuuteen ympäristöön vaikuttavin menetelmin,
- edistetään eläinten hyvinvointia ja eläinsuojelua,
- kuntalaisten vaikutusmahdollisuudet turvataan,
- turvataan alueella palvelujen saatavuus ja laatu.

Rakennustarkastajan tehtävät hankittiin ostopalveluna Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimelta. Rakennusvalvonnan kustannukset olivat 18 104,88 euroa vuonna 2024 (18 498 euroa vuonna 2023).

Ympäristösihteeripalvelut ostettiin ostopalveluna Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimelta ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon/eläinlääkinnän yhteistyösopimuksen mukaisesti. Ympäristönsuojelun kustannukset olivat 26 195 euroa (26 625 euroa vuonna 2023).

Ympäristöterveydenhuollon / eläinlääkinnän kulut olivat 80 470,65 euroa (70 073 euroa vuonna 2023).

Aluearkkitehtipalveluihin ja hallintokuluihin on maksettu 20 541 euroa (25 814 euroa vuonna 2023).

Kunnassa tulee olla riittävästi tarjolla asumista, matkailua ja elinkeinojen harjoittamista varten kaavoitettuja tontteja. Laatutasoon kiinnitetään huomiota ja huolehditaan siitä, että alueet viimeistellään kaavan mukaisesti talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa. Liikunta- vapaa-ajan ja harrastustoiminnan edellytykset on turvattava.

Nykyiset kaava-alueiden kadut ja valaistukset pidetään kunnossa varatun määrärahan turvin. Ympäristön kunnosta ja siistimisestä sekä alueiden yleisestä siisteydestä huolehditaan resurssien mukaan.

Tilapalvelut

Tilapalvelut talousyksikköön kuuluvat, toimitilat sekä kunnossapitopalvelut eli talonmies- siivous ja ateriapalvelut.

Tilapalveluiden toiminta-ajatuksena on keskitetysti ja hoitaa kunnan kiinteistöjä ja tuottaa niihin taloudellisesti kannattavia ylläpitopalveluja.

Tilapalveluiden talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP 2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	481201,60	463 122,12	5 900,00	469 022,12	480 640,77	11 618,65
Toimintamenot	889399,25	817 930,68	-11 500,00	806 430,68	827 867,17	21 436,49
Netto	-408 197,65	-354 808,56	17 400,00	-337 408,56	-347 226,40	-9 817,84
Ulkoiset ja sisäiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	1280136,56	1 163 922,72	5 900,00	1 169 822,72	1 258 808,82	88 986,10
Toimintamenot	1 107 661,56	1 019 600,64	-11 500,00	1 008 100,64	1 053 465,57	45 364,93
Netto	172475,00	144 322,08	17 400,00	161 722,08	205 343,25	43 621,17
Vyörytyserät	-44 836,73					
Henkilöstö - kpl	31.12.2024 8,00	31.12.2023 8,00	31.12.2022 10,50	31.12.2021 0,00	31.12.2020 0,00	31.12.2019 0,00
Poistot	96 921,49					

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

Tavoite/toimenpide	Tavoitetaso 2024	Toteutuminen
Kiinteistökannan supistaminen	Päivärinteen myyntiä jatketaan	Kohde ollut myynnissä Etuovessa, ei yhteydenottoja
Toimitilat	Hyvinvointialue vuokraa tarvitsemansa toimitilat; Kiviranta, Paloasema, Terveysasema, vanha Muksula 50 % ja kuntouttavan työtoiminnan tilat. Päivärinte vuokrattuna.	Kivirannassa tehtiin rakennetutkimukset sekä nuorisotilassa sisäilmaan liittyviä tutkimuksia. Päivärinte vuokrattuna.
Liikuntasali	Turvallinen käyttää.	Tilat olleet käytössä.
Ateria- ja kunnossapitopalvelut(talonmies-, ateria- ja puhdistuspalveluiden kehittäminen)	Tuottaa käyttäjien tarvitsemat palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.	Kiinnitetty huomiota työhyvinvointiin ja työssäjaksamiseen
Ateriapalvelu	Koulu- ja varhaiskasvatuksen ruokien kehittäminen; Lisätä kouluruuan arvostusta, ruokailuun osallistumista ja kehittää kouluruokailuun liittyviä käytäntöjä, kotimaisuusaste ja ekologisuus huomioiden.	Koululaisille tehtiin kouluruokakysely, jonka pohjalta sovellettiin esim. ruokalistoja. Parannettiin myös ruokasalin viihtyvyyttä. Ravintemustyöryhmässä mukana.
Puhdistuspalvelu	Omat siivoojat hoitavat kaikki kunnan omien tilojen siivouksen.	Asiakaspalaute ollut hyvää.

Tilapalvelujen kehittämistavoitteet suunnitelmakaudelle 2025-2026

Kunnan vuokra-asunnoista huolehtii kunnan omistama Kyyjärven Vuokra-asunnot Oy. Kunnan toimintojen kannalta tarpeettomista tiloista hankkiudutaan tulevaisuudessa kokonaan eroon. Kunnan on kuitenkin turvattava mahdollisimman monipuolinen ja kysyntää vastaava asunto-, ja teollisuustilojen määrä sekä riittävästi tonttitarjontaa edellä mainittuihin tarpeisiin. Kiinteistöjen peruskorjaukset kiertävät työn osalta talonmiesyksikön kautta ja siirtyvät kiinteistölle vuokran tai sisäisen siirron kautta. Poikkeuksen muodostavat ainoastaan ns. hätätyön kaltaiset työt, jotka tehdään riippumatta siitä, onko määräraha varattu tai ei. Ruokapalvelut tuottavat jatkossa palvelut perusopetukselle, esiopetukselle ja varhaiskasvatukselle. Kivirannan keskuskeittiöstä vuokrataan 70 % hyvinvointialueen käyttöön ja edelleen keittiössä valmistetaan ruoka koululle ja varhaiskasvatukseen.

Ruokapalvelu on sitoutunut elintarvikkeissa ja nonfood-tuotteissa Hanselin hankintasopimukseen 31.1.2024 saakka. Ruokapalveluiden tavoitteena on jatkossakin turvata kunnan tarjoamat ateriapalvelut laadukkaina ja kansallisten ravitsemussuositusten mukaisina.

Siivouspalveluiden toiminta-ajatus on ylläpitää tilat siistinä ja viihtyisinä, huomioiden käyttäjien turvallisuus ja viihtyvyys sekä materiaalien ja pinnoitteiden elinkaari. Siivouspalvelut huolehtivat kunnan omien sekä Hyvinvointialueelle vuokrattujen kiinteistöjen siivouksesta, joka huomioidaan vuokrissa.

Henkilöstön kanssa käydään kehityskeskustelut, jonka tavoitteena on tasata työkuormaa ja kohdistaa resursseja mahdollisimman hyvin. Sisäistä tiedonkulkua parannetaan tarvittaessa pidettävillä henkilöstöpalavereilla. Hyvä työterveyshuolto ja työky-toiminta auttavat jaksamaan henkilöstöä heidän työssään.

Liikelaitokset

Liikelaitoksiin kuuluvat vesi- ja viemärilaitos, jätehuolto sekä maa- ja metsätilat. Laitoksissa tuotetaan kuntalaisille ja asiakkaille turvalliset ja häiriöttömät palvelut sekä normaali - että poikkeustilanteissa. Kunnan omistamat maa- ja metsätilat hoidetaan kannattavasti.

Liikelaitosten talousarvion toteutuminen

Talous						
Ulkoiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	288068,76	282 000,00	105 800,00	387 800,00	391 970,85	4 170,85
Toimintamenot	107177,89	82 820,28	5 735,00	88 555,28	102 766,52	14 211,24
Netto	180 890,87	199 179,72	100 065,00	299 244,72	289 204,33	-10 040,39
Ulkoiset ja sisäiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	304834,44	301 000,08	105 800,00	406 800,08	407 929,06	1 128,98
Toimintamenot	183367,55	155 020,20	7 670,00	162 690,20	172 485,65	9 795,45
Netto	121466,89	145 979,88	98 130,00	244 109,88	235 443,41	-8 666,47
Vyörytyserät	-5 882,70					
Henkilöstö - kpl	31.12.2024 0	31.12.2023 0	31.12.2022 0	31.12.2021 0	31.12.2020 0	31.12.2019 0
Poistot	84 094,50					

Talous Vesilaitostaseyksikkö						
Ulkoiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	245098,05	248 000,04	5 300,00	253 300,04	256 918,43	3 618,39
Toimintamenot	106845,45	82 280,28	4 235,00	86 515,28	100 450,00	13 934,72
Netto	138 252,60	165 719,76	1 065,00	166 784,76	156 468,43	-10 316,33
Ulkoiset ja sisäiset	TP2023	TA2024	Mrm	Ta-muutoksin	TP2024	Poikkeama
Toimintatulot	261863,73	267 000,12	5 300,00	272 300,12	272 876,64	576,52
Toimintamenot	183035,11	154 480,20	6 170,00	160 650,20	170 169,13	9 518,93
Netto	78828,62	112 519,92	-870,00	111 649,92	102 707,51	-8 942,41
Vyörytyserät	-5 730,24					
Henkilöstö - kpl	31.12.2024 0	31.12.2023 0	31.12.2022 0	31.12.2021 0	31.12.2020 0	31.12.2019 0
Poistot	72 880,75					

Vesilaitoksen liittymiä tehtiin yhteensä 5 kpl (vesiliittymiä 4 kpl ja 1 kpl jätevesiliittymä). Peuralinnan kylällä on kyläkunnan oma vesilaitos. Sormiharjun vedenottamolta verkostoon pumpattu vesimäärä on 83 710 m³/v (n. 230 m³/vrk). Laskutettu vesimäärä vuonna 2024 oli 73 872 m³, johon lisäksi Alajärven vesilaitokselta Hokkalaan ja Vehkaperälle ostettu vesimäärä 2641 m³.

Vesi- ja jätevesimäärät:

Vuosi	Verkostoon pumpattu vesimäärä/Sormiharju	Vastaanotettu jätevesimäärä (sisältää vuotovedet)
2011	96 015 m ³	126 823 m ³
2012	97 567 m ³	129 386 m ³
2013	99 824 m ³	100 061 m ³
2014	97 932 m ³	80 101 m ³
2015	95 495 m ³	109 237 m ³
2016	97 235 m ³	95 570 m ³
2017	102 841 m ³	92 094 m ³
2018	107 934 m ³	79 795 m ³
2019	102 002 m ³	87 938 m ³
2020	100 551 m ³	104 407 m ³
2021	96 588 m ³	95 952 m ³
2022	95 682 m ³	92 199 m ³
2023	86 978 m ³	118 276 m ³
2023	83 710 m ³	90 035 m ³

Vesilaitos toimittaa määräysten mukaista talousvettä ja viemärlaitos vastaa jätevesiverkoston toiminnasta. Vesihuoltolaitoksen päällikkönä toimii tekninen johtaja ja vastaavana hoitajana Jyrki Noponen.

Vuona 2024 investoinneissa sujutettiin viemäriverkostoa noin 200 metriä ja kaivoja korjattiin 20 kpl. Lisäksi Pengerlehdon pumppaamon poistettiin käytöstä ja uusi pumppaamo rakennettiin kotkanniementien läheisyyteen. Jätevesipuhdistamon jälkiselkeyttimen laahahuolto toteutettiin keväällä 2024. Runsaat sateet nostivat vesistöjen ja pohjavesien vedenkorkeuksia, jotka aiheuttivat paljon hulevesivuotoja. Viemärlaitoksen piiriin liitetään uudet kiinteistöt toiminta-alueelta. Vuonna 2024 talousveden toimitus on ollut häiriötöntä ja vedenlaadussa ei ole ollut huomauttamista. Jätevedenpuhdistamo täytti Yhdyskuntajätevesiasetuksen 888/2006 vähimmäisvaatimukset.

Kunnilla on velvollisuus järjestää asumisessa syntyneen jätteen ja maatalouden vaarallisen jätteen hyödyntäminen ja käsittely. Lisäksi kunnan on huolehdittava julkisen hallinnon ja palvelutoiminnan sekä koulutustoiminnan yhdyskuntajätteestä. Kunta vastaa myös jätehuoltoon liittyvästä tiedotuksesta ja neuvonnasta. Tarkemmin kunnan vastuut kerrotaan jätelain 32 §:ssä.

Jätehuoltoon kuuluvat mm. ekopisteet ja hyötyjäteaseman ylläpito. Jätehuollon hallinnollisista asioista vastasi Järviseudun jätelautakunta ja käytännön järjestelyistä huolehti Millespakka Oy edellisvuosien tapaan.

Kyyjärvellä tuottajavastuun piiriin kuuluvasta jätehuollosta vastaa Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy ja pisteet sijaitsevat Kauppakeskus Paletin piha-alueella.

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

Tavoite/toimenpide	Tavoitetaso 2024	Toteutuminen
Jätevedenpuhdistamon täysimääräinen hyödyntäminen	Sakokaivolietteen määrän seuraaminen	Tuodun määrän seuraaminen
Jätevedenpuhdistamo	Viemäriverkoston saneerausta jatketaan Pengerlehdon pumppaamon siirto Jälkiselkeytyksen laahan huolto	Toteutunut keskustan alueella Toteutunut Toteutunut

Liikelaitosten kehittämistavoitteet suunnitelmakaudelle 2025-2026

Viemäriverkoston määrätietoista uudistamista jatketaan myös tulevana vuosina. Jätevesilaitoksen tärkein kehittämiskohde on vuotovesien vähentäminen eli vanhojen betoniviemäreiden ja – kaivojen kunnostaminen. Vanhat viemärit kunnostetaan sujutustekniikalla ja viemärikaivot uusilla muovikaivoilla.

Uuden laitoksen ja pumppaamon myötä jätevesien käsittely on tehostunut merkittävästi, mikä parantaa Kyyjärven tilaa sekä lisää asumisviihtyvyyttä. Henkilöstön ammattitaitoa pidetään yllä koulutuksilla.

Vesilaitokselle on laadittu riskinarviointi vuonna 2019. Vesihuollossa tavoitteena toiminnan turvaaminen ja yhtenä suunnitteluvaiheen kehityskohteenä edelleen Alajärvi-Kyyjärvi runkolinjojen yhdistäminen.

Kyyjärven kunnan jätehuollon käytännön järjestelyistä vastaa Järviseudun jätelautakunta ja jätehuoltoyhtiö Millespakka Oy. Ekopisteverkostosta on karsittu voimaan tulleen pakkausjätteiden erilliskeräyksen vuoksi. Maksuttomissa pakkausjätteiden keräyspisteissä on paikat metalli-, lasi-, kartonki- ja muovipakkauksille. Pakkausjätteiden lajitteluohjeet löytyvät osoitteesta www.rinkiin.fi. Pakkausjätteen keräyspiste sijaitsee Kauppakeskus Paletin alueella.

9 Henkilöstötilinpäätös

Henkilöstötilinpäätöksessä pyritään kuvaamaan kunnan henkilöstön nykyistä tilaa ja tulevaa kehitystä. Henkilöstötilinpäätös sisältää tietoja henkilöstön määrästä, rakenteesta ja työajan käytöstä, henkilöstökustannuksista sekä eläkkeelle siirtymisestä, sairastavuudesta ja muusta sen kaltaisesta asiasta, joilla kuvataan henkilöstövoimavarojen tilaa.

Henkilöstötilinpäätös on henkilöstöjohtamisen ja henkilöstön kehittämisen apuväline ja se on tarkoitettu esimiesten ja luottamushenkilöiden käyttöön.

Kunnan henkilöstön määrä toimialoittain 31.12.2024

Osasto	Vakinaiset työnt.	Määräaikaiset työnt.	Yhteensä
Hallinto	4	0	4
Sivistys	26	6	32
Tekninen	11	1	12
Yhteensä	41	7	48

Kunnan henkilöstömäärä pieneni kahdella henkilöllä vuoteen 2023 verrattuna. Työ- tai virkasuhteessa 31.12.2024 oli 48 eri henkilöä, henkilötyövuosia vuoden aikana 48,36, hiukan vähemmän kuin vuonna 2023 (48,57). Työntekijöistä 6 teki vajaata työaikaa. Kunnan vakinaisten työntekijöiden määrä on kasvanut yhdellä henkilöllä ja määräaikaisten (ml. sijaiset) on vähentynyt 1 henkilöllä. Määräaikaista työntekijöitä on palkattu avoimiin virkoihin, sijaiseksi ja työllisyystoimenpitein. Työntekijöistä virkasuhteisia oli 25 ja työsopimussuhteisia 23.

Kunnan henkilöstöstä 80,3 % on naisia ja 19,7 % miehiä. Kunnan vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 48,7 vuotta ja kaikkien työntekijöiden keski-ikä oli 47,45 vuotta. Sivistysosastolla keski-ikä on alhaisin.

Kunnan työntekijöistä 22,9 % on ollut kunnan palveluksessa vähintään 20 vuotta, 56,3 % työntekijöistä on ollut palvelussuhteessa yli 10 vuotta. Alle 5 vuotta virka- ja työsuhteessa olevien määrä oli 35,4 %. Vuonna 2024 irtisanoutui kaksi työntekijää.

Kunnan ulkoiset rekrytoinnit tapahtuvat Kuntarekryn kautta. Toistaiseksi täytettävänä oli yksi virkasuhde, joka on saatu täytettyä. Lisäksi on ollut haettavana 8 määräaikaista tehtävää. Hakijoita on ollut keskimäärin 5,2 avoimena ollutta tehtävää kohti.

Kyyjärven kunnan työntekijöillä oli 67 koulutuspäivää opettajien veso-koulutuspäivien lisäksi. Koulutuspäivien määrä oli hiukan pienempi kuin vuonna 2023. Koulutuskorvausta on haettu 39 päivältä. Koulutuspäiviä oli keskimäärin 1,4 päivää työntekijää kohden. Koulutukset ovat liittyneet lainsäädännön ja ohjelmien muutoksiin, työhyvinvointiin, kuntatalouteen, asiakirjahallintaan, hyvinvoinnin edistämiseen ja muuhun työtehtävissä vaadittuun ammatillisen osaamisen ylläpitoon. Huomattavalla osalla kunnan työntekijöistä ei ole ollut täydennyskoulutuspäiviä lainkaan. Tämä johtuu osin siitä, että kaikkia koulutustilaisuuksia, erityisesti osapäivän kestäviä tilaisuuksia, ei ole tilastoitu henkilöstöjärjestelmään. Kunnalla oli 30.11.2024 saakka EduHousen kanssa koulutuslisenssisopimuksen, jonka perusteella 10 työntekijällä on mahdollisuus osallistua ilmaiseksi EduHousen koulutuksiin tai perehtyä videoiden avulla eri aiheisiin. Koulutuslisenssisopimus purettiin, koska lisenssin käyttö oli vähäistä.

Sairauspoissaoloja henkilöstöllä oli 371 kalenteripäivää, 7,73 päivää työntekijää kohden, mikä oli 7,3 päivää vähemmän kuin vuonna 2023. Sairauslomista pitkien, yli 20 päivää kestävien poissaolojen osuus oli 64,4 %, 239 päivää. Työntekijät ovat tai ovat olleet työterveyshuollon tuen piirissä. Työntekijöistä 40 %:lla ei ollut sairauspoissaoloja lainkaan.

Työterveyshuollon on 1.3.2020 lukien vastannut Terveystalo Oy. Työterveyden lähin toimipaikka on Karstulassa. Myös etävastaanotto on käytössä. Työterveyshuollon palvelukokonaisuuteen sisältyy lakisääteinen työterveyshuolto sekä toimintasuunnitelmassa sovitut ennaltaehkäisevät palvelut (KL1) sekä yleis- /työterveyslääkäritasoinen sairaanhoito (KL2).

Työterveyden kustannukset vuonna 2024 olivat 17 695,41 €, joista ennaltaehkäisevän työterveyshuollon kustannusten osuus kokonaiskustannuksista oli 72,14 % ja sairaanhoidon kustannuksia 27,86 % %. Kansaneläkelaitos korvaa kunnalle korvausluokan I kustannuksista 60 % ja korvausluokan II kustannuksista 50 %. Maksimikorvaussumma on 483 €/työntekijä, 48 työntekijälle 23 184 €. Kelan korvaus työterveyshuollon kustannuksiin on 9098,74 €.

Työterveyshuollon kustannukset ovat vuonna 2024 olleet keskimääräistä pienemmät, koska edellisen kauden kustannukset ylittivät kattohinnan ja kunta on saanut hyvitystä 6 994,55 € vuoden 2024 kustannuksiin. Nopolan koululle ja varhaiskasvatukseen on tehty työpaikkaselvitykset ja työterveystarkastukset.

Kunnan henkilöstölle on tehty keväällä 2024 työhyvinvointikysely. Kyselyn perusteella työntekijät ja työyhteisöt voivat varsin hyvin. Vastausten keskiarvo oli kaikilla osastoilla kaikkiin kysymyksiin useimmiten yli 4, yhteen kysymykseen 3,9 (pystyn saavuttamaan minulle annetut tavoitteet) asteikolla 1-5. Tulokset olivat keskimäärin samanlaiset kuin edellisenä vuonna. Työntekijät arvioivat oman työkykynsä asteikolla 1-10, keskiarvo oli 8,2 (vuonna 2023 8,7). Työyksiköiden välillä ei ollut suuria eroja tuloksissa.

Kunta on tukenut työhyvinvoinnin edistämistä myöntämällä 100 € jokaiselle työntekijälle hierontaan, liikuntaan ja kulttuuriin osallistumiseen kunnan palveluntuottajan kanssa tekemän sopimuksen mukaisesti. Oikeuden tyhy-rahaman saa työntekijä, jonka työsuhde on kestänyt vähintään 6 kk. Vuonna 2024 tyhy-rahaa on käytetty keskimäärin 56,58 €/työntekijä, yhteensä 2716 €. Noin joka kolmas työntekijä, jolla oli oikeus käyttää rahaa, ei käyttänyt sitä. Tyhy-rahaman käyttömahdollisuutta on laajennettu ja uusia sopimuksia palvelun tuottajien kanssa on tehty.

Etätyötä ovat käyttäneet esihenkilöasemassa olevat jonkin verran ja muut työntekijät satunnaisesti esihenkilön hyväksymänä.

Työntekijöiden työaika on seurattu Kellokortilla ja Titania-järjestelmällä. Liukuva työaika on ollut käytössä muilla kuin varhaiskasvatuksen työntekijöillä, opettajilla ja esihenkilöillä. Ylitöitä on ollut lähinnä teknisellä osastolla. Ylitöitä oli henkilöstöllä yhteensä 476,98 tuntia, kustannus 6 995,74 € ja varallaoloa oli 6 088,50 tuntia ja kustannus 27 353 €.

10 Tietotilinpäätös

Tietotilinpäätös arvioi tietosuojaa ja tietoturvan toteutumista sekä tarkastelee valvontaa. Kunnan työntekijät joutuvat käsittelemään henkilötietoja mm. tietojärjestelmissä ja henkilörekistereissä. Suurin osa käsittelystä perustuu lakiin tai julkiseen valtaan. Viimekädessä vastuu toiminnan lainmukaisuudesta sekä tietosuojan ja tietoturvan toteutumisesta on organisaation johdolla. Kyyjärven kunnassa on kunnanhallituksen (4.6.2018 § 122) hyväksymä tietoturvapoliittikka, joka on kaikkien luettavissa kunnan verkkosivuilla <https://www.kyyjarvi.fi/hallinto/tietosuoja>. Verkkosivulta löytyvät myös tietosuojaselosteet, EU:n tietosuojasetuksen mukaiset lomakkeet rekisteröidyn oikeuksien toteuttamiseksi sekä muuta informaatiota.

Kyyjärven kunta ostaa ICT ja tietosuojavastaavan palvelut Joki ICT Oy:ltä. Kunnan tietosuojatyöryhmään kuuluvat osastojen päälliköt, varhaiskasvatuksen johtaja, talous- ja hallintosihteeri, hallintosihteeri, koulusihteeri ja toimistosihteeri. Tietoturvaloukkauksia ei kunnassa

ole kuluneen vuoden aikana ollut yhtään tapausta. Myöskään henkilötietoihin liittyviä tietopyyntöjä ei ole tullut.

Kunnassa on käytössä mm. käyttöoikeuksien/käyttäjätunnusten hakemuslomake, jonka yhteydessä esimies käy läpi uuden työntekijän perehdyttämisvaiheessa salassapitoon, tietosuojaan ja – turvallisuuteen liittyvät ohjeet ja määräykset. Tietokoneella olevat tiedostot ja tietojärjestelmät ovat henkilökohtaisen käyttäjätunnuksen ja salasanan takana, jonka lisäksi on käyttöön otettu kaksivaiheinen todennus niin VPN-käyttöön kuin myös Microsoft 365 -ympäristöön. Uudet salasanimääritykset on päivitetty loppuvuonna 2023, jonka myötä salasanan monimutkaisuusvaatimukset tiukentuivat. Käyttäjille on jo aiemmin annettu ohjeistus lukita tietokone ja älylaitteet poistuttaessa niiden luota, työhuoneen lukitseminen, asiakirjojen säilyttämisestä lukituissa kaapeissa jne.

Työasemien ja mobiililaitteiden kuntoa sekä ajantasaisuutta hallitaan keskitetysti AD-ympäristössä ja Microsoft Endpoint Managerin avulla. Päivitykset ajetaan laitteille heti niiden julkaisun yhteydessä ja mahdollisista poikkeavuustilanteista lähtee ilmoitukset Joki ICT:lle. Nämä toimenpiteet edistävät reagointivalmiutta muutoksiin ja siten lisäävät myös IT-ympäristön tietoturva.

Tietosuoja- ja tietoturva-asiat pidetään jatkossakin osana kaikkien arkityötä.

11 Hyvinvointikertomus

Kyyjärvi on 1155 asukkaan kunta pohjoisessa Keski-Suomessa. Kunnassa on vireää yritystoimintaa, hyvät liikuntamahdollisuudet ja monipuolista toimintaa kolmannen sektorin tarjoamana.

Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen on kunnan tietoisten voimavarojen kohdentamista kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen. Terveiden ja hyvinvoinnin edistämisen toteutumista ohjaa hyvinvointisuunnitelma 2021–2025, jossa määritellään hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit. Vuosittaisessa hyvinvointikertomuksessa tarkastellaan kuntalaisten hyvinvointia hyvinvointisuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin ja toiminnan painopisteisiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteutetaan yhdessä 3. sektorin toimijoiden, yritysten, kuntalaisten ja Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa.

Väestön hyvinvointi vuonna 2024

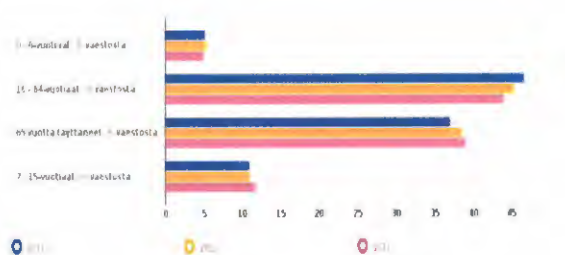
Talous, elinvoima ja hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

Kyyjärven asukasluku on 1155 (31.12.2024). Edelliseen vuoteen 2023 verrattuna kunnan asukasluku laski 1,6 %. Luonnollinen väestömuutos on ollut -12, kuntienvälinen nettomuutto -9 ja nettomuutto 2. Kokonaismuutos edellisvuoden asukaslukuun on ollut -19.

Väestöstä yli 65-vuotiaita täyttäneitä on 39,1 %. Kyyjärven demografinen huoltosuhde oli 121,9 % (2023).

Yleisimpiä sairauksia ovat sydän- ja verisuonitaudit, tuki- ja liikuntaelinsairaudet, diabetes ja muistisairaudet.

Kyyjärven väestörakenne Sotkanetin vuoden 2023 väestötietojen mukaan.

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Kunnan työttömyysprosentti vuoden 2024 lopussa oli 9,1 % (keskimääräinen työttömyys 2024 oli 7,8 %), keskimääräinen nuorisotyöttömyys (alle 25-vuotiaat) oli 5,9 %. Pitkäaikaistyöttömät 20 % työttömistä.

Kuntaan on laadittu yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma sekä ravitsemussuunnitelma eri ikäryhmille.

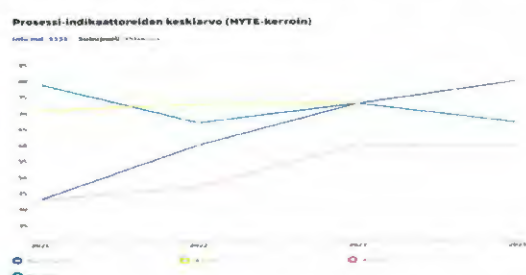
Tea-viisari hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuntajohtossa 68/100, liikunnan edistäminen kunnassa 58/100.

TEA-viisarin osoittama terveydenedistämisen aktiivisuus Kyyjärvellä 2024 vuoden aikana.

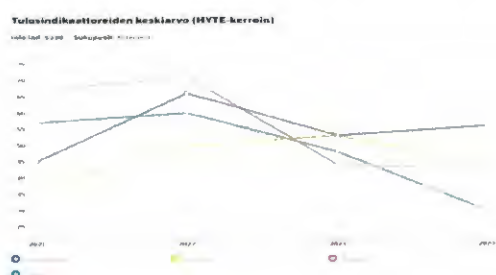
Sektorikohtaiset tiedot liitteessä 1 (Liite 1: Tea-viisarin seurattavat mittarit).

Prosessi-indikaattorit kuvaavat kunnan tekemää työtä väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi, terveyden edistämisen resurssien ja toimenpiteiden nykytilaa. Prosessi-indikaattoreissa kuvataan perusopetuksen, liikunnan, kuntajohtamisen ja kulttuurin toimintaa.

Tulosindikaattorit mittaavat väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä tapahtuvaa muutosta sekä terveyden edistämisen tuloksellisuutta. Pistemäärä (0–100) kuvaa indikaattorissa tapahtunutta muutosta viimeisen kahden vuoden aikana.

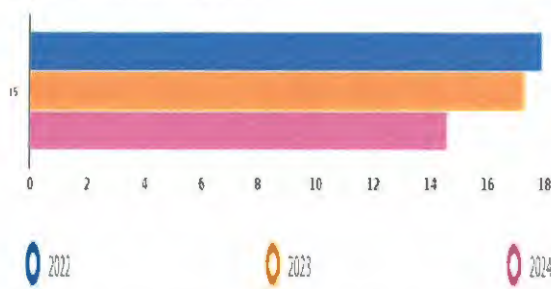

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

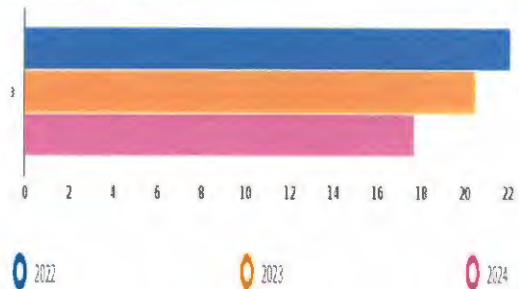

Tulos- ja prosessi-indikaattoreiden perusteella lasketaan **Hyte-kertoimen**, jonka perusteella kunta saa rahoitusta. Hyte-kertoimeen liittyvä rahoitus sisältyy valtionosuuteen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tietoa kerätään mm. Tea-viisari kyselyistä, sotkanet ym. tilastotiedoista.

Hyte-kerroin eur/asukas

HYTE-kerroin 1000 euro

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen eri toimijoiden yhteistyöllä

Tavoitteet ja toimenpiteet	Mittaritiedon arviointi	Toimenpiteet vuonna 2024
Hyvinvoinnin ja terveyden aktiivinen edistäminen - kunta seuraa asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia ja niihin vaikuttavia tekijöitä. Johtoryhmä koordinoi toimintaa. - Hyvinvoinnin edistäminen sisällytetään kunnan toiminnan ja talouden vuosikelloon. - Kunta nimeää ehkäisevän päihdetyön vastuutahon ja ottaa ehkäisevän päihdetyön toimintamallin käyttöön. - Hyvinvoinnin edistäminen on kunnan kaikkien toimialojen tehtävä	- TEA-viisari: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuntajohtossa, tavoite 70/100 - Hyvinvointikertomus tehdään vuosittain. - Ehkäisevän päihdetyön toimintamallin valmistuminen ja käyttöönotto.	- Kuntajohdon TEA-viisari pisteet 68/100 - Hyvinvointikertomus laadittu vuosittain. - Nopolanews verkkolehdestä, nuorisotiloissa ja koulun 7-9 luokkien solussa on jaettu ennaltaehkäisevää materiaalia päihteiden haitoista ja mielenhyvinvoinnista.
Yhteistyöllä ja yhteisöllisyydellä hyvinvointia - Kunta tekee yhteistyötä paikallisten yhdistysten, seurakunnan ja vapaaehtoisten kanssa hyvinvoinnin edistämiseksi, yhteiset tapaamiset säännöllisesti - Yhteisöllisyyden edistäminen, kaikista	Verkostoitumista, kokoontumisia, tapahtumia, avustukset, maksuttomia kokoustiloja, tiedottaminen, tapahtumakalenteri	- Järjestetty järjestöiltoja - Järjestötapahtuma yhdessä Nopolan koulun kanssa. - Kunta jakanut avustuksia. - Jaettu tietoa järjestöille koulutuksista, webinaareista jne.

väestöryhmistä pidetään huolta, lapset, nuoret, aikuiset, ikäihmiset, vammaiset, maahanmuuttajat jne.		
Kuntalaisten hyvä arki • Puitteet liikunnalle, kansalaistoiminnalle, itsensä kehittämiselle, ennaltaehkäisevätyö. (liikuntapaikat, kirjasto-kulttuuripalvelut ja harrastusmahdollisuudet kaiken ikäisille, yhteistyö järjestöjen kanssa, työllisyyden edistäminen, ehkäisevä päihdetyö, yhteisöllisyyden edistäminen) • Ikäihmisten asuminen kotona • Tukea ikääntyneiden toimintakykyä ja turvallisuutta, jotta kotona asuminen on mahdollista mahdollisimman pitkään, mikä myös ikääntyvien oma toive.	• Lasten ja nuorten ylipainoisuus, kouluterveyskyselyt • Perusterveydenhuollon avokäynnit • Kotihoidon asiakkaiden osuus yli 75 v. • TEA-viisari: Liikunnan edistäminen kunnassa 70/100	• Vuonna 2024 ei ole kouluterveyskyselyä tehty (tehdään parittomina vuosina) • Perusterveydenhuollon avokäynnit 5 842 (2023) • Säännöllistä kotihoitoa 75-vuottaneet asiakkaat 11,9 % (2023) • TEA-viisari: Liikunnan edistäminen 58/100

Lapset ja lapsiperheet

Vuonna 2024 Kyyjärvelle syntyi 6 lasta, syntyvyys on pysynyt samana edelliseen vuoteen verrattuna. Kunta on muistanut vuonna 2024 syntyneitä vauva-avustuksella.

Varhaiskasvatukseen osallistui 29 lasta vuoden 2024 lopussa.

Väestöstä 0–15-vuotiaita oli 16.8 % (2023)

Lapsiperheistä toimeentulotukea sai 7,4 % (2023)

Kouluterveyskyselyt tehdään aina parittomina vuosina, vuonna 2024 ei ole kouluterveys kyselyä tehty. Move-mittauksien tulokset ovat huolestuttavia, lasten fyysisen toimintakyvyn huomattava laskeminen 5. luokkalaisilla. Move! -mittauksissa 68,4 % (2023 16,7 %) 5. luokkalaisista oli heikko fyysinen toimintakyky.

8. luokkalaisilla heikko fyysinen toimintakyky oli 25 % (2023 23,1 %).

Ylipaino, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori (pisteytys 0–100) 24

Tavoitteet ja toimenpiteet	Mittaritiedon arviointi	Tehdyt toimenpiteet 2024
Perheiden hyvä arki • Vanhemmuuden tukeminen • Lapset puheeksi-keskustelut • Oppilashuollollinen riittävä tuki • Arkielämän hyvinvointi infoa: Ravitsemus, uni, lepo ja liikunta	• Perhekeskustoiminnan aloittaminen • Tapahtumat • Vanhempainillat, koulu ja varhaiskasvatus tukena vanhemmuudessa. • Oppilashuollon resurssointi.	• Hyvinvointialueen puolelta ollut tarjolla Nepsy-pysäkki ja vanhemmuuden tukipysäkki toimintaa. • Vanhempainillat, koulumummo, järjestötapahtuma yhdessä kodin ja koulun päivän yhteydessä, päiväkodin ja kodin kevättapahtuma. • Vanhempainillat koulun puolella • Lapset puheeksi keskustelut toteutuvat koulun osalta. Varhaiskasvatuksessa päivittäisissä ja lasten lakisääteisissä keskusteluissa tuetaan vanhemmuutta. • Oppilashuollollinen tuki riittävällä tasolla lukuun ottamatta koulupsykologipalveluita. • Tietoutta arki elämän hyvinvoinnista on jaettu eri kanavien kautta.
Liikunnallisen elämäntavan ja terveyden edistäminen • Liikuntakerhoja • Varhaiskasvatuksen ja koulupäivän liikunnallistamista. • Kannustetaan yhdistyksiä järjestämään lasten ja nuorten liikuntaa, perhekerhoja • Tuetaan lapsia ja nuoria liikkumaan alhaisemmillä käyttömaksuilla • perheliikuntaa, luontoliikuntaa, monipuolista harrastotoimintaa, tutustumista eri liikuntamuotoihin	• Kerhotoiminta • Iloa liikunnasta-toimintamallin toteuttaminen • Ylipainoisten lasten ja nuorten määrän väheneminen • Jokaiselle lapselle harrastus, avustus harrastustoiminnan kehittämiseen.	• Liikkuva varhaiskasvatus on otettu toimintaan. • Varhaiskasvatuksessa Metsämörri luontokasvatus/-liikunta käytössä. • Lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia ja liikkumista on tuettu Hyvinvoiva Kyy York hankeen avulla järjestämällä perheretkiä (Piispalan perhepäivä ja uintikerrat). • Kouluikäisille on järjestetty Harrastamisen Kyyjärven mallin kerhoja. • Seurakunta ja eri järjestöt ovat järjestäneet toimintaa lapsille ja lapsiperheille. • Ylipainoisten lasten määrä on pysynyt samana, Move-mittauksissa 5. luokkalaisten fyysinen toimintakyky laskenut huolestuttavasti.

Nuoret ja nuoret aikuiset

Nuorten osuus väestöstä on 4,5 %. Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroin oli 2024 vuonna 40 (2023 vuonna 63). Nuorten hyvinvointia Kyyjärvellä tukee aktiivinen nuorisovaltuusto, etsivä nuorisotyö ja koulunuorisotyöntekijä sekä paikalliset järjestöt, seurakunta ja urheiluseura.

Tavoitteet ja toimenpiteet	Mittaritiedon arviointi	Tehdyt toimenpiteet 2024
Nuorten hyvinvoinnin edistäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen - Päihteettömyyden ja mielenterveyden edistäminen, seksuaalisen häirinnän vähentäminen, terveelliset elämäntavat - Riittävä oppilashuollollinen tuki ja oppilaan ohjaus tarjolla - Nuorten työpajan käynnistäminen - Nuorten työllistymisen edistäminen, kuntouttava työtoiminta, työpajalla ohjausta ja neuvontaa	- Tietoiskut, hyvinvointitapahtumat, kouluterveyskyselyt - Kyky-pajan osallistujat - Nuorisotyöttömyys vähenee, koulutuksen ulkopuolelle jäävien osuus vähenee	- Järjestetty hyvinvointitapahtumia, tiedotettu päihteiden haitoista ja mielenhyvinvoinnista verkkolehdessä, nuorisotiloissa ja yläkoulussa. - Etsivä nuorisotyö - Saatiin koulunuorisotyöntekijä - Laadittiin nuorten ravitsemussuunnitelma - Nuorisotyöttömyys erittäin alhainen - Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus 17–24-vuotiaista lisääntynyt.
Nuorten osallisuuden edistäminen Nuva; lausunnot, osallistuttaminen kokouksiin, kummiluottamushenkilöt	Nuvalaisten osallistuminen kokouksiin, kyselyt nuorille	- Järjestäneet nuorille tapahtumia mm. värikuula sota, halloween tapahtuma, jalkapalloturnaus - Osallistuneet valtuuston kokouksiin ja asiantuntijana lautakunnan kokouksissa tarvittaessa.

Työikäiset

Työikäisten osuus väestöstä on 42 % (2023). Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroin luku 2024 oli 28 (vuonna 2023 vastaava luku oli 36), työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori oli 2024 20 (vuonna 2023 luku oli 60).

Tavoitteet ja toimenpiteet	Mittaritiedon arviointi	Tehdyt toimenpiteet 2024
Työllisyyden edistäminen Toimivat työllisyyspalvelut, työpajatoiminta, työttömien terveystarkastukset	Kunnan työllisyysaste, pitkäaikaistyöttömyyden määrä	Pitkäaikaistyöttömyys 20 %
Liikkuva aikuinen - Pyöräilyn edistäminen, työmatkaliikuntaan kannustaminen - Liikuntakampanjat, matalan kynnyksen liikuntaryhmien käynnistäminen, tutustumista eri liikuntalajeihin - Liikuntaneuvontaa - Virkistysalueen kehittäminen, luontoliikunnan lisääminen - Ulkoliikuntapaikat kunnossa, kevyenliikenteen väylien kunnossa pito - Terveysliikunnan korostaminen	- Kampanjat, tapahtumat - Liikuntaryhmät	- Matalan kynnyksen kuntosaliohjausta, vesijumppaa, pilatesta, joogaa, luontoliikuntaa, mahdollisuus uusien lajien kokeiluun esim. melonta. - Kolmas sektori tarjoaa kuntalaisille säännöllistä liikuntaa; pyöräilyä, talviuintia, hiihto-, lumikenkä- ja patikointiretkiä - Hyvinvoiva Kyy York hanke - Luennot ja tietoisuus liikunnan merkityksestä - Ulkoliikuntapaikat ympärivuotisessa käytössä - Kevyenliikenteen väylien aeraus ja hiekoitus toimineet, muuten kevyenliikenteen väylät ovat huonokuntoiset. - Laadittu ravitsemussuunnitelma - Jaettu päihde valistusta verkkolehdeissä

Ikäihmiset

Kyyjärven asukkaista yli 65-vuotiaita on 39,1 % (2023). Tehostetussa palveluasumisessa yli 75-vuotiaista oli 7,3 % (2023) ja säännöllisen kotihoidon piirissä yli 75-vuotiaista oli 11,9 % (2023). Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä oli 391,7 % (2023), skaalattu HYTE-indikaattori oli vuonna 2024 30 (vuonna 2023 65).

Tavoitteet ja toimenpiteet	mittaritiedon arviointi	tehdyt toimenpiteet 2024
Digiosaamisen edistäminen: hyöty ja huvi • Digitutorit, -tuki, koulutusta, tiedonhakutaitojen kehittämistä • Mahdollisuus aktiiviseen osallistumiseen verkossa • Sähköisten palveluiden käyttäminen mahdollista	• Tietotekniikkaa hyödyntävien määrä, kokee hallitsevansa käytön • koulutustilaisuudet	• Kirjastossa mahdollisuus saada digitukea, koulutettuja digitutoreita • Koulutustilaisuuksia hyväksin digipalveluiden käyttöön • Digikoulutusta yhteistyössä Eläkeliiton Keski-Suomen piirin ja JAMK:n kanssa. Kokopäivän koulutus, osallistujia 28.
Terveellinen ja turvallinen asuinympäristö • Kotona asumisen edistäminen, esteettömyys • Asiointipalvelut/liikkuminen palveluiden ääreen, ystävätoiminta • Vapaaehtoistoiminnan tukeminen ja kehittäminen • Kyläyhteisöjen tuki mahdolliset hankerahoitukset	• Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden osuus • Tukitoimet vapaaehtoistyölle	• Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden osuus on hiukan lisääntynyt • Kiitos kahvit vapaaehtoistyötä tekeville. • Hykari-hanke • Kyläyhteisöjen tukemiseen ei ole ollut hankerahoituksia.
Hyvinvointia edistävät elämäntavat • Liikunta, ravitsemus, yhteisöllisyys ja kulttuuri, yksinäisyyden ehkäisy: tapahtumat, koulutukset, vertaistuki • Digitaalisuuden hyödyntäminen: sosiaaliset kontaktit, etäjummat	• Sairastavuuden väheneminen, liikunnan lisääntyminen	• Erilaiset liikuntaryhmät • Vanhusten viikko yhteistyössä järjestöjen, seurakunnan ja hyvinvointialueen kanssa. Vanhusneuvoston organisoima.
Ikäihmisten osallisuus: Kokee olevansa merkityksellinen		

• Asukasraati vähintään kerranvuodessa • Vanhusneuvoston lausuntoja • Kunnan aktiivinen tiedotustoiminta ikäihmisten asioista	• Kokoontumisten määrä • Lausunnot • Kyselyt • Palveluesitteiden kokoaminen	• Lausunto hyvinvointialueen palveluverkosta. • Kunnan viranhaltijoiden, työntekijöiden ja päättäjien osallistuminen vanhusneuvoston kokouksiin ja ikäihmisille järjestettyihin tilaisuuksiin. • Tiedotettu aktiivisesti NopolaNews verkkolehdestä.
---	--	---

Kyyjärvellä toimii erittäin aktiivinen vanhusneuvosto ja eläkelitto, jotka järjestävät ikäihmisille monipuolista ja osallistavaa ohjelmaa: liikuntaa, kulttuuria, yhdessäoloa, retkiä ym. Ottavat aktiivisesti kantaa ikäihmisiä koskeviin asioihin.

Kirjasto-kulttuuri

Kirjasto on järjestänyt vuoden 2024 aikana monipuolista toimintaa eri-ikäisille kuntalaisille. Kirjastossa on ollut esillä erilaisia ja eri-ikäisten näyttelyjä, Satutunteja, julkistamistilaisuuksia, dokumentti-iltoja Soiva kirjavinkkaus ym. Lisäksi kirjasto tukee kuntalaisten liikkumista lainaamalla lumikenkiä, liukulumikenkiä ja kävelysauvoja. Myös digitukea on mahdollista saada kirjastossa.

TEA-viisarin osoittama terveyden edistämisen aktiivisuus

Liite 1

Pisteet	2024	2023	2022	2021
Kaikki sektorit	59	60	56	51
Kuntajohto	..	68	..	56
Perusopetus	..	67	..	..
Lukiokoulutus	..	..	..	..
Ammatillinen koulutus	..	..	..	..
Liikunta	58	..	69	..
Hyvinvointialueet	..	..	..	..
Kulttuuri	..	44	..	35

Kuntajohto : Kyyjärvi 2023

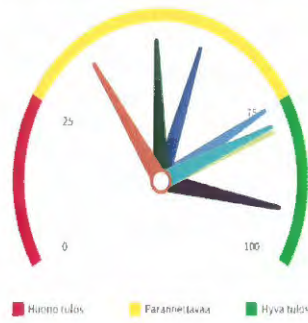
Kuntajohto

- Sitoutuminen
- Johtaminen
- Seuranta ja tarveanalyysi
- Voimavarat
- Osallisuus

Aineisto päivitetty 20.12.2024

Pisteet	2023	2021	2019
Kuntajohto	68	56	62
Sitoutuminen	62	60	30
Johtaminen	70	38	63
Seuranta ja tarveanalyysi	100	80	100
Voimavarat	62	75	50
Osallisuus	46	29	68

Perusopetus : Kyyjärvi 2023

Perusopetus

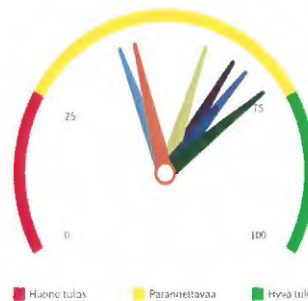
- Sitoutuminen
- Johtaminen
- Seuranta ja tarveanalyysi
- Voimavarat
- Yhteiset käytännöt
- Osallisuus
- Muut ydintoiminnot

Aineisto päivitetty 20.12.2024

← Pisteet

		2023	2021	2019
Perusopetus		67		82
Sitoutuminen	i	75		50
Johtaminen	i	36		100
Seuranta ja tarveanalyysi	i	92		95
Voimavarat	i	79		75
Yhteiset käytännöt	i	58		100
Osallisuus	i	49		66
Muut ydintoiminnot	i	78		88

Liikunta : Kyyjärvi 2024

Liikunta

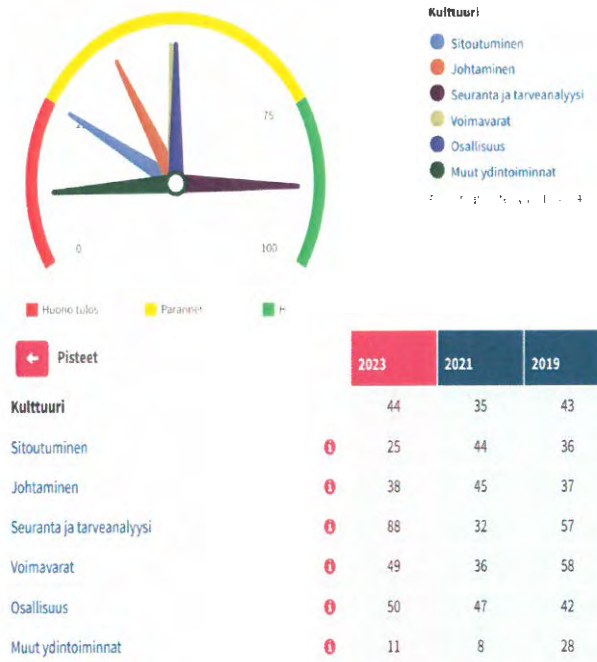
- Sitoutuminen
- Johtaminen
- Seuranta ja tarveanalyysi
- Voimavarat
- Osallisuus
- Muut ydintoiminnot

Aineisto päivitetty 20.12.2024

← Pisteet

		2024	2022	2020
Liikunta		58	69	62
Sitoutuminen	i	41	70	79
Johtaminen	i	44	72	47
Seuranta ja tarveanalyysi	i	64	64	46
Voimavarat	i	58	55	59
Osallisuus	i	67	100	100
Muut ydintoiminnot	i	72	55	43

Kulttuuri : Kyyjärvi 2023

12 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA 2024 sisäiset eriteltyinä

	Kaikki	Sisäiset	Ulkoiset
Toimintatuotot			
Myyntituotot	942 093,89	518 525,94	423 567,95
Maksutuotot	5 767,00		5 767,00
Tuet ja avustukset	103 100,20		103 100,20
Muut tuotot	1 111 863,59	292 182,72	819 680,87
Toimintatuotot yhteensä	2 162 824,68	810 708,66	1 352 116,02
Valmistus omaan käyttöön		13 582,40	13 582,40
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-2 416 589,72	0,00	-2 416 589,72
Palkat ja palkkiot	-1 971 890,32	0,00	-1 971 890,32
Henkilösivukulut	-444 699,40		-444 699,40
Eläkekulut	-438 240,98	0,00	-438 240,98
Muut hlösivukulut	-6 458,42	0,00	-6 458,42
Palvelujen ostot	-1 508 112,90	-498 914,97	-1 009 197,93
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-489 878,11	-6 028,57	-483 849,54
Avustukset	-79 052,14	0,00	-79 052,14
Muut kulut	-1 044 441,73	-292 182,72	-752 259,01
Toimintakulut yhteensä	-5 538 074,60	-797 126,26	-4 740 948,34
Toimintakate	-3 375 249,92	27 164,80	-3 375 249,92
Verotulot	3 433 777,74		3 433 777,74
Valtionosuudet	614 202,00		614 202,00
Rahoitustuot. ja -kulut			
Korkotuotot	4 273,64	0,00	4 273,64
Muut rahoitustuotot	1 085 611,67	12 558,00	1 098 169,67
Korkokulut	-386 310,17	0,00	-386 310,17
Muut rahoituskulut	7 780,41	-12 558,00	-4 777,59
Rah.tuot. ja -kulut yht.	711 355,55	0,00	711 355,55
Vuosikate	1 384 085,37		1 384 085,37
Poistot käyttöomais. ja	-391 098,53		-391 098,53
Arvonalentumiset	0,00		0,00
Satunn. tuotot ja kulut			
Satunnaiset tuotot	0,00		0,00
Satunnaiset kulut	0,00		0,00
Satunn. tuot. ja kulut yht.	0,00		0,00
Tilikauden tulos	992 986,84		992 986,84
Poistoeron muutos			
Varausten muutos			
Rahastojen muutos			
Tilik. ylijäämä	992 986,84		992 986,84

TULOSLASKELMA 2024

ulkoiset

Toimintatuotot

Myyntituotot
Maksutuotot
Tuet ja avustukset
Muut toimintatuotot

Toimintatuotot yhteensä

Valmistus omaan käyttöön

Toimintakulut

Henkilöstökulut
Palkat ja palkkiot
Henkilösivukulut
Eläkekulut
Muut henkilösivukulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tarvarat
Avustukset
Muut toimintakulut

Toimintakulut yhteensä

Toimintakate

Verotulot

Valtionosuudet

Rahoitustuot. ja -kulut

Korkotuotot
Muut rahoitustuotot
Korkokulut
Muut rahoituskulut

Rah.tuot. ja -kulut yht.

Vuosikate**Poistot ja arvonalentumiset**

Sumu-poistot
Arvonalentumiset

Poistot ja arvonalentumiset yht

Satunn. tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot
Satunnaiset kulut

Satunn. tuot. ja kulut yht.

Tilikauden tulos

Poistoeron lis-/väh+

Varausten lis-/väh+

Rahastojen lis-/väh+

Tilikauden yli-/alijäämä

2023	2024
446 627,16	423 567,95
10 448,36	5 767,00
65 018,07	103 100,20
777 745,18	819 680,87
1 299 838,77	1 352 116,02
13 764,80	13 582,40
-2 507 019,96	-2 416 589,72
-2 038 453,73	-1 971 890,32
-468 566,23	-444 699,40
-463 301,38	-438 240,98
-5 264,85	-6 458,42
-1 175 522,39	-1 009 197,93
-595 377,56	-483 849,54
-73 178,40	-79 052,14
-489 402,51	-752 259,01
-4 840 500,82	-4 740 948,34
-3 526 897,25	-3 375 249,92
3 295 873,70	3 433 777,74
985 460,00	614 202,00
966,25	4 273,64
334 108,99	1 085 611,67
-348 807,08	-386 310,17
-14 763,07	7 780,41
-28 494,91	711 355,55
725 941,54	1 384 085,37
-374 607,45	-391 098,53
-140 000,00	0,00
-514 607,45	-391 098,53
940,00	0,00
-18 370,43	0,00
-17 430,43	0,00
193 903,66	992 986,84
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
193 903,66	992 986,84

13 Rahoituslaskelma

	2023	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	725 941,54	1 384 085,37
Satunnaiset erät	-17 430,43	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-940,00	-36 814,01
Pakollinen varaus	0,00	0,00
	707 571,11	1 347 271,36
Investointien rahavirta		
Investointimenot-	-269 372,94	-213 379,50
Rahoitusosuudet investointimenoihin+	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot+	263 561,95	54 903,90
	-5 810,99	-158 475,60
Toiminnan ja investointien rahavirta	701 760,12	1 188 795,76
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset-	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset+	35 518,96	81 093,79
	35 518,96	81 093,79
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys+	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys-	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys +/-	-500 000,00	-500 000,00
	-500 000,00	-500 000,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	237 279,08	769 889,55
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-2 578,81	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	65 526,77	-9 419,70
Korottomien velkojen muutos	-720 723,38	-58 592,62
	-657 775,42	-68 012,32
Rahoituksen rahavirta	-1 122 256,46	-486 918,53
Rahavarojen muutos	-420 496,34	701 877,23
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	6 614 484,68	7 316 361,91
Rahavarat 1.1.	7 034 981,02	6 614 484,68
	-420 496,34	701 877,23

14 Tase

KYYJÄRVEN KUNNAN TASE 31.12.2024

VASTAAVAA	2023	2024	VASTATTAVAA	2023	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	5 342 624,98	5 342 624,98
Muut pitkävaikutteiset menot	186 293,64	163 181,99	Muut omat rahastot	16 396,90	16 396,90
	186 293,64	163 181,99	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-3 054 307,82	-2 860 404,16
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli-/alijäämä	193 903,66	992 986,84
Maa- ja vesialueet	1 061 728,49	1 050 424,30		2 498 617,72	3 491 604,56
Rakennukset	2 626 196,51	2 483 699,14	PAKOLLISET VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	863 976,93	915 476,48	Muut pakolliset varaukset	140 584,24	140 584,24
Koneet ja kalusto	262 260,73	198 651,17		140 584,24	140 584,24
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	6 785,70	0,00	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
	4 820 948,36	4 648 251,09	Valtion toimeksiannot	0	0
Sijoitukset			Lahjoitusrahastojen pääomat	3 113,07	3 121,52
Osakkeet ja osuudet	1 418 336,22	1 418 336,22	Muut toimeksiantojen pääomat	0	0
Muut lainasaamiset	272 521,59	191 427,80		3 113,07	3 121,52
	1 690 857,81	1 609 764,02	VIERAS PÄÄOMA		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Pitkäaikainen		
Valtion toimeksiannot	0	0	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	0	0
Muut toimeksiantojen varat	3 113,07	3 121,52	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
	3 113,07	3 121,52	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
				0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lyhytaikainen		
Vaihto-omaisuus			Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	10 200 000,00	9 700 000,00
Valmiit tuotteet	0	0	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
	0	0	Saadut ennakot	2 692,82	1 070,27
Lyhytaikaiset saamiset			Ostovelat	268 180,67	189 759,80
Myyntisaamiset	31 762,26	68 062,43	Muut velat	50 647,08	53 354,67
Lainasaamiset	0	0	Siirtovelat	269 798,99	288 542,20
Muut saamiset	69 022,09	50 964,43		10 791 319,56	10 232 726,94
Siirtosaamiset	17 152,68	8 329,83	VASTATTAVAA	13 433 634,59	13 868 037,22
	117 937,03	127 356,69			
Rahoitusomaisuusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	5 926 360,75	6 313 122,54			
Joukkovelkakirjasaamiset	0	0			
	5 926 360,75	6 313 122,54			
Rahat ja pankkisaamiset	688 123,93	1 003 239,37			
VASTAAVAA	13 433 634,59	13 868 037,22			

15 Konsernituloslaskelma

	2023	2024
Toimintatuotot	1 919 693,14	1 863 415,55
Toimintakulut	-5 400 709,37	-5 485 831,23
Osuus osakkuusyht.voitosta	0	0
Toimintakate	-3 481 016,23	-3 622 415,68
Verotulot	3 270 394,97	3 408 108,71
Valtionosuudet	1 086 088,93	719 821,12
Rahoitustuot. ja -kulut		
Korkotuotot	14 694,35	20 632,39
Muut rahoitustuotot	334 386,20	1 085 749,65
Korkokulut	-422 725,55	-479 444,32
Muut rahoituskulut	-17 233,54	9 079,48
Rah.tuot. ja -kulut yht.	-90 878,54	636 017,20
Vuosikate	784 589,13	1 141 531,34
Poistot ja arvonalentumiset		
Sumu-poistot	-510 468,51	-510 268,70
Arvonalentumiset	-289,41	0
Poistot ja arvonalentumiset yht	-510 757,92	-510 268,70
Satunnaiset erät	-17 430,43	0,00
Tilikauden tulos	256 400,78	631 262,65
Tilinpäätössiirrot	3 097,80	112,80
Vähemmistöosuudet	7 089,60	7 156,74
Tilik. yli-/alijäämä	266 588,18	638 532,19

16 Konsernirahoituslaskelma

	2023	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	784 589,13	1 141 531,34
Satunnaiset erät	-17 430,43	0,00
Tilikauden verot	-2,69	-18,50
Tulorahoituksen korjauserät	-940,00	296 667,81
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
	766 216,01	1 438 180,65
Investointien rahavirta		
Investointimenot-	-316 540,02	-224 225,43
Rahoitusosuudet investointimenoihin+	0,00	3 358,86
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot+	63 919,00	141 754,20
	-252 621,02	-79 112,37
Toiminnan ja investointien rahavirta	513 594,99	1 359 068,28
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset-	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset+	0,00	0,00
	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys+	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys-	-93 485,06	-445 459,50
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys +/-	-500 187,58	-502 366,00
	-593 672,64	-947 825,50
Oman pääoman muutokset	9 271,00	275 383,19
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-70 806,65	686 625,97
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	32 275,26	-25 095,31
Vaihto-omaisuuden muutos	2 052,90	-1 066,89
Saamisten muutos	430 277,25	-15 214,60
Korottomien velkojen muutos	-1 220 488,76	-85 029,66
	-755 883,35	-126 406,46
Rahoituksen rahavirta	-1 340 284,99	-798 848,77
Rahavarojen muutos	-826 690,00	560 219,51
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	7 153 010,62	7 713 230,13
Rahavarat 1.1.	-7 979 700,62	-7 153 010,62
	-826 690,00	560 219,51

17 Konsernitase

VASTAAVAA	2023	2024	VASTATTAVAA	2023	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	Peruspääoma	5 342 624,99	5 342 624,99
Muut pitkävaikutteiset menot	263 725,29	201 897,80	<i>Osuus ky:n opo:n lisäykses</i>	0,00	0,00
	263 725,29	201 897,80	Liittymismaksurahasto		
			Arvonkorotusrahasto	14 251,38	14 237,91
Aineelliset hyödykkeet			Muut omat rahastot	16 533,32	16 400,25
Maa- ja vesialueet	1 228 315,55	1 196 558,36	Edellisten tilikausien yli-/alij.	-3 064 529,14	-2 797 940,96
Rakennukset	5 828 139,92	4 804 541,18	Tilikauden yli-/alijäämä	266 588,18	638 532,19
Kiinteät rakenteet ja laitteet	621 202,14	694 120,52		2 575 468,73	3 213 854,38
Koneet ja kalusto	302 040,93	211 094,44			
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00	0,00	VÄHEMMISTÖOSUUDET	141 916,74	0,00
Ennakkomaksut ja kesken-					
eräiset hankinnat	8 817,04	6 059,48	KONSERNIRESERVI	0,00	0,00
	7 988 515,58	6 912 373,98			
Sijoitukset			POISTOERO JA VAP.EHT.VARAUKSET		
Osakkuusyhteisöosuudet	0,00	0,00	Poistoero	0,00	0,00
Muut osakkeet ja osuudet	575 976,99	575 963,52	Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00		0,00	0,00
	575 976,99	575 963,52	PAKOLLISET VARAUKSET		
			Eläkevaraukset	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Muut pakolliset varaukset	140 584,24	140 584,24
Valtion toimeksiannot	30 614,62	19 681,63		140 584,24	140 584,24
Lahjoitusrahastojen varat	0	0			
Muut toimeksiantojen varat	3 113,07	3 121,52	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
	33 727,69	22 803,15	Valtion toimeksiannot	73 482,77	37 454,47
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lahjoitusrahastojen pääom	3 113,07	3 121,52
Vaihto-omaisuus			Muut toimeksiantojen pääom	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	0,00	0,00		76 595,84	40 575,99
Keskener. tuotteet	0,00	0,00			
Valmiit tuotteet	1 657,10	2 723,99	VIERAS PÄÄOMA		
Muu vaihto-omaisuus	145,41	145,41	Pitkäaikainen		
	1 802,51	2 869,40	Lainat rahoitus- ja vak.lait.	2 288 464,17	1 875 226,67
Saamiset			Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset			Lainat muilta luotonantajilt	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	Saadut ennakot	0,00	0,00
Muut saamiset	70,95	70,95	Laskennalliset verovelat	98,00	98,00
Siirtosaamiset	861,81	0,00		2 288 562,17	1 875 324,67
	932,76	70,95			
Lyhytaikaiset saamiset			Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	108 400,03	162 230,18	Lainat rahoitus- ja vak.lait.	10 294 610,54	9 760 022,54
Lainasaamiset	0,00	0,00	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muut saamiset	91 280,68	62 776,92	Saadut ennakot	6 750,19	7 006,97
Siirtosaamiset	19 328,48	10 078,51	Ostovelat	327 070,04	231 535,38
	219 009,19	235 085,61	Muut velat	46 455,10	40 119,13
			Siirtovelat	338 687,04	355 271,22
				11 013 572,91	10 393 955,24
Rahoitusomaisuusarvopaperit			VASTATTAVAA YHT.	16 236 700,63	15 664 294,52
Osakkeet ja osuudet	5 926 360,75	6 313 122,54			
Sijoitukset markkinarahainstr.	43 428,55	46 918,11			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 323,37	3 279,40			
Muut arvopaperit	0,00	0,00			
	5 973 112,67	6 363 320,05			
Rahat ja pankkisaamiset	1 179 897,95	1 349 910,06			
VASTAAVAA YHT.	16 236 700,63	15 664 294,52			

18 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä rahoitusosuuksilla ja suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaiset poistot.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintameno.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno, jota on tilinpäätöksessä oikaistu jvk-lainasaamisten osalta jaksottamalla hankintameno ja nimellisarvon kurssiero juoksuajalle. Rahastosijoituksiin, osakkeisiin ja jvk-lainasijoituksiin on tehty markkina-arvon 31.12. vaatimat alaskirjaukset.

19 Tuloslaskelman liitetiedot

	Kunta		Konserni	
	2023	2024	2023	2024
Toimintatuotot, ulkoiset				
Hallinto-osasto	372 692,21	308 870,32		
Sivistysosasto	129 359,28	146 751,59		
Tekninen osasto., ilman vesilaitosta	552 689,23	639 575,68		
Vesilaitos	245 098,05	256 918,43		
Toimintatuotot yhteensä	1 299 838,77	1 352 116,02	0	0
Satunnaiset erät				
Satun.tuotot	940	0	940	0
Satun. kulut	18370,43	0	18 370,43	0
Pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutus ym	0	0	0	0
Muut pakolliset varaukset	140 584,24	140 584,24	140 584,24	140 584,24
	140 584,24	140 584,24	140 584,24	140 584,24
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
Muut toimintatuotot				
Myyntivoitot	0	36 814,01	0	36 814,01
Muut toimintakulut				
Pysyvien vastaavien myyntitappiot	0	0	0	0
Alaskirjaukset	140 000,00	0	0	0
Myyntitappio kertaluonteisena poistona	0	0	0	0
Alaskirjaus kertaluonteisena poistona	0	0	0	0
Arvon alentumisen palautus	0	0	0	0

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

POISTOSUUNNITELMA 1.1. 1997

Lisäykset 1.1.1999 alkaen *

Lisäykset 1.1.2001 alkaen **

HYÖDYKERYHMÄ
Aineelliset hyödykkeet
**POISTO-
MENETELMÄ**
**1.1.2013
alkaen**
Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto ja laitosrakennukset	tasapoisto 40 vuotta	20 vuotta
Tehdas ja tuotantorakennukset	tasapoisto 30 vuotta	20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto 30 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	tasapoisto 40 vuotta	30 vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännöspoisto 15 %	20 %
Muut maa- ja vesirakenteet**	menojäännöspoisto 10 %	20 %
Vedenjakeluverkosto	menojäännöspoisto 7 %	10 %
Viemäriverkosto	menojäännöspoisto 7 %	10 %
Muut kiint. koneet, laitteet ja rak.	menojäännöspoisto 20 %	25 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto 15 %	20 %
Kaukolämpöverkko*	menojäännöspoisto 15 %	
Sähkö-, vesi- yms. laitojen koneet ja lait*	menojäännöspoisto 15 %	25 %
Ekopisteet*	tasapoisto 10 v	

Koneet ja kalusto

Muut kuljetusvälineet	tasapoisto 10 vuotta	5 vuotta
Atk-laitteet	tasapoisto 5 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto 5 vuotta	3 vuotta

Pienhankintaraja 3.360 €.

Pienhankinta- eli aktivointirajalla tarkoitetaan sitä euromäärää, jonka alle jäävät käyttöomaisuuden hankinnat merkitään talousarvion käyttötalousosaan.

Pienhankintarajan alittavista hankinnoista ei myöskään tehdä poistoja.

Poistosuunnitelma on muutettu vuoden 2013 alusta alkavien investointien osalta siten, että käytetään kuntaliiton suosituksen mukaisia lyhimpiä poistoaikoja.

20 Taseen liitetiedot

Pysyvät vastaavat

	31.12.2024							Yhteensä
	Aineettom.hyö.	Aineell. hyödykkeet						
	Muut pitkäv.m.	Maa-alueet	Rakennukset	Kiint.rak ja lait	Koneet ja kal.	Keskener.		
Poistamaton hank.meno 1.1.	1 167 620,98	1 061 728,49	12 170 270,10	5 450 164,37	2 161 020,74	0		22 010 804,68
Lisäykset	0	0	52 996,98	143 778,28	16 604,24	0		213 379,50
Vähennykset	0	11 304,19	0	0	0	0		11 304,19
Poistamaton hank.m. 31.12.	1 167 620,98	1 050 424,30	12 223 267,08	5 593 942,65	2 177 624,98	0		22 212 879,99
Rahoitusosuudet 1.1.	0	0	3 186 915,51	826 509,66	620 215,60	0		4 633 640,77
Lisäykset	0	0	0	0	0	0		0
Vähennykset	0	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet 31.12.	0	0	3 186 915,51	826 509,66	620 215,60	0		4 633 640,77
Kertynyt sumu-poisto 1.1.	981 327,34	0	6 357 158,08	3 759 677,78	1 278 544,41	0		12 376 707,61
Luov.kert.sumu-poisto	0	0	0	0	0	0		0
Sumupoisto	23 111,65	0	195 494,35	92 278,73	80 213,80	0		391 098,53
Kertynyt sumu-poisto 31.12.	1 004 438,99	0	6 552 652,43	3 851 956,51	1 358 758,21	0		12 767 806,14
Kirjanpitoarvo	163 181,99	1 050 424,30	2 483 699,14	915 476,48	198 651,17	0		4 811 433,08
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0	0		0
Olennot lisäpoistot	0	0	0	0	0	0		0
- sis kirjanpitoarvoon								

Pysyvien vastaavien sijoitukset

31.12.2024

	Osakkeet ja osuudet		Osakkuus- ja muut om.yht.os	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
	Tytäryht.osakk	Kuntayhtymä-osuudet			
Hankintameno 1.1.	819 145,65	23 413,69	0	575 776,88	1 418 336,22
Lisäykset	0	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	819 145,65	23 413,69	0	575 776,88	1 418 336,22
Arvonalen. ja niiden palaut.	0	0	0	0	0
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	819 145,65	23 413,69	0	575 776,88	1 418 336,22

Saamiset konserniyhteisöiltä	2023	2024
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	0	0
Lainasaamiset	272 521,59	191 427,80
Muut saamiset	0	0
Siirtosaamiset	0	0
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	0	0
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	0	0
Siirtosaamiset	0	0
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä		
Myyntisaamiset	0	0
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	0	0
Siirtosaamiset	0	0
Pitkäaikaiset saamiset konserniyht.yhteensä	272 521,59	191 427,80
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	8 534,89	12 981,26
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	0	0
Siirtosaamiset	0	0
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	0	0
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	0	0
Siirtosaamiset	0	0
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä		
Myyntisaamiset	0	0
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	0	0
Siirtosaamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset konserniyht.yhteensä	8 534,89	12 981,26
SAAMISET KONSERNIYHT. YHTEENSÄ	281 056,48	204 409,06
Siirtosaamiset	2023	2024
Op Yritysrahoitus	17 152,68	8 329,83
SIIRTYVÄT KOROT MUILTA YHT	17 152,68	8 329,83
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet		
LähiTapiola/Seligson omaisuudenh. Oy	6 322 425,74	alaskirjaus tasearvo 31.12. -9 303,20 6 313 122,54
Osakkeet ja osuudet yhteensä	6 322 425,74	-9 303,20 6 313 122,54
Rahoitusarvopaperit yhteensä	6 322 425,74	-9 303,20 6 313 122,54

Oman pääoman muutokset	2023	2024
Peruspääoma 1.1.	5 342 624,98	5 342 624,98
Lisäykset tilikaudella	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0
Peruspääoma 31.12.	5 342 624,98	5 342 624,98
Muut omat rahastot		
Opintostipendirahasto 1.1.	16 396,90	16 396,90
Lisäykset tilikaudella	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0
Opintostipendirahasto 31.12.	16 396,90	16 396,90
Muut omat rahastot 31.12.	16 396,90	16 396,90
Edell.tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	-3 883 824,36	-3 054 307,82
Ali-/ylijäämä edell. vlta	829 516,54	193 903,62
Edell.tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-3 054 307,82	-2 860 404,20
Tilikauden yli-/alijäämä	193 903,62	992 986,84
Oma pääoma yhteensä	2 498 617,68	3 491 604,52
Pakollinen varaus KSSHP:n alijäämä	2023	2024
Saldo 1.1.	140 584,24	140 584,24
Käyttö	0	0
Peruutus	0	0
Lisäys	0	0
Saldo 31.12	140 584,24	140 584,24
Viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua erääntyvät velat		
	2023	2024
Lainat rahoitus ja vakuutuslaitoksilta	10 200 000,00	9 700 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Yhteensä	10 200 000,00	9 700 000,00

Velat konserniyhteisöille	2023	2024
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	0	0
Muut velat	0	0
Siirtovelat	0	0
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	0	0
Muut velat	0	0
Siirtovelat	0	0
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille		
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	0	0
Muut velat	0	0
Siirtovelat	0	0
Pitkäaikainen vieras pääoma konserniyht.yhteensä	0	0
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	31 002,00	19 826,79
Muut velat	0	0
Siirtovelat	0	0
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	0	0
Muut velat	0	0
Siirtovelat	0	0
Velat osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöille		
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	0	0
Muut velat	0	0
Siirtovelat	0	0
Lyhytaikainen vieras pääomakonserniyht.yhteensä	31 002,00	19 826,79
Velat konserniyhteisöille yhteensä	31 002,00	19 826,79
Siirtovelat	2023	2024
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotus	265 189,71	254 308,70
Korkojaksotus	0	0
Valtionosuusennakot	11 083,33	9 333,34
Valtionosuusvelat	0	0

21 Vesilaitostaseyksikkö

Sisältää vesi- ja viemärlaitoksen (sisältyy kunnan laskelmiin)

Vesilaitostaseyksikön tuloslaskelma

	2023	2024
Liikevaihto	261 863,73	269 384,70
Materiaalit ja palvelut	-179 027,11	-150 729,10
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikaudella	-71 586,41	-53 858,20
Palvelujen ostot	-107 440,70	-96 870,90
Henkilöstökulut	0	0
Palkat ja palkkiot	0	0
Henkilösivukulut	0	0
Eläkekulut	0	0
Muut hlösivukulut	0	0
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman muk. poistot	-70 413,91	-72 880,75
Arvonalentumiset	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-4 008,00	-4 000,50
Liikeliikenne (-) alijäämä	8 414,71	41 774,35
Rahoitustuot. ja -kulut		
Korkotuotot	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0
Korvaus peruspääomasta	-12 558,00	-12 558,00
Muut rahoituskulut	0	0
Ylijäämä (alijäämä) ennen sat.eriä	-4 143,29	29 216,35
Satunn. tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	0	0
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-4 143,29	29 216,35
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	0	0
Vap.eht. varausten lisäys(-) tai väh(+)	0	0
Tilikauden ali-/yli jäämä	-4 143,29	29 216,35

Vesilaitostaseyksikön rahoituslaskelma

	2023	2024
Toiminnan rahavirta		
Liike yli-/alijäämä	8 414,71	41 774,35
Poistot ja arvonalentumiset	70 413,91	72 880,75
Rahoitustuotot ja -kulut	-12 558,00	-12 558,00
	66 270,62	102 097,10
Investointien rahavirta		
Investointimenot-	0	-109 038,47
Rahoitusosuudet investointimenoihin+	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot+	0	0
	0	-109 038,47
Toiminnan ja investointien rahavirta	66 270,62	-6 941,37
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys kunnille-	-69 215,46	12 427,91
Antolainasaamisten vähennys kunnille+	0	0
	-69 215,46	12 427,91
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta+	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle-	0	0
Lyhytaikaisten lainojen lis/väh kunnalta +/-	0	0
	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-2 944,84	5 486,54
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0
Saamisten muutos	-4 026,89	-4 647,52
Korottomien velkojen muutos	6 971,73	-839,02
	2 944,84	-5 486,54
Rahoituksen rahavirta	-66 270,62	6 941,37
Rahavarojen muutos	0	0

Vesilaitostaseyksikön tase

sisältää vesi- ja viemärlaitoksen

VASTAAVAA

	2023	2024
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet	743 663,25	779 820,97
Rakennukset	133 905,14	125 124,48
Kiinteät rak. ja laitteet	549 677,25	605 647,05
Koneet ja kalusto	60 080,86	49 049,44

Vaihtuvat vastaavat

Saamiset		
Lyhytaik. saamiset	494 663,83	486 883,44
Antolainat	483 514,51	471 086,60
Myyntisaamiset	7 120,85	10 086,05
Siirtosaamiset alv	4 028,47	5 710,79
	1 238 327,08	1 266 704,41

VASTATTAVAA

	2023	2024
Oma pääoma	1 219 385,20	1 248 601,55
Peruspääoma	1 255 799,22	1 255 799,22
Edell. tilik. yli/alijäämä	-32 270,73	-36 414,02
Tilik. yli-/alijäämä	-4 143,29	29 216,35
Vieras pääoma	18 941,88	18 102,86
Pitkäaikainen		
Lainat julkisyht.	0	0
Lyhytaikainen		
Ostovelat	18 941,88	18 102,86
Siirtovelat alv	0	0
	1 238 327,08	1 266 704,41

22 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset	2023	2024
Alkuperäinen pääoma	3 344 147,94	2 669 147,94
Jäljellä oleva pääoma	2 383 074,71	1 935 249,21
Muiden puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	11 260,00	0
Jäljellä oleva pääoma	11 260,00	0
Vuokra- ja leasingvastuut	1 969 289,74	2 529 182,59
-siitä seuraavalla tilikaudella maksettava	168 018,92	220 948,27
 Osuus takauskeskuksen takausvastuusta	9 921 812,00	10 146 314,00
Osuus tk:n kattamattomasta takausvastuusta	0	0
Osuus tk:n rahastosta	7898	10 888,00

23 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2023	2024
Hallinto-osasto	6	4
Sivistysosasto	32	32
Tekninen osasto	12	12
Yhteensä	50	48

Henkilöstömenot	2023	2024
Palkat ja palkkiot	2 038 453,73	1 971 890,32
Henkilösivukulut, josta:	468 566,23	444 699,40
Eläkekulut	463 301,38	438 240,98
Muut henkilösivukulut	5 264,85	6 458,42
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	2 507 019,96	2 416 589,72
Aktivoitu käyttöomaisuuteen	0	0
Yhteensä	2 507 019,96	2 416 589,72
Muutos edelliseen vuoteen % ilman aktivoituja	0,06	-3,6

Työkykyä ylläpitävä toiminta	3 359,00	2 716,00
€/työntekijä	67,18	56,58
Työterveyshuolto	23 528,83	12 765,54
€/työntekijä	470,58	265,95
Sairaanhoito	4 481,68	4 929,87
€/työntekijä	89,63	102,71

Tilintarkastajan palkkiot	2023	2024
Tarkastusyhteisö: BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	8 971,00	8 480,00
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	0	0
Tarkastuslautakunnan avustaminen	2 765,00	490,00
Muut palkkiot	0	0
Palkkiot yhteensä	11 736,00	8 970,00

Luottamushenkilön palkoista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2023	2024
Kyyjärven Keskusta	1 382,00	1 748,50
Kyyjärven Kokoomus	494	550,5
Kyyjärven Kristillisdemokraatit	401,5	462
Yhteensä	2 277,50	2 761,00

24 Omistus muissa yhteisöissä 31.12.2024

Tytäryhteisöt:	omistuos.	omasta po:sta	vier.po:sta	tilik.tulok.
Kyyjärven Vuokra-asunnot Oy	100 %	165 949,42	1 958 879,93	3 122,15
Kiint.Oy Kyyj Liikekeskus(401/448)	100 %	171 785,67	2 655,07	5 508,88
Kyyjärven Lämpö Oy	100 %	325 650,05	285 754,56	-39 113,78
Tytäryhteisöt yhteensä		663 385,14	2 247 289,56	-30 482,75
 Kuntayhtymät:				
Äänekosken amm.koulut. ky	0,55 %	134 226,08	14 290,27	2 808,99
Keski-Suomen Liitto	0,44 %	4 471,35	6 530,87	1 305,99
Kuntayhtymät yhteensä		138 697,43	20 821,14	4 114,98

25 Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Sisäiset velat ja saamiset ja muut sisäiset liiketapahtumat on vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta erotettu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta. Vapaaehtoisista ja poistoeroista vähemmistöosuutta ei ole eliminoitu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistöyhtiöiden aineellisten hyödykkeiden poistot oikaistaan kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi. Tilikaudelle kohdistunut poistovajaus oikaistaan tilikauden suunnitelmanmukaisista poistoista ja edellisten tilikausien kertynyt poistovajaus edellisten tilikausien yli-/alijäämästä.

Kirjanpitolautakunnan lausunnon (nro 111, konserniyleisohjeen soveltaminen suunnitelman mukaisten poistojen oikaisussa) mukaan voidaan kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat jättää konsernitilinpäätöstä laadittaessa yhdenmukaistamatta. Edellytyksenä on tällöin, että kuntakonsernin tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Yhdenmukaistamatta jättäminen edellyttää, että kunnan tytäryhteisö on kirjannut omassa kirjanpidossaan hankintamenon KPL 5:5.1 §:n mukaisesti vaikutusaikanaan poistoina kuluksi ennalta vahvistetun poistosuunnitelman mukaan ja poistosuunnitelma vastaa hyödykkeen teknistaloudellista kulumista ja vastaisia tulosodotuksia. Kyyjärven kunnan konsernitilinpäätöksessä on jätetty yhdenmukaistamatta Kyyjärven Paletti Oy:n, Kyyjärven Vuokra-asunnot Oy:n ja Kyyjärven Lämpö Oy:n erilaiset poistosuunnitelmat.

Kuntayhtymät: Kuntayhtymien taseet on yhdistelty lukuarvoiltaan omistussuuden mukaisesti.

Osakkuusyhteisöt: Osakkuusyhteisöä ei yhdistellä. Tiedot ilmoitetaan konsernitaseen liitetiedoissa.

Tilikaudet: Yhdistellyillä yhteisöillä on kaikilla ollut yhtäläinen tilikausi eli 1.1.-31.12.

26 Konsernitaseen liitetiedot

Siirtosamiset	2023	2024
Siirtyvät korot	18 076,48	8 329,83

Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai pidemmän ajan kuluttua

	2023	2024
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 288 464,17	1 875 226,67
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
josta eläkelainaa	0	0
Yhteensä	2 288 464,17	1 875 226,67

Pakolliset varaukset	2023	2024
Potilasvahinkovak (keskussairaala)	0	0
Muut pakolliset varaukset	140 584,24	140 584,24
Muut pakolliset varaukset yht.	140 584,24	140 584,24

Konsernin oman pääoman muutokset

Peruspääoma 1.1.	5 342 624,99	5 342 624,99
Muutos tilikaudella	0	0
Peruspääoma 31.12.	5 342 624,99	5 342 624,99

Muut omat rahastot 1.1.	35 725,54	30 784,70
Muutos tilikaudella	-4 940,84	-146,55
Muut omat rahastot 31.12.	30 784,70	30 638,15

Edell.tilik. yli-/alijäämä 1.1.	-4 315 508,37	-3 064 529,14
Muutos tilikaudella	1 250 979,23	266 588,18
Edell.tilik. yli-/alijäämä 31.12.	-3 064 529,14	-2 797 940,96

Tilikauden yli-/alijäämä 1.1.	0	0
Muutos tilikaudella	266 588,18	638 532,19
Tilikauden yli-/alijäämä 31.12.	266 588,18	638 532,19

Konsernin oma pääoma yhteensä	2 575 468,73	3 213 854,37
--------------------------------------	---------------------	---------------------

Siirtovelat	2023	2024
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	265 189,71	263 141,13
Korkojaksotukset	5 313,94	4 691,35
Valtionosuusennakot	11 083,33	9 333,34

27 Konsernin vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	alkuperäinen 2023	korjattu * 2023	2024
Muiden puolesta annetut takaukset			
Alkuperäinen pääoma	11 260,00	11 260,00	0
Jäljellä oleva pääoma	11 260,00	11 260,00	0
Leasingvastuut	0	2 094 056,03	2 460 771,04
Seuraavana vuonna erääntyvä osuus			201 229,99
Vuokravastuut	2 078 997,39	410 385,58	68 411,55
Seuraavana vuonna erääntyvä osuus	168 018,92		19 718,28
Koronvaihtosopimukset			
Keskussairaala kirjanpitoarvo 31.12.	0	0	0
markkina-arvo 31.12.	0	0	0
Osuus takauskeskuksen takausvastuusta	9 921 812,00	9 921 812,00	10 146 314,00
Osuus tk:n kattamattomasta takausvastuusta	0	0	0
Osuus tk:n rahastosta	7 898,00	7 898,00	10 888,00

* Vuoden 2023 hyväksyttyyn tilinpäätökseen oli jäänyt virheellinen tieto leasing- ja vuokravastuista. Korjatut leasing- ja vuokravastuuluvut esitetty yllä.

Koulukeskuksen kiinteistöleasingin maksu alkoi 1.4.2019.
Vuoden 2025 lyhennys 201 229,99 (alv 0%)

28 Liitteet

28.1 Luettelo tilikirjoista

VARSINAISET KIRJANPITOKIRJAT

Tasekirja	sidottu
Päiväkirja	atk-tuloste
Pääkirja	atk-tuloste
Myyntireskontra	atk-tuloste
Ostoreskontra	atk-tuloste

Alv-tunnukset:

124 verollisen toim. alv 24 %
 110 verollisen toim. alv 10 %
 114 verollisen toim. alv 14 %
 1255 verollisen toim. alv 25,5 %

224 palautustoim. alv 24 %
 210 palautustoim. alv 10 %
 214 palautustoim. alv 14 %
 2255 palautustoim. alv 25,5%
 225 laskennallinen palautus 5 %

Tositelajit:

OR Ostolaskut
 MY Myyntilaskut
 T1 Tiliotetositteet
 PA Palkat
 MU Muistiotositteet

Menotilit:

4000-4005 Maksetut palkat ja palkkiot
 4060 Jaksotetut palkat
 4230-4260 Henkilöstökorvaukset
 4100-4135 Eläkekulut
 4150-4240 Muut henkilösivukulut
 4300-4305 Asiakaspalveluiden ostot
 4340-4480 Muiden palvelut
 4500-4640 Aineet, tarv. ja tavarat
 4670 Varastojen lisäys/vähennys
 4700-4750 Avustukset
 4800-4990 Muut toimintakulut
 6200-6240 Korkokulut
 6300-6385 Muut rahoituskulut
 7100-7250 Poistot ja arvonalentumiset
 8000-8150 Satunnaiset erät
 8930-8950 Laskennalliset erät

Tulotilit:

3001-31401 Myyntituotot
 3200-3294 Maksutuotot
 3300-3331 Tuet ja avustukset
 3410-3530 Muut toimintatuotot
 3700-37001 Valmistus omaan käyttöön
 5000-5400 Verotulot
 5500-5930 Valtionosuudet
 6000-6040 Korkotuotot
 6100-6180 Muut rahoitustuotot

Investointimenotilit: 9000-9049

Investointitulotilit: 9050-9070

Taseen vastaavaa tilit: 1000-1962

Taseen vastattavaa tilit: 2000-2599

28.2 Tunnuslukujen laskentakaavat

28.2.1 Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 \times \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$$

Tunnusluku ilmoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa taas, paljonko toimintakuluista rahoitetaan verotuloina ja valtionosuuksina.

Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 \times \text{vuosikate} / \text{poistot}$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 % oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

Mikäli vuosikate on alijäämäinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa / asukas

Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

28.2.2 Rahoituslaskelman tunnusluvut

Investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulokseksi Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta-välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitus-tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoito

Lainanhoitokate

= (vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 – 2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Maksuvalmius

Kassavarat 31.12., 1.000 euroa

= rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Kassasta maksut, 1000 euroa

Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta

 Toimintakulut – valmistus omaan käyttöön

 Korkokulut

 Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta

 Käyttöomaisuusinvestoinnit

 Antolainojen lisäys

 Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset

Kassan riittävyys pv

365 pv x kassavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella

Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

28.2.3 Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %:

= 100 x (oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (koko pääoma - saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä

70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

= 100 x (vieras pääoma - saadut ennakot) / käyttötulot (käyttötalouden tuotot, valtionosuudet ja verotulot)

Suhteellinen velkaantuneisuus -% kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista (2017)

= $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Lisäksi osoittajaan merkitään liitetieto-ohjeen mukaisesti liitetiedoissa esitetyt vuokravastuut ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edell. tilikauden ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), € / asukas

= (Edell. tilikauden ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)) / asukasmäärä.

Lainakanta 31.12.

= vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat € / asukas

Lainasaamiset 31.12.

= sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Konsernin henkilöstömäärä

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen palveluksessa olevien henkilöiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana.

28.3 Yhdistelmä konsernitilinpäätöksen yhteisöistä

Tytäryhteisöt

Yhdistetty (kpl)

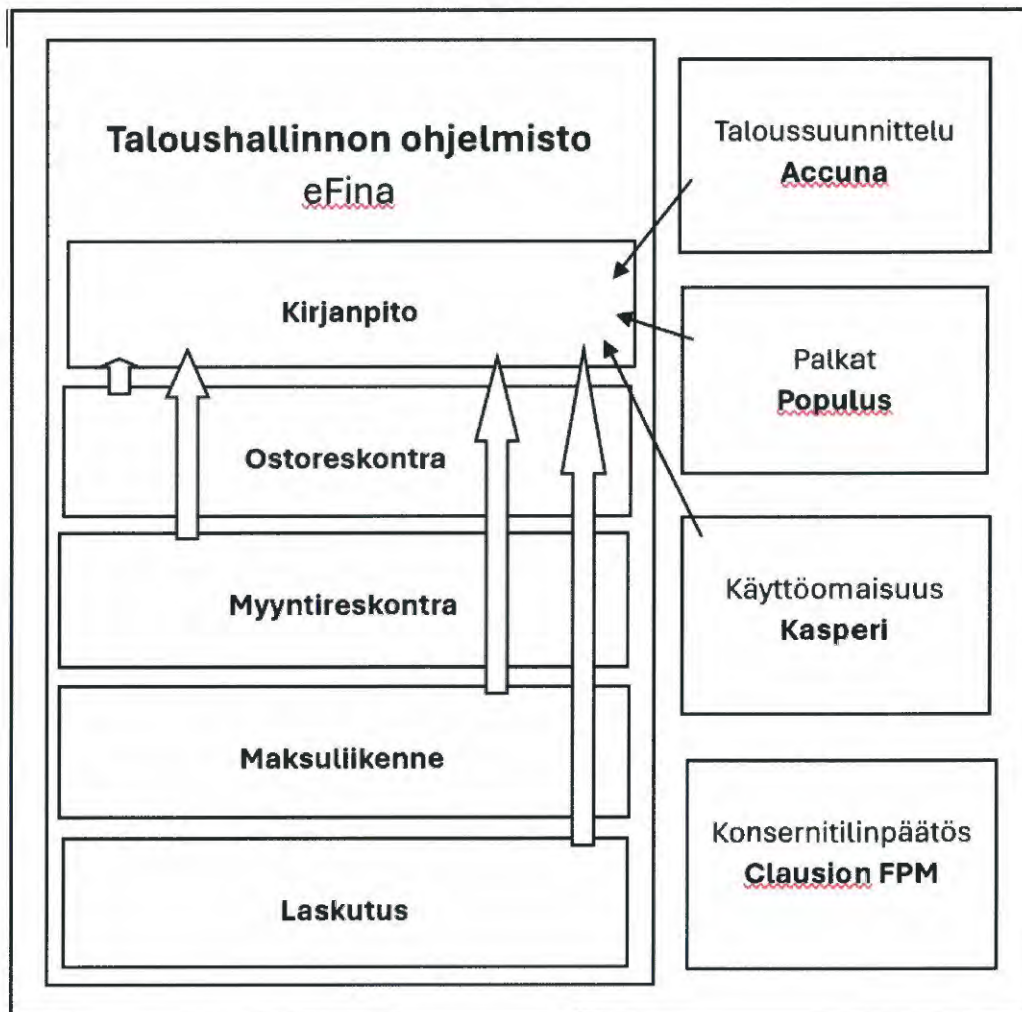
Yhtiöt:

Kiinteistö ja asuntoyhtiöt	3
Kyyjärven Vuokra-asunnot Oy	
Kyyjärven Paletti Oy, 31.8.2024 saakka	
Kiinteistö Oy Liikekeskus	
Kyyjärven Lämpö Oy	1
Kuntayhtymät	2
Äänekosken aol	
Keski-Suomen Liitto	

Yhteensä

6

28.4 Taloushallinnon eri sovellusten yhteydet

29 Tilinpäätöksen allekirjoitus

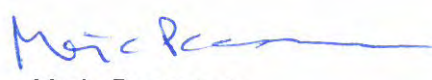
Kyyjärvellä 24.3.2025

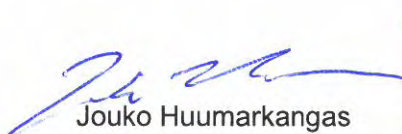
Kai Oinonen

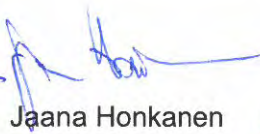
Lauri Lahtinen

Merja Paananen

Jouko Huumarkangas

Jaana Honkanen

Jarkko Hänninen

Minna Nissinen

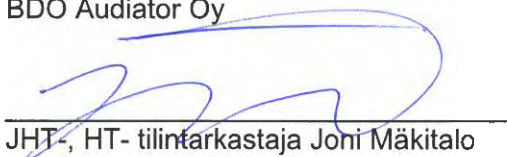
Raisa Kinnunen

Tilintarkastajan lauseke

Tarkastuksesta on tänään annettu erillinen tilintarkastuskertomus.

Kyyjärvellä 16 / 5 2025

BDO Audiator Oy

JHT-, HT- tilintarkastaja Joni Mäkitalo